

Uttrykk.	Forklaring	Kommentar
§ 13 bygg	Feil brukt benevnelse om	
A (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det er tiltrekkelig avstivet, b) det hindrer spredning av flammer og røyk i minst én time av normert c) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen og temperaturen ikke på noe enkeltpunkt på ueksponert side stiger mer enn - klasse A-60: 60 minutter, - klasse A-30: 30 minutter, - klasse A-15: 15 minutter, - klasse A-0: 0 minutter, d) eventuelle isolasjonsmaterialer er brannprøvd ved en institusjon som er internasjonalt eller nasjonalt anerkjent på
A (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av bygningsdels brannmotstandsevne (bæreevne, isolasjonsevne og	En A-konstruksjon skal praktisk talt helt bestå av ubrennbare materialer. Bygningsdeler deles opp i følgende klasser:
A1 (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved	
A1 _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
A2 (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved	
A2 _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
ABA-anlegg	Fellesbetegnelse for automatiske	
absolutt fuktighet	Fuktighetsinnhold i luft målt i vektenhet vanndamp per	
absolutt nullpunkt	Den laveste temperatur som er mulig å nå. Det er	
absorberende materiale	Materiale beregnet for å suge opp og holde på flytende farlige stoffer for å hindre	
absorpsjon	Elektromagnetisk stråling som tas opp av et legeme og blir til	Differansen mellom det som stråler inn på et legeme, og det som reflekteres tilbake.
adiabatisk flammetemperatur	Den teoretisk høyeste temperaturen som kan	
administrativ norm		
ADN	Forkortelse for: European Agreement concerning the	

ADR	Forkortelse for: Accord Européen relatif au Transport International des	Fransk for: den europeiske avtalen om internasjonal veitransport av farlig gods. Inngått i Geneve den 30. september 1957.
adresserbar detektor	Detektor i et alarmsystem som kan identifiseres på	
adresserbart alarmanlegg	Alarmanlegg der plasseringen av detektorene kan	
aerosol	Finfordelte partikler av fast stoff eller væske i en gass.	Størrelsen på partiklene varierer fra mindre enn 10 nanometer til over 100 mikrometer i diameter. Aerosol kan være
aerosolbeholder	Beholder som produserer	Aerosolbeholder kan være sprayboks eller
AFFF	Forkortelse for: Aqueous Film	Et av flere typer slokkeskum.
AGA	Forkortelse for: Air Ground	Luft-til-bakke-kommunikasjon innen
aggregattilstand	Stoffer har tre aggregattilstander eller faser:	
akkreditering	Attesting fra et nasjonalt akkrediteringsorgan om at et organ oppfyller kravene i harmoniserte standarder og eventuelle tilleggskrav, til å	
akselerator	Innretning i et sprinkleranlegg som hurtig registrerer fall i lufttrykk eller inertgasstrykk og akselererer åpning av en tørr alarmventil eller en	
akseptkriterier	Kriterier basert på forskrifter, standarder, erfaringer og/eller teoretisk kunnskap som legges til grunn for beslutninger om akseptabel	
aksessnett - Nødnett	Radio- og telelinjer i transmisjonsnettet i Nødnett	
aksesstid	Tiden fra en melding er mottas til meldingen er	
aksjon	Organiserte tiltak for å avverge, begrense og håndtere skader og ulemper som følge av uønsket	Aksjonen omfatter varsling og mobilisering, utrykning og innsats, ledelse og organisering, demobilisering og normalisering og kan være på både taktisk,
aksjonsinstruks	Kortfattet instruks for hvilke tiltak som skal iverksettes ved utløst alarm. Skal finnes ved	
aksjonsledelse	Aksjonsleder med tilhørende stab og støttefunksjoner.	
aksjonsleder	Den som har overordnet ansvar for en aksjon og beslutter målsetting og	

aksjonsområde	Definert geografisk område for en aksjon.	Aksjonsleder definerer dette området som omfatter steder der innsats ikke er påbegynt, pågår eller er avsluttet og eventuelt andre områder som angår
aksjonsordre	Kortform for ordre fra	
aksjonsplan	Plan som aksjonsleder utarbeider for en aksjon, som ivaretar overordnede strategiske føringer og som gir rammer, begrensninger og	
aksjonstid	Tiden fra innsats starter til	
aktiv røykkontroll	Røykkontroll som aktiveres automatisk eller manuelt.	
aktive organisatoriske tiltak	tiltak som skal sikre en planlagt funksjon i organisasjonen ved en	
aktiveringstid	Tid fra brannen oppstår til beskyttede brennbare	
aktivitetsdetektor	Detektor i trygghetsalarmanlegg beregnet for å konstatere	
aktivt brannsikringstiltak	Teknisk brannsikringstiltak med en funksjon som aktiveres etter at brann er detektert, automatisk	
aktivt endeledd	Endeledd som består av elektronisk krets, og som inngår som et aktivt ledd i	
akustisk varselsignal	Sirene montert på et utrykningskjøretøy, som skal brukes for å gjøre	
akutt kjemikalieuhell-bil	Utrykningskjøretøy med verneutstyr, annet utstyr og materiell beregnet til å	
akutfase	Tiden fra første innsatsstyrke har ankommet og fram til innsatsstedet er stabilisert og	
akutthjelper	Personell som er opplært i førstehjelp og bruk av defibrillator. Kan kalles ut ved	Tidligere kalt first responder.
alarm	Signal som informerer om hendelse eller tilstandsending, f.eks. brann,	

alarmanlegg	Anlegg som ved visse hendelser eller tilstandsendringer, f.eks. brann og innbrudd, skal gi alarm. Et alarmanlegg består	
alarmbehandlingstid	Tiden det tar fra nødanropet begynner å ringe, eller nødmeldingen på annen måte mottas, på	
alarmering	Videreføring av alarm til	Se også varsling og melding.
alarmeringsystem	System som mottar alarm/informasjon, og som	
alarmeringstid	Tiden fra første melding om brann eller annen ulykke mottas av nødalamsentralen til de styrkene som i henhold	
alarmeringsutstyr	Utstyr for alarmering av	
alarmgiver	Enhet, f.eks. en ringeklokke, horn, tyfon eller sirene, som gir et alarmsignal med tilstrekkelig styrke og med et signal som klart skiller seg fra annen bakgrunnstøy. For	
alarmhorn	Akustisk signalgiver basert på elektronisk eller	
alarmklokke	Ringeklokke for å varsle om	
alarmklokkekurs	Bruk alarmkurs.	
alarmknapp	Enhet for manuell alarmering, f.eks. brannmelder, overfallskontakt.	Innen f.eks. trygghetsalarm, sykesignal o.l. er gjerne alarmknappen kombinert med akustisk/optisk beroligelsesmarkering.
alarmkontakt	Fellesbetegnelse for forskjellige typer kontakter/detektorer, f.eks.	
alarmkurs	Den eller de kabler som forbinder	
alarmmottaker	Mottakerdel i alarmoverføringssystem. Kan	
alarmmottakersentral	Alarmmottaker som mottar signaler fra flere	
alarmmottakerutstyr	Bruk alarmmottaker.	
alarmområde	Bruk overvåket område.	
alarmorgan	Bruk alarmgiver.	
alarmoverføringssystem	System for overføring av	
alarmsender	Senderdel i alarmoverføringssystem. Kan	
alarmsentral	Bruk nødmeldesentral.	
alarmsentralapparat	Sentralapparat i et	

alarmsentraltilknyttet anlegg	Alarmanlegg med overføring til alarmmottaker i	
alarmsignal	Signal, vanligvis elektrisk, for overføring av	
alarmsikre	Sikre et område eller objekt	
alarmsikring	Sikring med kontaktfunksjon som muliggjør varsel ved	
alarmskilt	Skilt som angir plasseringen av nødstopppinnretninger, alarmknapper, evakuerings signaler og	
alarmstasjon	Sted hvor alarmer og	110-, 112- og 113-sentraler benevnes
alarmsystem	System hvor en hendelse eller tilstand, f.eks. brann eller innbrudd, initierer tiltak	Omfatter vanligvis lokalt alarmsystem som via overføringssystem og alarmeringssystem utløser nødvendige
alarmtablå	Bruk orienteringstablå.	
alarmtelefon	System for alarmering/varsling av	Bruk av vanlig telefon (110, 112, 113) blir også betegnet alarmtelefon.
alarmtrykk	Bruk alarmknapp.	
alarmutløser	Bruk alarmkontakt.	
alarmventil (Melding HO-1/90)	«Alarmutgang» hvor det vil strømme en begrenset mengde vann til en hydraulisk alarmklokke når sprinkleranlegget utløses. Det benyttes forskjellig type ventil	
alarmventil (Melding HO-1/99)	En tilbakeslagsventil som starter vantturbomotor for alarmklokken når en sprinkler	
alarmventil (NS-EN 12845)	Tilbakeslagsventil i et sprinkleranlegg av våt, tørr eller kombinert type som også utløser en hydraulisk	
alarmventil, alternerende	Alarmventil i et sprinkleranlegg som er egnet for våtanlegg, tørranlegg eller	
alarmventil, preaction	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for	
alarmventil, tørr	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for bruk i tørranlegg og/eller i sammen med en alarmventil for	
alarmventil, våt	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for bruk	
ALARP	Forkortelse for: As Low As Reasonably Practicable	Engelsk for: så lavt som rimelig gjennomførbart. Beskriver det laveste

alias - Nødnett	Navn som normalt består av tolv alfanumeriske tegn og som identifiserer den	Alias fastsettes av hver brukerorganisasjon. Talegrupper har også alias.
alkoholresistent skumkonsentrat	Væske som blandet med vann og tilsatt luft er beregnet til å danne skum for	
alternativ rømningsvei	Rømningsvei i tillegg til	
alternerende anlegg	Bruk: sprinkleranlegg,	
alvorlig hendelse - redningstjeneste	Hendelse der det kan være et høyt antall skadde, en kompleks evakuerings situasjon eller en	Hendelsesnivå 2 i redningstjenesten.
A-manometer	Manometer montert på sprinklerventilen som viser	
amplitudedetektor	Volumdetektor som påvirkes	
analog detektor	Detektor i et alarmsystem som overfører et analogt signal til sentralapparatet,	
analyseobjekt - risikoanalyse	Geografisk, teknisk, organisatorisk, miljømessig eller menneskelig faktor som omfattes av risikovurderingen, herunder eksisterende	
andregradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, gjør huden rød, hoven og smertefull, i tillegg til at overhuden løsner, at	
anerkjent norm	Standard, bransjenorm, veiledning mv. som er internasjonalt og/eller	
angrepslinje	Linje med slokkeutstyr for å avgrense eller angripe	Brukes i forbindelse med skog- og utmarksbrann.
angrepsslange	Slange med strålerør som er påsatt vanntrykk og som	
angrepsslange - røykdykking	Slange $\varnothing 38$ ($\varnothing 42$) mm påmontert vannforstøvende strålerør, påsatt vann, tilkoblet høyre løp på grenrør.	
angrepsstrålerør	Strålerør som er ferdig koplet på en brannslange.	
angrepstid	Bruk riggetid	Termen angrepstid er benyttet i Forskrift til lov om brannvern av 29. mai 1970, om brannvesenets størrelse, organisering og
angrepstrapp	Trapp i angrepsvei.	
angrepsvei	Tilrettelagt adkomst til en bygning beregnet for	

ankerpunkt	Bruk forankringspunkt	
ankomstmelding	Kort situasjonsrapport som avgis ved ankomst til en	
anmerkning	Se tilsyn, anmerkning	
anropsenhet	Enhet i sykesignalanlegg for tilkalling av hjelp.	Enheten plasseres i pasientens nærhet i sykerom, toalett, bad og oppholdsrom.
ansvarlig foretak	Foretak som kommunen har tildelt ansvar i en byggesak.	Den tidligere personlige funksjonen ansvarshavende er utgått.
ansvarlig kontrollerende (KPR / KUT)	Foretak som er ansvarlig for kontroll etter kontrollplanen i en byggesak.	Forkortes ofte KPR (kontrollerende for prosjektering) og KUT (kontrollerende for utførelse). Se for øvrig forskrift om
ansvarlig prosjekterende (PRO)	Foretak som er ansvarlig for at søknaden i en byggesak er tilstrekkelig dokumentert og viser at tiltaket er prosjektert slik at det tilfredstiller alle	Forkortes ofte PRO. Se for øvrig forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarlig søker (SØK)	Foretak som er ansvarlig for at tiltaket (i en byggesak) blir utført i samsvar med den gitte tillatelsen og bestemmelser	Forkortes ofte SØK. Se for øvrig plan og bygningsloven §93b, og forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarlig utførende (UTF)	Foretak som er ansvarlig for at tiltaket (i en byggesak) blir utført i samsvar med gitte tillatelser og bestemmelser	Forkortes ofte UTF. Se for øvrig forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarshavende	I forbindelse med byggesaker: ansvarlig foretak	
ansvarshavende befal	Den som på brannsjefens vegne har kommandoen på brannstasjonen eller på	
ansvarsområde	De oppgaver foretaket er tildelt ansvarsrett for i det	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
ansvarsprinsippet	Det organet som har ansvar for funksjoner eller oppgaver til daglig, har også ansvaret for disse under en	Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -
ansvarsprinsippet - redningstjeneste	Den som har ansvaret for en sektor, funksjon eller tjeneste i en normalsituasjon, har også ansvaret ved ekstraordinære	
antenne	Starte en forbrenning.	
antennelig	Som kan antennes.	
antennelighet	Mål på hvor lett et prøvelegeme kan antennes av en ekstern varmekilde under	
antennelighetsgrad	Mål på hvor lett et prøvelegeme kan antennes av en ekstern varmekilde under	

antennelse	Starten av en forbrenning.	
antennelsesenergi	Den minste varme/energi [J] som må til for å kunne	
antennelsesfølsomhet	Samlebegrep for hvor lett gass eller støv antenner under gitte testbetingelser	Ved antennelse av gass og støv kan testbetingelser som minimum energi (MIE), temperatur (MIT), oksygenkonsentrasjon etc påvirke hvor lett det er å få en antennelse. Antennelsesfølsomhet blir bruk som et
antennelseskilde	Varmekilde som starter en brann.	DSBs brannårsaksstatistikk er ikke så detaljert at den angir antenneskilder. For eksempel hvis brannårsak er åpen ild, kan innenfor åpen ild være mange alternative antenneskilder: brennende fyrstikk eller stearinlys, glødende sigarett,
antennelsesmetode	Måte et materiale tilføres tilstrekkelig energi til at det	
antennelsessted	Sted der brann har oppstått.	Antennelsessted der brannen har startet, kalles arnested. Andre antennelsteder
antennelsestemperatur	Den laveste temperatur der et materiale antennes og oppnår vedvarende forbrenning	Antennelsestemperatur skiller seg fra flammepunkt ved at forbrenningen vedvarer. Antennelsestemperatur angis i
antennelsestid	Bruk minste tid til antennelse.	
antennes	Begynne å brenne med vedvarende, synlig flamme.	
antipanikklys	Lys til bruk i arealer med udefinerte rømningsveier f.eks. i haller eller områder med stort antall publikum eller ansatte, for å unngå	Brukes ikke i norsk regelverk.
arbeidsbrakke	Bygning som nyttes til opphold bare i arbeidstiden, f.eks. hvile- og spisebrakke,	
arbeidsbygg	Byggverk som benyttes til	
arbeidsbygning	Bygning med arbeidsplasser.	
arbeidsposisjon	Del av en teig der samme type	Termen brukes ikke i forbindelse med
arbeidsslange	Slange med strålerør som er	
arbeidsstrømkopling	Koplingsprinsipp hvor en funksjon settes i gang ved innkopling av strøm i en	
arealdisponering	Plan for utnyttelse eller disponering av et område	
arealsikring	Sikring av utendørs område slik at personers bevegelse	
ARK	Forkortelse for: Arkitekt.	
arnested	Sted der brannen har startet.	

arnestedsområde	Området i en branntomt hvor et arnested antas å befinne	Området utpekes av etterforskerne for å avgrense den tekniske etterforskningen.
ASET	Forkortelse for: Available Safe	Engelsk for: tilgjengelig rømningstid
asfaltør	Den som produserer asfalt og legger asfalt på veier og	
aske	Rest av uorganisk materiale etter fullstendig forbrenning.	I folkelig tale blir ofte aske forbundet med en blanding av sot og uorganisk materiale.
assistert rømning	Planlagt bistand til rømning tilrettelagt ved	
ASTM	Forkortelse for: American Society for Testing and	
ATEX	Forkortelse for:	Fransk for: eksplosjonsfarlig atmosfære.
atkomst	Forbindelse (vei, inngangsparti, korridor o.l)	
atkomstvei	Forbindelse fra vei eller parkeringsplass til	
atmosfæretrykk	Det trykk som atmosfæren skaper ved havoverflaten	
atrium	For eksempel boliger plassert som en U rundt et mindre tun, eller en enebolig bygd som en	
auditiv	Påvirkning som angår hørselen.	Brukes for eksempel om informasjon som gis via lyd eller tale (auditiv informasjon), eventuelt som alternativ til informasjon som må sees eller leses (visuell
autentisering - Nødnett	Det at hver radioterminal identifiseres i nettet samtidig som radioterminalen selv gjenkjenner og aksepterer	
automatisk alarmanlegg	Alarmanlegg som aktiveres	
avbrenning	Forebyggende eller konsekvensreducerende tiltak som går ut på å etablere en	Tiltaket som gjøres før en skog- og utmarksbrann eller før en skog- og utmarksbrann når dit.
avbrenningsleder	Den som er ansvarlig for	
avgass	Gass fra forbrenning av fast, flytende eller gassformig	
avgrening	Rør i et sprinkleranlegg, mindre enn 0,3 m fra siste seksjon i et grenrør, som	
avkast	Bruk luftavkast	Blir benyttet i definisjonen av
avkjølingsfase	Stadium i brannutviklingen etter at brannen har nådd sin maksimale intensitet, der varmeavgivelseshastigheten	
avkjørsel	Forbindelse fra vei eller parkeringsplass til	Se atkomstvei

avrenning	Utrykk brukt om f eks næringsstoffer som renner ut i	
avskalling	Biter eller flak som faller av.	I brann kan dette skje med bergvegg, betong, murverk og murpuss og skyldes som regel eksplosjonstrykk, damptrykk
avskalling	Biter eller flak som faller av en overflate på grunn av eksplosjonstrykk, damptrykk	
avskjærende sprinkling	Del av sprinkleranlegg som kan beskytte en konstruksjon som ikke er dokumentert god	
avslutningstid	Tiden fra personell og utstyr er tilbake og klargjort for ny	
avsnitt	Geografisk område hvor én klart definert innsatsstyrke arbeider under én ledelse. Et	
avstandsfaktor	Forholdet ($z=l/h$) mellom synsavstanden (l) og et skilts høyde (h), som brukes for å	
avstikker	Bruk avgrening.	
avstille	bruk heller slå av klokken.	Uttrykk benyttet om å slå av alarmklokkene til et utløst
avstillingsenhet	Enhet i signal- og alarmanlegg for avstilling av alarm/signal. Må ikke forveksles med	
avtagende fase	Fase i brannutviklingen etter at brannen har nådd sin maksimale intensitet. I denne fasen reduseres hastigheten	Fire training
avtrekksluft (Byggeforskrift 1969)	Luft som føres bort fra et rom enten direkte til det fri, eller	
avtrekksluft (Byggeforskrift	Luft som fjernes fra et rom.	
avtrekkssystem	System for å trekke luft fra rom i bygg til avkast.	ASH: Vebtilasjonsanlegg som trekker luft fra rom i bygg til avkast.
avvik	Mangel på oppfyllelse av et	Avvik fra lov og forskrift krever
avvisningskant	Lav kant på ramper eller gangveier som skal hindre spesielt rullestoler i å rulle	
A-væske	Væske med flammepunkt	
B (klassifiseringsbetegnelse - Euroklasse)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt	
B (klassifiseringsbetegnelse - NS 3919)	Angivelse av bygningsdels brannmotstandsevne (bæreevne, isolasjonsevne og integritet).	En B-konstruksjon kan inneholde brennbare materialer dersom den oppfyller sin branntekniske funksjon. Bygningsdeler deles opp i følgende klasser:

B (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det hindrer spredning av flammer i minst en halv time av normert brannprøve, b) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen på ueksponert side ikke stiger mer enn 140 °C over den opprinnelige temperaturen. Temperaturen skal heller ikke på noe - klasse B-30: 30 minutter, - klasse B-15: 15 minutter, - klasse B-0: 0 minutter.
B _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
backdraft	Tilluftsantennelse med så rask forbrenning at volumøkningen av branngassene gir en	Flammen kan i enkelte tilfeller være i form av en ildkule.
backlayer	Bruk motstrømningsgjikt.	
badstueeffekt	Følge av at en brann slokkes med vann og det genereres vanndamp.	Vanndamp overfører mer varme inn mot huden enn tørr luft, og den økte varmeoverføringen oppleves som en
bakketrekk	Luftstrøm som oppstår på grunn av at luft suges inn mot forbrenningsområdet i en	
baklinje	Bakkant av brannen eller avbrenningen i motsatt retning av	Baklinje er mellom flankenes bakerste punkt. Denne linjen er en dynamisk linje og trenger ikke være rett, men følger
balanserte sløyfer	Bruk sløyfepalansering.	
BAPS	Forkortelse for Brann-Akuttmedisin-Politi-Samvirke og er felles talegrupper	
bar ild	Åpen flamme, glo eller gnist.	
bar ild	Bruk åpen ild.	
barn	Person yngre enn 16 år.	Gjelder ved rapportering om skadde og omkomne i branner.
barnesikker lighter	Lighter som er utformet på en slik måte at den under normale og forutsigbare bruksforhold ikke skal kunne tenes av barn under 51 måneder, for eksempel på grunn av de krefter som kreves for å betjene den, dens utforming eller beskyttelse av	
barriere	Fysisk hinder for å redusere konsekvenser av en hendelse.	En barriere kan spesifiseres ut fra funksjon eller geografisk plassering.

basepunkt	Sted der røykdykkerinnsats påbegynnes og avsluttes og hvor røykdykkerlederen befinner seg. Basepunktet kan	Sikringslange skal ligge på basepunktet. Basepunkt(ene) skal være kjent for alle ledere.
baseradio - Nødnett	Radio som styrer radiotrafikken på basestasjonen og har fire	For å øke kapasiteten i Nødnett kan man sette inn flere baseradioer på en basestasjon som sammen benytter
basestasjon - Nødnett	Radiostasjon som formidler signalene mellom Nødnett-radioterminalene.	En Nødnett-basestasjon inneholder radiosendere, transmisjonsutstyr, reservestrømløsning og strømtilførsel.
battenburg	Mønster med store sjakkruiter på sidene av utrykningskjøretøyer, i fargene rød og gul, der rød er reflekterende og gul er	
bearbeidingsamtale	Samtale med de involverte i en alvorlig hendelse for å	
bebyggelsesplan	Detaljutarbeidelse av reguleringsplan som bl.a. viser husenes plassering i terrenget,	
begrenset flammebrann	Brann som er begrenset til del av et objekt.	I rom er det en begrenset flammebrann fram til eventuell overtenning. Se også
begrensningslinje	Linje som skal forhindre at en skog- og utmarksbrann sprer seg videre.	Kan være naturlig (vann, elver, myrer, åpent lende), bygd (veier, jernbanelinje, kraftlinjer) eller kunstig (branngate, vernebrent område, grøfter, jordstreng,
behovsmelding - rekvirering	En melding fra et skadested til alarmsentralen om behov for flere kjøretøy, utstyr, personell eller andre ressuser. Merknad: Kan vi finne et bedre uttrykk? Eller foreta et valg:	
beksot	Seigt, glatt og glinsende belegg av uforbrente karbonpartikler blandet med tjære som avsettes på	Beksot antennes lett, og brenner med stor varmeavgivelse. Kan under forbrenning løsne i glødende flak og spres som flygebranner.
bekymringsmelding	Melding som indikerer at liv, helse, miljø eller materielle verdier kan være truet på en	
belastningstall	Produktet av høyeste tillatte driftstrykk og volum av	Høyeste tillatte driftstrykk Ps, angis i MPa. Volumet V, angis i liter.
belysningsstyrke	Angivelse av lysfluks (hvor mye lys) som faller på en flate	
beredskap	Ordning som sikrer at personell er disponibelt for	

beredskapsplan	Plan for håndtering av en bestemt type hendelse. Den omfatter varsling, organisering og ressursoversikter, og skal	
beredskapssituasjon	Situasjon med økt beredskap fordi en hendelse har inntruffet eller man forventer	
beredskapsstyrke	Det totale antall personell som inngår i brann- og	
beredskapstegning	Tegning som er en del av en objektplan.	Tegningen bør angi minst rømningsveger og nødrom, angrepsveger, plassering av håndsløkkemateriell og nødtelefoner, slokkevannsuttak og øvrige branntekniske
beregningspunkt (1)	Et punkt i rørnett der trykk- og vannmengde blir beregnet. Hvert beregningspunkt er en	
beregningspunkt (2)	Punkt på fordelerrøret i en pre-kalkulert installasjon der rørnettets nedstrømspunkt dimensjoneres fra tabeller og	
berging	Akutt tiltak som iverksettes ved et ulykkestilfelle for å hindre tap av, eller begrense skade på, miljø og materielle	
bergingsaksjon	Se berging.	
bergsprengning	Bruk av eksplosjonsfarlig stoff i berg/fjell og annet materiale, over og under jord, for å fragmentere, drive ut eller knuse masse, samt demolering av byggverk eller	
berøringsspenning (U_T)	Del av potensialstigning ved jordfeil som kan påvirke en person ved at strømmen går gjennom kroppen fra hand til	
beskyttelsesart	Spesifikke forholdsregler brukt på elektrisk utstyr som skal hindre at utstyret	
beskyttet på stedet	Strategi ved redning av liv der personer forutsettes å bli der	Motsatsen til vanlig strategi som er evakuering til annet sted. Tilsvarer det
beslutningstid	Tiden fra varslingen er oppfattet til beslutning om	
bevisundersøkelse		
bisentral	Bruk undersentralapparat.	

bistandsavtale	Skriftlig avtale som legger til rette for at brannvesen eller andre raskt og effektivt kan motta eller avgi ressurser ved	
bistandsplikt	plikt til å yte hjelp uten særlig fare eller oppofrelse for en selv eller andre, etter evne å hjelpe den som er i øyensynlig	Leger, politi, brannmenn og andre i offentlige stillinger har en utvidet plikt til å yte bistand. Det samme har enkeltpersoner ved trafikkulykke.
bistandsressurs	Innsats- eller ledelsesressurs som etter anmodning bistår innsatsleder i forbindelse med	
blaffing	Tilstedeværelse av flammer som opptrer gjentakende i korte tidsrom på eller over	Tidsrommene har typisk varighet kortere enn 1 s.
blanksot	Bruk beksot.	
blast wave	Trykkbølge i luft som er satt i bevegelse av en eksplosjon.	
BLEVE	Forkortelse for: Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion.	Eksplosjon som har oppstått når en beholder med brennbar væske eller kondensert brennbar gass under trykk blir
blind alarm	Bruk unødig alarm.	
blind alarm	Uønsket varsel om brann eller ulykke, uten at det foreligger	
blindkorridor	Korridor eller del av korridor som kun har én	
blindlokk	Lokk som benyttes for å beskytte unyttede	
blinker	Optisk indikator uten lys.	
blow-up	Hurtig økning i en branns intensitet eller spredningshastighet som gjør	I skogbrann ofte fulgt av voldsomme termiske strømmer, av og til med tendenser til brannstorm.
blålys	Blinkende eller roterende blått lys på et utrykningskjøretøy som viser	
B-manometer	Manometer på et sprinkleranlegg som er forbundet med en alarmventil og er plassert på samme nivå	
boligsprinkleranlegg	Forenklet sprinkleranlegg	
bonitet	Markas evne til å produsere trevirke.	I Norge brukes H40-systemet. Systemet angir gjennomsnittshøyden av de ti groveste trærne per dekar når alderen er 40 år, etter at treet har nådd en høyde på
bow-tie model	Bruk sløyfediagram	
brann	Uønsket eller ukontrollert forbrenningsprosess som kjennetegnes av	

brann i gras/kratt	En type utmarksbrann.	
brann- og redningsregion	To eller flere kommuner som samarbeider om gjennomføring av brann- og	
brann- og redningstjeneste	Se brann- og redningsvesen.	
brann- og redningsvesen	Den organisasjonen som kommunen har satt til å ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i	
brann- og redningsvesenets ansvarsområde	Et område som tilsvarer kommunens grenser eller et område hvor to eller flere kommuner samarbeider om å	
brann- og røykspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer brann- og røykspredning i	Klassifiseres EI tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
brannaktiveringsrisiko	Parameter som tar hensyn til sannsynligheten for antennelse,	
brannalarm	Varsling av brann, enten av en person eller av et automatisk	
brannalarmanlegg (1)	Permanent installasjon for deteksjon og varsling av brann.	Anlegg for deteksjon og for alarm av brann bestående av branndetektor, alarmgiver, sentralapparat og eventuelt med orienteringstablå. Kilde: Byggeforskrift
brannalarmanlegg (2)	Anlegg for deteksjon og for alarm av brann bestående av branndetektor, alarmgiver, sentralapparat og eventuelt	
brannalarmsentral	Sentralapparatet i et	
brannalarmsentralapparat	Sentralapparatet i et	
brannalarmtablå	Tilleggstablå for presentasjon av alarmsted og betjening ved brannalarm. Tablået skal primært plasseres ved	
brannareal	Horisontalt areal som bidrar til brann.	I temaveiledning om røykventilasjon legges det til grunn 500 kW per m ² brannareal. Typisk kontorbrann er målt til 300-400 kW per m ² , spritbranner 800-1000
brannavsnitt	Bruk brannseksjonering.	Gammelt uttrykk.
brannbalkong	Balkong langs husfasader som inngår i en rømningsvei.	
brannball	Bruk ildkule.	
brannbelastning	Bruk brannenergi.	
brannbelte	Bruk sikringsbelte.	
brannbestandig materiale	Dette er ikke en materialegenskap og bør ikke	

brannbil	Utrykningskjøretøy for	
brannbilde	Helhetsinntrykket av en brann som pågår.	Tolking av brannbildet brukes som grunnlag for planlegging av innsats.
brannbryter	Bryter for å slå av elektrisk høyspenning. Den plasseres slik at den er lett tilgjengelig	
brannbåt	Motorbåt med pumpe og utstyr beregnet for	
branncelle (Eurokode 1)	Del av en bygning som strekker seg over én eller flere etasjer, og som er avgrenset ved hjelp av skillende bygningsdeler, slik at en brann under den aktuelle	
branncelle (Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, 2002 -)	Hel eller avgrenset del av byggverk hvor en brann fritt kan utvikle seg uten å spre seg til andre bygninger eller deler	Avgrenset del av en bygning hvor en brann i løpet av en fastsatt tid fritt kan utvikle seg uten å spre seg til andre deler av bygningen. Kilde: NS 3900:1994.
branndekke	Eldre begrep. Horisontal, bærende bygningsdel, minst A 120 opplagt på konstruksjon med minst samme brannmotstand. Ved spesifikk brannbelastning over 400 MJ/m ² kreves høyere	
branndepot	Lagerrom med enkelt utstyr for brannbekjempelse.	
branndetektor	Fellesbetegnelse på forskjellige typer detektorer	
brannodynamikk	Læren om bevegelser til røyk og forbrenningsgasser i forbindelse med en brann.	Brukes som samlebegrep for kjemiske og fysiske prosesser herunder de fluiddynamiske prosessene som foregår i
brannjør	Eldre begrep, bruk brannklassifisert dør.	Forskrift om vern mot brann i herberge, pleieanstalt m.v. - 1963: dør som etter klassifisering er offentlig godkjent som tilfredsstillende bestemte branntekniske
brannegenskaper	Endringer i, eller opprettholdelse av, fysiske eller kjemiske egenskaper til	
branneksponering	Påkjenning på personer, dyr eller objekter fra en brann.	
brannenergi	Summen av varmemengde som frigis ved forbrenning av alle faste og mobile brennbare	
brannetterforskningsenhet	En bil eller tilhenger med utstyr beregnet for	

brannfare	Fysisk objekt eller tilstand som kan forårsake uønskete	
brannfarlig aerosolbeholder	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
brannfarlig aerosolbeholder, kategori 1	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører	
brannfarlig aerosolbeholder, kategori 2	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører	
brannfarlig aktivitet	Aktivitet som medfører større sannsynlighet for at brann oppstår, raskere brannutvikling eller større	
brannfarlig fast stoff	Pulver, (metall)spen, granulat, pastaformig eller lignende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
brannfarlig fast stoff, kategori 1	Pulver, (metall)spen, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving	
brannfarlig fast stoff, kategori 2	Pulver, (metall)spen, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving	
brannfarlig gass	Gass som er brennbar og som har et eksplosjonsområde i luft ved 20°C og standard trykk på 101,3 kPa.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
brannfarlig gass, kategori 1	Gass som ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa: a) kan antennes i en blanding på 13 % eller mindre med luft; eller b) har et eksplosjonsområde i luft på minst 12 prosentpoeng uavhengig av nedre	
brannfarlig gass, kategori 2	Gass som har et eksplosjonsområde i luft ved 20 °C og standard trykk på	

brannfarlig stoff	Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som i kraft av sitt flammepunkt, kontakt med	
brannfarlig vare	Brannfarlig væske - vare i flytende eller halvfast form som har et flammepunkt på høyst 55 °C, samt - uansett flammepunkt - motorbrensel	
brannfarlig væske	Brennbar væske med flammepunkt lavere eller lik 60°C.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
brannfarlig væske klasse A	Væske med flammepunkt høyst +23°C.	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 1.
brannfarlig væske klasse B	Væsker med flammepunkt over +23°C, men ikke over	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 2.
brannfarlig væske klasse C	Motorbrensel og fyringsolje med flammepunkt over +55 °C samt de væsker som Direktoratet for Samfunnssikkerhet og	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 3.
brannfarlig væske, kategori 1	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt ≤ 35 °C	
brannfarlig væske, kategori 1	Væske med flammepunkt lavere enn 23 °C og kokepunkt	Identisk med GHS kategori 1.
brannfarlig væske, kategori 2	Væske med flammepunkt lavere enn 23 °C og kokepunkt	Identisk med GHS kategori 2.
brannfarlig væske, kategori 2	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt > 35 °C	
brannfarlig væske, kategori 3	Væske med flammepunkt høyere eller lik 23 °C og lavere	Identisk med GHS kategori 3.
brannfarlig væske, kategori 3	Væske med flammepunkt ≥ 23 °C og ≤ 60 °C, tilsvarende GHS	
brannfast materiale	Ethvert ikke-brennbart materiale som i prismeform tåler allsidig oppvarming etter tilnærmet idealkurve inntil 1030 °C og tåler å være utsatt for denne temperatur i ytterligere 3 timer uten å	
brannflanke	Strekningen mellom brannryggen og brannfronten.	
brannflate	Bruk brannareal.	

brannfløde	svensk uttrykk	
brannfløy	Område foran brannflanken og på siden av brannfronten	
brannforebyggende arbeid	Tiltak som reduserer risikoen	
brannforebygger	Fagarbeider som utfører tilsyn med og feiing av fyringsanlegg, og som også kan utføre annet	Tidligere kalt feier.
brannforløp	Brannens utvikling fra antennelse til den har sloknet	
brannfront	Stedet der en brann forflytter	
branngass	Bruk røykgass.	
branngassantennelse	Antennelse av en blanding av luft og brennbare gasser fra	
branngasseksplisjon	Antennelse av branngasser med påfølgende rask	Blandingen må ligge i nærheten av optimal gassblanding.
branngassventilasjon	Bruk røykventilasjon.	
branngate	Område foran en brann hvor alt brennbart materiale er fjernet eller gjort tungt antennelig for å redusere muligheten for antennelse,	
branngrøp	Lokal innbrenning/gjennombrenning i treverk og annet brennbart	
brannhake	Langt skaft med en metallhake på enden, beregnet til å rive ned	
brannhansker	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke	
brannheis	Heis som har en sikret spesifikk funksjonstid under brann, og som skal være tydelig merket og	
brannhemmende middel	Stoff som er tilsatt eller behandling som er brukt på et materiale for å nedsette materialets evne til	
brannherde	Det området der brannen er	
brannherdig bygning	Bygning som med hensyn på motstand mot brann er utført i samsvar med bestemmelser	Eldre begrep. Brukt fra byggeforskriftene fra 1949 til 1987.
brannherdig bygningsdel	Bygningsdel som ikke er branntrygg, men som under brann og samtidig påsprøyting	
brannherdig dør	Selvlukkende dør med brannmotstand minst 30	Eldre begrep. Brukt fra byggeforskriftene fra 1949 til 1987.

brannherdig kledning	Brannherdig puss eller annen kledning med likeverdig motstandsevne mot brann, som er anbrakt bare på den	
brannherdig rom	Rom som er skilt fra tilstøtende rom og fra det fri ved bygningsdel minst B30. Dør eller vindu til det fri kan utføres uten krav til	Eldre begrep. Brukt fra byggeforskriftene fra 1949 til 1987.
brannhjelms	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke	
brannhund	Hund som er trent opp til å markere når den lukter	
brannhydrant	Fast montert utstyr over bakken som er beregnet for kopling til brannvesenets armatur og slanger for å	
branninstruks	Veiledning som angir handlinger i forbindelse med	
brannisolasjon	Isolasjon som ved standardisert brannprøving tilfredsstillende kriterier til	
brannisolert kanal	Kanal produsert med brannmotstand EI, eller E kanal som påføres glass- eller steinull ved montering for EI klasse. Prefabrikkert EI kanal kan være stål med 2 mm ablativt/endotermisk belegg	ASH: Kanal produsert med brannmotstand EI XX, eller kanal med klasse E XX som påføres mineralull ved montering for å tilfredsstillende krav til ytelse tilsvarende klasse EI XX. Kommentar: Prefabrikkert EI kanal kan være stål med 2 mm ablativt/endotermisk belegg eller
brannisolert kanal	Kanal med klassifisert	
brannkarakteristikk	Fysisk karakteristikk av utviklingen på brannforløp. For eksempel ved røyk-, lys-	
brannkilde	Bruk antenneskilde	
brannklasse	Angivelse av klasse i samsvar med et klassifiseringssystem.	Det finnes ulike klassifiseringssystemer knyttet til skog, byggverk, konstruksjoner,
brannklasse - byggverk	Klasse for byggverk ut fra den konsekvens en brann kan innebære for skade på liv,	
brannklasse - konstruksjoner	Klasse for konstruksjoner, som angir brannmotstanden angitt i tid og målt etter kriterier i aksepterte	
brannklasse - skap	Klasse som angir hvor lenge innvendig temperatur i brannsikre skap er akseptabel for oppbevaring av papir eller	For lagring av papir aksepteres innvendig temperatur maksimalt 150 °C, for harddisker maksimalt 50 °C og for disketter 30. Tiden angis i minutter,

brannklasse - slokkemiddel	Klasse som angir hvilken type brensel et slokkemiddel er egnet for.	A: egner seg for brann i faste materialer B: egner seg for brann i væsker C: egner seg for brann i gasser D: egner seg for brann i metaller E: gammel klasse som ikke brukes lenger F: egner seg for brann i fett og matoljer
brannklassifisering	Angivelse av branntekniske egenskaper basert på standardiserte prøvemetoder	
brannklassifisert dør	Dør skiltet med dokumentert brannmotstand i henhold til	I Norge NS-EN 13501-2, tidligere NS 3919.
brannkonsept	Sammenstilling av krav og ytelse som er grunnlaget for	Benyttet i SAK10. Vil vanligvis også omfatte branntegninger.
brannkonstabel	Person uten lederansvar i	
brannkum	Fast montert utstyr i kum, som er beregnet for kopling til brannvesenets armatur og	
brannkurve for hydrokarbonbrann	Nominell tid-temperaturkurve som tilnærmet tilsvarer	
brannlidt	Person som har mistet livet, blitt skadet eller mistet	
brannlomme	Sted der en forbrenning fortsetter etter at brannen er	
brannmann	Eldre begrep om person som er eller har vært, ansatt i et	se andre stillingsbenevnelser.
brannmannsheis	Se brannheis.	
brannmannspanel	Eget panel for avlesing av meldinger, samt avstilling og tilbakestilling av utløst	
brannmannøks	Bruk brannøks.	
brannmelder	Trykknapp som ved manuell betjening utløser alarm.	
brannmelding	Verbal melding om brann til	
brannmotstand (1)	En konstruksjons evne til i en gitt tid å opprettholde bæreevne, stabilitet, integritet og varmeisolering	Se ISO 834.
brannmotstand (2)	Evne en konstruksjon, en del av en konstruksjon eller en enkelt konstruksjonsdel har til å oppfylle påkrevde funksjoner (lastbærende funksjon og/eller branntillende funksjon)	
brannmur	Ubrennbar vegg eller del av vegg som skal forhindre antennelse fra ildsted, røykrør	Dersom brannmuren er av betong, lettbetong, murverk, teglstein eller lignende skal den være minst 100 mm

brannobjekt (1)	Enhver bygning, anlegg, lager, område m.v., hvor brann kan oppstå og true liv, helse,	Se også særskilt brannobjekt (1).
brannobjekt (2)	Enhver bygning, konstruksjon, anlegg, opplag, tunnel, virksomhet, område m.m. hvor brann kan oppstå og true	Se også særskilt brannobjekt (2).
brannområde	Område hvor det brenner	
brannordning	Beskrivelse av hvordan kommunen skal sikre at brannvesenet og feiervesenet er bemannet, organisert og utstyrt på en slik måte at de oppgaver som følger av loven til enhver tid kan	Brannordningen skal inneholde all nødvendig dokumentasjon, og vedtas av kommunestyret. Den vedtatte brannordning skal forelegges Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern som kan gi pålegg om endringer som finnes påkrevd i ordningen.
brannperiode	Den delen av et døgn når en skogbrann sprer seg raskest	Opptrer oftetes mellom ca. kl. 10 og solnedgang.
brannplan	Bruk branntegning, brannalarmtablå, objektplan eller innsatsplan, avhengig av	
brannprøving	Prøving som måler en brannutvikling eller som eksponerer et objekt for effekter fra en brann.	Resultatene fra en brannprøving kan brukes til å kvantifisere brannens alvorlighetsgrad eller til å bestemme prøvestykkets brannmotstand eller
brannprøving - fullskala	Brannprøving som utføres på et objekt med virkelig	
brannprøving - fullskala	Test som simulerer et gitt bruksområde, og som tar i betraktning den reelle	
brannprøving - mellomskala	Brannprøving utført på et prøvestykke med middels store dimensjoner.	Brannprøving utført på et prøvestykke der de maksimale dimensjonene er mellom 1 m og 3 m blir vanligvis kalt en mellomskala
brannprøving - småskala	Brannprøving som utføres på et prøvestykke med små dimensjoner.	Brannprøving som utføres på et prøvestykke der største dimensjon er mindre enn 1 m blir vanligvis kalt en
brannprøving - storskala	Brannprøving som ikke kan utføres i et mindre laboratorierom, og som	Brannprøving utført på et prøvestykke der den maksimale dimensjonen er større enn 3 m blir vanligvis kalt en storskala
brannpåkjenning	Den påkjenningen som et objekt utsettes for i form av	Brannpåkjenningen kan være angitt over et tidsintervall, eller som en
brannrester	Materiale (byggningskonstruksjoner,	
brannrisiko	Kombinasjon av sannsynlighet for at en uønsket brann kan forventes å inntreffe, og omfanget av skaden som kan	
brannrom	Rom der det er eller har vært	

brannrulle		
brannrygg	Sted der en brann forflytter seg minst, vanligvis i den enden av brannområdet som	
brannrøyk	Bruk røyk.	
brannsakkyndig	Person som skal vurdere fare for tap av menneskeliv eller utstrakt ødeleggelse av	Relaterer seg til straffeloven §355.
brannscenario	Kvalitativ beskrivelse av forløpet av en brann med hensyn til tid, med angivelse av spesifikke hendelser som karakteriserer den analyserte	Typiske hendelser som er definert er antennelse og brannvekst, stadiet for fullt utviklet brann, avkjølingsfasen og systemer som påvirker forløpet av brannen.
brannseksjon	Del av en større bygning skilt med seksjoneringsvegg(er) på en slik måte at en brann ikke vil spre seg utover brannseksjonen den startet,	
brannsentral	Bruk brannalarmsentral.	
brannsentralskap	Bruk brannalarmsentral.	
brannsignalanlegg	Bruk brannalarmanlegg.	
brannsikkerhet	Summen av organisatoriske tiltak og tekniske tiltak i den hensikt å redusere	
brannsikkerhetshåndtering	Anvendelse og vedlikehold av prosedyrer som skal føre til at mål for brannsikkerheten blir	Prosedyrer inkluderer sikringstiltak mot brann, rømningsplaner, evakueringsplaner og øvelser for brukerne i å anvende slike
brannsikkerhetsstrategi	Overordnet plan for hvordan fastsatte mål for	Omfatter verifikasjon av mål for brannsikkerheten og beskrivelse av
brannsikring	Gjennomføring av tiltak for å forhindre eller redusere	
brannsikringstiltak	Tiltak med formål å forebygge brann eller redusere	
brannsimuleringsmodell	Beregningsmetode som beskriver et system eller en prosess knyttet til brannutvikling, og som	
brannsimuleringsmodell, fysisk	Laboratorieprosess, inkludert apparaturen, miljøet og prosedyren for brannprøvingen, som er ment	
brannsimuleringsmodell, numerisk	Matematisk representasjon av en eller flere ulike sammenkoblede fenomener	
brannsjef	Leder av brannvesenet i henhold til brann- og	
brannskade	Primærskade som følge av	

brannskadebilde	Skadene på åstedet slik de fremstår umiddelbart etter at brannen er sløkket.	Brannskadebildet består av sot- og tjæredannelser, innbrenninger, gjennombrenninger, deformasjoner og rester etter bortbrente eller delvis
brannskadebilde	Skadesituasjonen umiddelbart etter at en brann er sløkket.	
brannskille	Naturlig hinder eller tiltak som har til hensikt å forsinke eller	
brannskille - petroleumsvirksomhet	Avstand eller skille utført i ubrennbare materialer.	
brannskillende bygningsdel	Bygningsdel som opprettholder sine brannskillende egenskaper i et gitt tidsrom ved spesifiserte	Bygningsdelen må opprettholde sin integritet (E), og kan i tillegg også måtte opprettholde termisk isolasjonsevne (I), strålingsmotstand (W), bæreevne (R) og
brannskillende funksjon	En brannskillende bygningsdels evne til å hindre brannspredning eller antenning bakenfor den	
brannslag	Bruk backdraft	
brannslange	Slange beregnet for transport av sløkkemiddel og som skal tilfredstille spesifikke krav i	
brannslangetrommel	Sløkkeredskap som hovedsakelig består av en trommel med sentrisk vanntilførsel, stengeventil,	Hentet fra nyhetsbulletin nr. 2007, Rådet for vedlikehold av brannsløkkematriell
brannsløkkeanlegg	Manuelt eller automatisk anlegg som er beregnet for å slukke eller kontrollere en	
brannsløkkesystem	Bruk brannsløkkeanlegg.	
brannsløkkeutstyr	Fellesbetegnelse for manuelt eller automatisk utstyr som er beregnet for å slukke eller	
brannsløkking	Prosess som stopper en	
brannsluse (1)	Branntrygt rom som danner rømnings- eller forbindelsesveg gjennom en branntrygg vegg. Brannslusens dører og luker skal være selvlukkende og utført slik at	Se også brannsluse (2) og brannsluse (3).

brannsluse (2)	Branntrygt rom som danner rømnings- eller forbindelsesveg gjennom et brannteknisk skille. Brannslusens dører og luker skal være selvlukkende og utført slik at slusen kan passeres uten at mer enn en	Se også brannsluse (1) og brannsluse (3).
brannsluse (3)	Rom som er skilt fra resten av bygningen med bygningsdeler med brannmotstand minst EI 60/A2-s1,d0 (A60). Dør til brannsluse må ha brannmotstand EI 60-CSm/A2-s1,d0 (A60S med terskel). Brannslusen skal ha tilstrekkelig størrelse og være slik utført at den kan passeres	
brannsmekker	Metallvifte på et skaft beregnet til å slokke gras- og	
brannspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer brannspredning i ventilasjonskanal. Spjeldet	Klassifiseres E tt eller EI tt. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
brannspjeld	Spjeld med brannmotstand montert i en åpning for å opprettholde	Lukker ved varme eller på detektorstyring. Beregnet for inntil 300 Pa undertrykk. Klassifiseres E xx eller EI xx.
brannspredningshastighet	Areal av forbrent materiale per tidsenhet [m ² /s] under	
brannstasjon	Bygning for brannvesenets kjøretøy, utstyr og personell.	
brannsted	Hele eller deler av et innsatssted hvor det pågår en	
brannstiftelse	Det å tenne på eller på annen måte anstifte en brann.	Handlingen kan være uaktsom, grovt uaktsom eller forsettlig.
brannstifter	Person som med hensikt starter en brann.	Motivet kan være hva som helst, for eksempel skape oppmerksomhet, skape "action", selv komme i helterolle,
brannstoffer	Gasser, partikler eller aerosoler som dannes ved	
brannstorm	Meget sterke luftstrømmer som skapes av meget store branner og som drar med seg	
brannstrategi	Bruk brannsikkerhetsstrategi.	
brannstøvel	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke	

brannsyn	Eldre begrep. Brannteknisk inspeksjon av objekter for å påse at disse er sikret mot brann etter gjeldende bestemmelser, og for å føre	Se tilsyn.
brannøyle	Oppadstigende blanding av flammer, røyk og luft fra en	
branntegning	Tegning som gir en oversikt over branntekniske forhold i og omkring et byggverk.	Kan inneholde rømningsveier, brannteknisk oppdeling og aktive tiltak, som grunnlag for prosjektering, drift og
brannteknikk		
brannteknisk prosjektering	Prosjektering av brannteknisk hovedutforming eller branntekniske systemer og løsninger i et byggverk.	Kan være prosjektering på to nivåer; overordnet brannsikkerhetsstrategi eller detaljprosjektering av f.eks. bærende konstruksjoner, alarm- eller slokkeanlegg
brannteknisk prosjektering, analytisk	Anvendelse av ingeniørmessige metoder basert på vitenskapelige prinsipper for utvikling eller vurdering av utforming i et byggverk ved analyse av	
brannteknisk prosjektering, forenklet	Prosjektering ved anvendelse av preaksepterte ytelser.	
brannteknisk sakkyndig	Person som blir benyttet til å vurdere hva som er årsak til en brann og det faktiske spredningsbildet, herunder materialers, konstruksjoners	
brannteppe	Ubrennbart eller tungt antenkelig teppe spesielt	
branntetting	Tetting av åpninger i brann- og røykbegrensende	Produkter eller systemer som brukes til branntetting skal ha dokumentert
branntid	Tid i minutter en brann vil kunne påvirke bygningens	
branntilløp	Utsiktet ulming, gløding eller flamme som ikke	
branntomt	Stedet der det har vært en	
branntrygt rom	Rom skilt fra tilstøtende rom og fra det fri ved bygningsdel A 60, og på fundament i samme klasse. Dør eller vindu til det fri kan utføres uten krav	Eldre begrep. Brukt fra byggeforskriftene fra 1949 til 1987.

brannutsatte grupper	Gruppe av mennesker som har en kognitiv eller fysisk funksjonsnedsettelse som medfører nedsatt evne til å forebygge brann, fare for å starte en brann eller fare for	
brannvakt	En våken person som passer på og responderer dersom	Kan stilles kvalifikasjonskrav til personen.
brannvann	Se sløkkevann	
brannvannsforsyning	Se sløkkevannsforsyning.	
brannvannskapasitet	Se sløkkevannskapasitet.	
brannvarslingsanlegg	Bruk brannalarmanlegg.	
brannvarslings sirene/-horn		
brannvarslingsutstyr		
brannvegg (1)	Stabil vegg minst A 120 på fundament med minst samme brannmotstand. Ved spesifikk brannbelastning over 400 MJ/m ² kreves høyere	
brannvegg (2)	Vegg som erstatter avstand mellom høye bygg med tilstrekkelig brannmotstand og utført i materialer som hindrer ekstern antennelse,	
brannvekst	Brannens økning i avgitt effekt i forholdet til tiden.	
brannvekstfase	Periode i brannutvikling der varmeavgivelseshastigheten og temperaturen i brannen	
brannveksttid	Den tiden en (teoretisk) brann med kvadratisk veksthastighet bruker for å nå 1 000 kW (1	Brannveksttid betegnes med tg.
brannventil - vannforsyning	Ventil i vannledningsnett beregnet til uttak av vann for	
brannventil - ventilasjonsanlegg	Ventil med brannmotstand i kanalavslutning, for tilluft eller	
brannventilasjon	Bruk røykventilasjon.	
brannvern	Tiltak for å hindre at brann oppstår, og for å begrense omfang og konsekvensene av	
brannvernleder	Person som skal ivareta brannvernet i en virksomhet, og som tilsynsmyndigheten	Brannvernleder kan være eier selv eller en representant for eier.
brannvernregion	To eller flere kommuner som samarbeider om gjennomføring av brannvesenets oppgaver.	

brannvesen	Se brann- og redningsvesen.	
brannvesenets oppgaver	Generelt uttrykk for oppgavene til et brannvesen; - lovpålagte som slokking av branner, redningsoppdrag, kjemikalievern-beredskap og forebyggende arbeid, og ikke-	
brannvifte	Bruk røykvifte.	
brannviftemønster	V-formet brannspor på en vertikal flate i form av sotavsetninger, innbrenninger	
brannvilkår	Tilstanden til de faktorene (i omgivelsene) som påvirker en branns utvikling (i en spesifikk	
brannøks	Spesielt utformet øks beregnet til bruk i brann- eller	
brannårsak	Direkte grunn til at brann oppstår.	I Norge har vi statistikk over brannårsaker, med en en ganske grov inndeling, slik at innenfor hver brannårsak er flere
brennbar	I stand til å brenne ved bestemte prøvebetingelser.	Kan brenne med flamme eller ved gløding eller ulming.
brennbarhet	Evnen et materiale eller produkt har til å brenne ved	Kan brenne med flamme eller ved gløding eller ulming.
brennbarhetsgrense	Se nedre eksplosjonsgrense og øvre eksplosjonsgrense.	
brennbarhetsområde	Eksplosjonsområde [%] for væsker, damper og gasser under andre betingelser enn	
brennbarhetsområde	Se eksplosjonsområde.	
brennbart materiale (1)	Materiale som ved prøving ikke fyller kravene til	
brenne		
brennende biter	Materiale som blir avgitt fra et brennende objekt, og som fortsetter å flamme i løpet av	
brennende dråper	Smeltet materiale som blir avgitt fra et brennende objekt, og som fortsetter å	
brennkammer	forbrenningskammer? Den delen i et fyringsanlegg eller en forbrenningsmotor (?) der	
brennpunkt	Bruk antennelsestemperatur.	Dette må være feil?
brennstoff	Bruk brensel.	
brennverdi	Bruk forbrenningsvarme.	
brensel	Fast materiale, gass, væske som lar seg antenne, og som utvikler varme ved	

brenselcelle	Et elektrokjemisk utstyr som omdanner kjemisk energi i et brennstoff til elektrisk energi,	
brenselcellemotor	En innretning som forsyner utstyr med kraft og som består av en brenselcelle og dens drivstofforsyning, enten den er integrert eller separate fra brenselcellen og inkluderer	
brenselfattig forbrenning	Forbrenning der ekvivalensforholdet er mindre enn 1.	I godt ventilerte branner er brensel/luft-blandingen brenselfattig, og fullstendig forbrenning kan forekomme.
brenselrik forbrenning	Forbrenning der ekvivalensforholdet er større enn 1.	I ventilasjonskontrollerte branner er brensel/luft-blandingen brenselrik, noe som fører til relativt høye konsentrasjoner av produkter fra pyrolyse og fra
brenselslager	Lager av fast, flytende og gassformig brensel i bygning.	
brenselstyrt brann	Brann hvor tilgangen på brensel og brenselets egenskaper er bestemmende	Brannen har tilstrekkelig tilgang på luft og høy nok temperatur.
brenseltank	Beholder for flytende brensel.	
brifing	Bruk forhåndsorientering.	
BRIS	Forkortelse for: Brann og redning, innrapportering og	BRIS er DSB sitt rapporteringssystem med oversikt over hvilke oppdrag brann- og
bruker	Den som i egenskap av eier, eller i henhold til avtale med eier har total eller partiell bruksrett til et brannobjekt,	
bruksareal	Areal som omfatter nettoarealet og arealet av	
bruksenhet (1)	En samling bygninger, rom eller lokaler som sammen anvendes i en bestemt hensikt (f.eks. bolig, kontor).	En bruksenhet kan være én bygning, f.eks. kontorbygg, eller flere bygninger, f.eks. sykehus, men kan også være del av en bygning, f.eks. boenhet (bolig),
bruksenhet (2)	Rom eller samling av rom og åpne deler som sammen anvendes i en bestemt hensikt av en bruker, som kan være eier, leier eller annen	En bruksenhet kan være en bygning f.eks. kontorbygg, eller flere bygninger, f.eks. sykehus, men kan også være en del av en bygning, f.eks. boenhet (bolig), kontorenhet, eller f.eks. avdeling eller post
BS	Forkortelse for: British	Engelsk for: Britisk standard.
bulldog	Ekspedisjonsord som angir at påfølgende melding skal ha høyeste prioritet.	Utropsord som brukes når det inntreffer eller er fare for at det kan oppstå uforutsette forhold som gjør at det må gis
B-væske	Væske med flammepunkt over +23°C, men ikke over	

bybrann	En brann som er større enn en kvartalsbrann.	Området trenger ikke ha bystatus. Det avgjørende er at bebyggelsen har bypreg.
byggverk	Med byggverk menes bygning, konstruksjoner og anlegg.	
byggningsbrannklasse	Eldre begrep. Et sett krav til brannmotstand hos en bygning bærende og	
byggningsmessig rømningstiltak	Tilrettelegging av flukt- og rømningsveier, slik at de er tilgjengelige og sikre, for at personer skal kunne bevege	
bærbar pumpe	Pumpe inkludert motor og ramme, som er så lett at den kan bæres av en eller flere	
bærbar slangetrommel	Slange med strålerør rullet på trommel med liten diameter beregnet for hurtig manuell	
bæreevne	Bygningsdel sin evne til å bære en gitt last i en gitt tid	Se også R.
bærende hovedsystem	Konstruksjoner som sikrer stabilitet og bæreevne til hele	Svikt i bærende hovedsystem betyr at byggverket helt, eller i stor grad, kollapser.
bærende konstruksjoner (offshore)	De delene av en innretning som har som hovedoppgave å	
C (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en dør, luke e.l. lukker	
C (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt	
C _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
CAFS	Forkortelse for: Compressed Air Foam System.	Engelsk for: trykkluftskumsystem. Slokkesystem med skum hvor skumkonsentrat og luft blandes med vann
call-out	Bruk utalarmering.	
car-port	Mener du virkelig dette? Overdekket biloppstillingsplass for høyst to biler hvor minst halvparten	Dersom det er kledning på 50% eller mer av de fire veggflatenes areal, gjelder brannkravene som for garasjer.
CBRNE	Forkortelse for: Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosive.	CBRN er den internasjonalt mest brukte fellesbetegnelse for skadelige kjemikalier, biologiske eller strålefarlige stoffer. Da de fleste forsettlige hendelser involverer eksplosiver i en eller annen form, brukes også ofte betegnelse CBRNE eller
ceiling jet	Bruk: Horisontal røykstrøm	
CE-merket	CE er forkortelse for Communauté Européenne	CE-merket er en dokumentasjon på at produktet oppfyller grunnleggende krav til sikkerhet. Merket sier ingenting om

CEN	Forkortelse for: Comité Européen de Normalisation.	Fransk for: Den europeiske standardiseringsorganisasjonen.
CENELEC	Forkortelse for Comité Européen de Normalisation Électrotechnique.	Fransk for den europeiske standardiseringsorganisasjonen for elektroniske og elektrotekniske produkter.
CFD-modell	Beregningsmodell hvor rommet som simuleres, deles inn i en rekke mindre volum	Se også sone-modell.
CGA	Forkortelse for: Compressed	
chevron	Mønster med omvendt fiskebeinsmønster bak på utrykningskjøretøyer, i fargene rød og gul, der rød er reflekterende og gul er	
C-manometer	Manometer på et sprinkleranlegg som er forbundet med en alarmventil og er plassert på samme nivå	
CO ₂ -anlegg	Stasjonært anlegg basert på slokkeprinsippet kveling og består i at luftens oksygenandel på ca. 21 %	
cold sone	Bruk grønn sone.	
credible worst case	Bruk verstefallsscenario.	
CSI	Forkortelse for: Criticality	Norsk oversettelse:
C-væske	Motorbrensel og fyringsolje med flammepunkt over +55°C samt de væsker som Direktoratet for brann- og	Direktoratet for brann- og elsikkerhet er nå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
D (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt	
d ₀ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved	
d ₁ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved	
d ₂ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved	
D _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
dagkasernert vakt	Kasernert vakt innenfor	
dagsløyfe	Detektorsløyfe som består av ledningspar som ved sabotasje utløser alarm om	
dagstilling	Koplingstilstand i innbruddsalarmanlegg eller brannalarmanlegg som tillater	Kan f.eks. innebære: (1) at alarmoverføring er sperret, (2) at visse detektorer er frakoplet.

damptrykk	Det trykk hvor det oppstår likevekt mellom damp og	
dampvandring	Væskedamp som beveger seg fra stedet den oppstår og som kan danne et sammenhengende usynlig	Menes gassspredning? Eller er det et annet fenomen som forsøkes beskrevet???
datablad	Se sikkerhetsdatablad	
datamodem - Nødnett	Radioterminaler uten tale, men som kan sende og motta	
dataprosessorbasert alarmsystem	Alarmsystem der hele eller deler av de logiske funksjoner utføres og kontrolleres av en mikroprosessor enten	
DDI - Nødnett	Forkortelse for: Direct Dial In.	DDI er et 8-sifret telefonnummer som radioterminaler eventuelt kan konfigureres med. Dette gjør det mulig å ringe en radioterminal direkte fra
debriefing	Bruk oppsummeringsmøte.	
defensiv innsats	Tiltak som har til hensikt å hindre spredning av brann eller skade utover et taktisk	
deflagrasjon	Eksplasjon der forbrenningsbølgen sprer seg med underlydshastighet i	
defusing	Bruk bearbeidingsamtale.	
dekningsareal, sprinklerhode	Det arealet det enkelte sprinklerhodet i et	Inngår som en parameter i sprinkleranleggets
dekningsflate, detektor	Gulvareal som blir overvåket av en branndetektor.	
delaminere	Det at et laminert materiale påvirkes av høy temperatur eller andre påvirkninger som gjør at heften mellom	
deltidsbrannkonstabel	Bruk deltidspersonell.	
deltidsbrannmann	Bruk deltidspersonell.	
deltidspersonell	Personell tilsatt i brannvesenet i stilling med definert omfang mindre enn heltidsstilling, eller personell med annen tilknytning til	
delugeanlegg	Sprinklerinstallasjon, enten en selvstendig installasjon eller et tilknyttet delanlegg, forsynt med åpne sprinklerhoder eller spraydyser tilknyttet delugeventil eller et flerfunksjons	

delugeventil	Ventil egnet for bruk i delugeanlegg. Ventilen kan enten styres automatisk av	
densitet	Bruk massetetthet.	
depotmannskap	Frivillig brannmann knyttet til	
det lokale elektrisitetstilsyn	Den enhet hos netteier som utfører tilsyn med elektriske	
deteksjonssone	Definert del av et objekt som gjør at stedsangivelse raskt kan presenteres på	
deteksjonstid	Tiden fra brannstart til brannen detekteres	
detektor	Enhet som på forutbestemt måte automatisk påvirkes av hendelser eller tilstandsendringer (akustiske,	
detektorsløyfe	Kabel eller kabler som forbinder brannalarmsentralen med detektorene og brannmelderne innenfor et	
detektorsprinklerhode	Lukket sprinklerhode montert på et trykksatt rørnett som	Utløsning av detektorsprinklerhodet forårsaker trykkfall i rørnettet som
deterministisk analyse	Analyse av ett eller et begrenset antall brannscenarier med formål å	Se også deterministisk beregningsmodell. Eksempler på deterministisk analyse er bergning av røykutvikling og beregning av
deterministisk beregningsmodell	Modell som bruker vitenskapelig baserte matematiske uttrykk til å produsere det samme resultatet hver gang metoden	
detonasjon	Eksplisjon der trykkbølgen sprer seg med	
DGNA - Nødnett	Forkortelse for: Dynamic Group Number Assignment.	Innebærer at kontrollrom kan utføre dynamisk tildeling av talegrupper til
diesel og fyringsoljer	Gassolje, diesel og lett fyringsolje med flammepunkt høyere eller lik 60°C og lavere eller lik 100°C.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
diesel og fyringsoljer	Gassolje, diesel og lett fyringsolje med flammepunkt	
differensialdetektor	Detektor som påvirkes når hendelser eller	
differensialvarmedetektor	Tidligere betegnelse på varmedetektor som påvirkes av	

diffusjonsflamme	Flamme der forbrenning foregår i en sone der brensel	
diffusjonsforbrenning	Forbrenning som foregår der brensel og oksidasjonsmiddel	
dimensjonerende brann	Kvantitativ beskrivelse av antatte karakteristiske parametere ved brann innenfor det dimensjonerende brannscenario.	Dette er typisk en idealisert beskrivelse av hvordan de viktigste variablene i en brann varierer over tid. Viktige variable er hastighet for varmeavgivelse, flammespredningshastighet, hastighet for
dimensjonerende brannscenario	Spesifikt brannscenario som en deterministisk analyse av brann sikkerheten tar	
dimensjonerende nedbørsmengde	Volumetrisk strømningshastighet av vann per arealenhet som blir påført toppen av en horisontal overflate av en simulert brennbar (4.43) oppstilling i brann, som er i stand til å	Typisk enhet er millimeter per minutt (mm·min ⁻¹). Dett er en sprinklerterm. Nedbørsmengde er et gammelt og dårlig uttrykk. Vannpåføringsrate er bedre, men kanskje ikke bra nok.
dimensjonerende spesifikk brannenergi	Spesifikk brannenergi som anvendes for å fastsette termiske påvirkninger ved brandimensjonering. Verdien	
dimensjonerende tid	Planlagt tid fra et forhåndsdefinert sted innsatspersonell blir varslet til innsats påbegynnes.	Brukes for å dimensjonere og lokalisere brannstasjoner i forhold til brannobjekter og motsatt. Dimensjonerende tid er summen av Klargjøringstid, Utrykningstid og Forberedelsestid. Gammelt innsatstidsbegrep (forspenningstid+kjøretiden+riggetiden) Dimensjonerende tid er nesten samme som responstid for innsatsstyrkene som er Klargjøringstid + Utrykningstid. Total responstid er summen av responstid nødsentral og responstid innsatspersonell
dimensjonerende ulykkeslast (offshore)	Ulykkeslast som en innretning eller en funksjon skal kunne	
dimensjonerende vanntetthet	Den miste vanntetthet i millimeter vann per minutt som et sprinkleranlegg er dimensjonert for, beregnet som utslippet i liter vann per minutt fra en bestemt gruppe	
direkte slokking	Påføring av slokkemiddel direkte på det materialet som	
direktemodus	Se DMO	
DLE	Forkortelse for: Det lokale	

DMO - Nødnett	Forkortelse for: Direct Mode Operation.	Radioterminaler kan kobles i direktemodus (DMO) slik at radioterminaler kan kommunisere med hverandre uten å være
DMO Gateway - Nødnett	Overfører tale mellom DMO	
DMO Repeater - Nødnett	Radioterminal som utvider rekkevidden mellom	
dobbelt grenrør	Armatyr som benyttes i slangeutlegg eller røropplegg og som har to eller flere	
dobbeltsløyfe	Detektorsløyfe som består av en kabel som føres fra sentralapparat til	
doblingsprinsippet	Utvikling der en størrelse blir dobbelt så stor for hvert konstante tidsintervall som er	En brann kan vokse i henhold til dette prinsippet målt i for eksempel areal, effekt eller flammelengde.
doblingstid	Den tiden som er nødvendig for at en gitt størrelse skal bli	Se doblingsprinsipp.
dosimeter	Enhet for måling av radioaktiv stråling som en person har tatt imot i løpet av en	
driftsalarm	Alarmanlegg i forbindelse med kontroll og overvåking av teknisk utstyr i produksjon og/eller drift (temperatur,	
dryppekanne	Utstyr for kontrollert påtenning av vegetasjon ved	Blandingsforholdet til den brennbare væsken bør være ca. 1 del bensin og 4
DTG	Forkortelse for: datotidsgruppe.	Består av seks sifre: de to første angir dagen i måneden, de fire siste angir klokkeslett. Eksempel: 23. juni kl. 1120 =>
duplex	Bruk halv duplex eller full	
dykkerbil	Kjøretøy som er beregnet til å frakte nødvendig utstyr og	Oftest tilrettelagt for at personellet skal kunne kle på seg dykkerdrakt og
dykkerleder	Fellesbetegnelse for røykdykkerleder og	
dørholdemagnet	Elektromagnet på dør i brannskille som man ønsker å holde åpen, men som skal	
E (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir en bygningsdels	
E (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt	
E tt (klassifiseringsbetegnelse)	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin integritet (E) i tt minutter ved standardisert	tt står for antall minutter f.eks. E 30 eller E 60.
E _{fi} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	

EC ₅₀	Effektiv konsentrasjon 50. Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, som ut fra statistiske beregninger basert på konsentrasjons-respons-data, fører til en spesifisert effekt i 50 % av en populasjon	
effekt	Arbeid per tidsenhet.	
effektivt tverrsnitt	Resttverrsnitt fratrukket deler med redusert styrke og	Brukes om trekonstruksjoner utsatt for brann.
egenbeskyttelsestiltak	Tiltak som personer eller virksomheter iverksetter for sin eiendom eller virksomhet for beskyttelse av liv, helse,	
egenlast	Last av bygningsdel eller	
egensikker	Type av beskyttelse basert på begrensning av elektrisk energi i apparatet og tilhørende kabling som utsettes for eksplosiv	Se også Ex i.
egenvekt	Bruk massetetthet.	
El <i>tt</i> (klassifiseringsbetegnelse)	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin integritet (E) og isolasjonsevne (I) i <i>tt</i> minutter	<i>tt</i> står for antall minutter f.eks. EI 30 eller EI 60.
eier	Den som har grunnbokshjemmel til et	
ejektorprinsippet	Originaldefinisjon: Brukt om det forholdet at en strømmende væske/gass har lavere statisk trykk enn en stillestående, slik at det ved åpninger suges inn væske/gass på grunn av undertrykk. Kommentar Thor: Vi bør heller definere hva en	
ejektorpumpe	Mekanisk innretning som skal sørge for vanntilførsel til en pumpe ved å skape	
eksoterm reaksjon	Kjemisk reaksjon som avgir	
ekspedisjonsord	Ord eller uttrykk i forbindelse med samband der betydningen angir et ønske	Ekspedisjonsordene er begrenset til ett sett innenfor bruksområdet.
eksplosiv atmosfære	Bruk eksplosjonsfarlig	
eksplosiv vare	Eksplosjonsfarlig stoff som helt eller delvis består av eller inneholder slikt emne at varen kan eksplodere eller	Er inndelt i følgende hovedslag: a) sprengstoff, slik som nitroglyserin, nitriocellulose, trinitrotoluen, hexogen, b) krutt, slik som røksvakt krutt og

	forbrenne på eksplosjonsartet måte.	c) tennmidler av enhver art som brukes i samband med andre eksplosiver unntatt tennmidler som faller inn under d) ammunisjon, slik som patroner bestående av prosjektil, hylse, drivladning og tennmiddel, hylser av enhver art forsynt med ladning eller tennmiddel, prosjektiler forsynt med ladning, sporlys eller tennmiddel, håndgranater, bomber, e) pyroteknisk vare, slik som fyrverkeri, fyrstikker og lys-, røk- og brannsatser eller
eksplosivitet	Liker ikke ordet, og slett ikke innholdet. Fordi forklaringen må inneholde både noe om sannsynligheten, noe om årsaken og noe om	Uttrykket benyttes i forbindelse med støveksplasjonsteori.
eksplosivimeter	Apparat for å måle konsentrasjonen av brannfarlig gass eller damp,	
eksplosjon	Rask og kraftig trykkøkning som følge av en eksoterm kjemisk prosess eller oksidasjon.	Trykkøkningen kan ha andre årsaker enn kjemiske reaksjoner som mekaniske eller nukleære hendelser. Ved andre hendelser kan temperaturøkningen være mindre (mekaniske hendelser) mens skadeomfanget kan være større
eksplosjon - kjemisk	Brå utvidelse av gass, med eller uten temperaturøkning, som kan skyldes en rask	Eksplasjon kan ha andre årsaker enn kjemisk reaksjon som f.eks. mekanisk eller nukleær.
eksplosjonsfarlig atmosfære	En blanding, under atmosfæriske forhold, av luft og brennbare stoffer, i form av gasser, damper, tåker eller støv, der forbrenningen spres	
eksplosjonsfarlig område - sone 0	Område med en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare	
eksplosjonsfarlig område - sone 1	Område hvor en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp	
eksplosjonsfarlig område - sone 2	Område med en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke sannsynligvis ikke vil	Hvis den eksplosive atmosfæren skulle inntreffe, vil det bare være unntaksvis og i korte perioder.

eksplosjonsfarlig område (1)	Område hvor en eksplosiv atmosfære er eller kan være tilstede i slike mengder at det kreves spesielle foranstaltninger i forbindelse	
eksplosjonsfarlig område (2)	Område hvor en atmosfære kan bli eksplosiv som følge av stedlige forhold eller	
eksplosjonsfarlig stoff	Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, eller stoff som forekommer i kombinasjon av slike tilstander, som i kraft av sine egenskaper lett vil kunne	
eksplosjonsindeks	Indikerer hvor kraftig en eksplosjon i et testapparat er som funksjon av maksimal trykkøkning og testvolumet	Brukes til å sammenligne farepotensialet ved eksplosjon for forskjellige materialer og volumer av eksplosiv gass eller støv.
eksplosjonsområde	Området mellom nedre og øvre eksplosjonsgrense.	Området varierer med temperatur og trykk, og kalles også brennbarhetsområde.
eksplosjonssikker/beskyttelsesart	En type beskyttelse der komponenter som kan antenne en eksplosjonsfarlig atmosfære er plassert i en kapsling som kan motstå trykket som utvikles under en intern eksplosjon av en	
eksponeringsdose	Mål på den maksimale mengde av en giftgass eller røykgass som er mulig å puste inn, beregnet ved å integrere	
eksponeringstid	Tid et materiale eksponeres	
ekstern alarm	Lokal utendørs alarm.	
ekstern organisatorisk brannsikkerhetstiltak	den organisasjon og de systemer utenfor byggverket som kan være med på å sikre	
ekstinksjonsareal	Bruk lysdempingsareal.	
ekstinksjonskoeffisient	Bruk lysdempingskoeffisient.	
ekvivalensforhold	Forholdet mellom brensel og luft dividert med det forholdet av brensel/luft som	
ekvivalent branneksponeringstid	Eksponeringstid for standard tid-temperaturkurven som antas å ha samme varmeevirkning som en virkelig	

elektrisk borhammer	Tung elektrisk drill med samme virkemåte og beregnet til samme formål	
elektrisk lavspenningsanlegg	Anlegg med høyeste nominell spenning til og med 1.000 V vekselspenning eller 1.500 V	
elektrisk sjokk (elektrisk støt)	Virkning på kroppen som følge av elektrisk strøm gjennom et	
elektrisk utstyr	Enhver artikkel eller gjenstand for produksjon, omforming, overføring, fordeling, bruk eller måling av elektrisk energi slik som bruksgjenstander, transformatorer, omformere, måleinstrumenter, vern,	
elektrisk varmgang	Varme som oppstår i punkter eller ledere der strømmen som passerer, møter større motstand enn forutsatt.	Det er som oftest i punkter med dårlig kontakt (se serielysbue) eller i ledninger og kabler som er forlagt slik at varmen som oppstår når det går strøm gjennom, ikke får avløp for eksempel i vegger med
eliminasjonsmetode	Metode for å bestemme årsak til en hendelse ved å utelukke	Brukes ofte for å bestemme brannårsak.
ELS	Forkortelse for: Enhetlig	
emissivitet	Faktor mellom 0 og 1 som angir graden av stråling fra et	Emissiviteten er mest avhengig av materialets overflatefarge. Et svart legeme
empirisk formel	Formel utledet basert på observasjoner eller	I motsetning til formler basert på grunnleggende og etablerte naturlover.
EN	Forkortelse for: european	Engelsk for: europeisk standard.
endeledd	Avslutning på enkel	Se også enkeltsløyfe.
endemotstand	Bruk endeledd.	
endoterm reaksjon	Kjemisk reaksjon som krever	
energi	Evnen til å utføre arbeid. 1J =	
enhetsstrålerør	Strålerør hvor vannføring, dråpestørrelse og strålevinkel ikke kan endres mens	Gammel type strålerør, som oftest laget slik at strålerør diameteren kan endres i flere trinn ved å skru av munnstykker, slik
enkeltsløyfe	Detektorsløyfe som består av (1) en ledning som føres fra sentralapparat til detektorer/meldere og tilbake til sentralen igjen, eller (2) et ledningspar som føres fra	
enkeltvedtak	Vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en	
ensidig rørgeometri	Bruk rørsystem, ensidig.	
ensonemodell	Brannsimuleringsmodell som forutsetter homogene	

en-til-en-samtale - Nødnett	En kommunikasjon mellom to radioterminaler der det bare er de to som kan	
EP	Forkortelse for:	
etasjeplan	Tegning som viser en etasje i byggverket angitt med	
ETSI - Nødnett	Forkortelse for: The European Telecommunications	TETRA-teknologien som Nødnett er basert på, er spesifisert av ETSI.
etterarbeidsfasen	Etterslokking og arbeid utover den videre innsats fram til innsatsstedet er tilgjengelig	
ettereksponeringstid	Tidsperiode etter eksponeringstiden, der	
etterflamme	Fortsettelse av flamme etter at tennkilden er fjernet.	
etterflammetid	Tid et materiale under angitte prøvingsbetingelser fortsetter å flamme etter at tennkilden	
etterforskning	Den undersøkelse som politiet foretar for å finne ut om det foreligger et straffbart forhold	Formålet med etterforskningen er å skaffe til veie materiale for å avgjøre om det skal reises siktelse eller tiltale mot en bestemt
ettergløding	Vedvarende gløding av et materiale etter at flammen har sloknet, eller etter at	
etterglødningstid	Tid et materiale under angitte prøvingsbetingelser fortsetter å gløde etter at tennkilden er fjernet eller etter at flammen	
etterlysende materiale	Materiale med evne til å oppta, lagre og avgi lysenergi.	
etterlysende merking	Merking på gulv, vegger og dører som lades fra lyskilde.	
etterslokke	Slokke brann etter at den er brakt under kontroll, hvor avkjølingen av brennbare materialer/stoffer fortsetter	
ettersyn	Enkel egenkontroll av tilstand eller funksjon av	Gjelder både aktive og passive brannsikringstiltak.
ettertenning	Varm fet gassblanding av branngasser som ved innblanding av luft	

euroklasse	Klassifiseringsbetegnelse for produkters egenskaper ved brannpåvirkning i det harmoniserte systemet under EUs byggeveredirektiv.	Klassene for byggeprodukter unntatt gulvbelegg angis som A1, A2, B, C, D, E og F, der kravene til klasse A1 er de strengeste. Tilsvarende angis klassene for gulvbelegg med A1fl, A2fl, Bfl, Cfl, Dfl, Efl og Ffl. Røykproduksjon angis med s1, s2 og s3, der det er strengest krav til klasse s1. Produksjon av brennede dråper angis med
EVAK	Forkortelse for: samleplass for	
evakuering	Prosess der mennesker og dyr ved egen hjelp eller assistert av andre forflytter seg eller forflyttes til et sikkert sted	Se også rømning.
evakueringsakse	Se evakueringslinje	
evakueringslinje	Transportvei fra innsatsområde til sykehus,	
evakueringsplan	Plan som skal sikre at alle personer i byggverket kommer seg til sikkert sted før kritiske forhold oppstår.	Denne planen skal være tilpasset det enkelte byggverk, bruk, virksomhet og enkeltpersoner som har behov for assistanse. For nye byggverk er
evakueringspunkt	Kontrollpunkt for registrering av pasienter på vei ut fra	Politiet har operativt ansvar for evakueringspunktet (EP) og kan eventuelt
evakueringstid	Summen av reaksjonstid og	
evakueringsvei	Se evakueringslinje	Veg, sti eller åpne områder som kan benyttes for å komme seg i sikkerhet.
evakuert	Uskadd person som evakueres (flyttes) fra et innsatsområde.	
evakuertsenter	Sted som uskadde personer som har vært involvert i	
evaluering	En systematisk datainnsamling, analyse og vurdering av en planlagt, pågående eller avsluttet aktivitet, en virksomhet, et	Evalueringer kan gjennomføres før et tiltak iverksettes (ex ante), underveis i gjennomføringen, eller etter at tiltaket er avsluttet (ex post). Evalueringen kan utføres av interne eller eksterne
Ex d	Forkortelse for: eksplosjonssikkert ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Flameproof. Beskyttelsesteknikk hvor kapsling er konstruert slik at den tåler en indre eksplosjon, uten at eksplosjonen skader
Ex e	Forkortelse for: tennsikkert ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Increased Safety. Beskyttelsesteknikk hvor kapslinger er utformet for å ta spesielle konstruktive hensyn for å hindre uakseptable høye temperaturar og mot dannelsen av gnister
Ex i	Forkortelse for: egensikkert ex-utstyr	Oversatt fra engelsk: Intrinsic Safety. Beskyttelsesteknikk hvor energien i elektriske kretser begrenses slik at systemet ikke kan antenne gasser p.g.a.

Ex ia	Undergruppe av Ex i.	Strømkrets som ikke kan antenne eksplosiv blanding av gass eller damp under normal drift eller ved en enkelt feil
Ex ib	Undergruppe av Ex i.	Strømkrets som ikke kan antenne eksplosiv blanding av gass eller damp under normal drift eller ved en enkelt feil.
Ex iD	egensikkerhet - Finner ikke denne må vente	beskyttelse som holder den elektriske energien i et apparat eller ledninger i en eksplosiv atmosfære, så lav at det det ikke kan forårsake antennelse verken med
Ex m	Forkortelse for: innstøpt ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Encapsulated. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding enten ved gnister eller varme, er innstøpt i et material (typisk harpiks) slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i
Ex n	Forkortelse for: ikke-antennende utstyr.	Oversatt fra engelsk: Non-incendive. Beskyttelsesteknikk hvor elektrisk utstyr er brukt slik at det i vanlig drift og under visse spesifiserte tilfeller som forventes å oppstå regelmessig, ikke kan antenne en Løsningen er kun for bruk i sone 2. Den er delt inn i et sett av undergrupper avhengig av hvilken metode som er benyttet for å nA ikke gnistgivende utstyr nC gnistgivende utstyr som er beskyttet nR innkapslet utstyr nL energibegrenset utstyr nP enkel overtrykksløsning
Ex o	Forkortelse for: oljefyllt ex-utstyr	Oversatt fra engelsk: Oil Filled. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding, er nedsenket i en væske slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i
Ex p	Forkortelse for: trykksatt ex-utstyr eller overtrykkskapsling.	Oversatt fra engelsk: pressurised/purged. Beskyttelsesteknikk hvor kapsling er trykksatt for å hindre at eksplosive blandinger av gass eller damp trenger inn i
Ex q	Forkortelse for: sandfylt ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Sand/Powder/Quartz Filled. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding, er nedsenket i kvartssand eller annet pulver slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i kontakt med
Ex s	Forkortelse for: spesialutført ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Special. Ex-utstyr som ikke tilfredstiller noen av de andre beskyttelsestiltakene, men som er testet

exhauster	Utstyr for hurtig evakuering av luft fra et tørt eller kombinert sprinkleranlegg, for å sikre en	
ex-utstyr	Elektrisk materiell beregnet for eksplosjonsfarlig område.	
F (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en bygningsdel er flammestoppende og ikke slipper gjennom varme gasser	En F-konstruksjon kan inneholde brennbare materialer dersom den oppfyller sin branntekniske funksjon.
F (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av materialers egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt	
F _{fi} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved	
fagleder industrivern	Rådgiver for innsatsleder, med ansvar for industrivern og den skadelidte bedrift, og	Skal ha på seg gul vest med tydelig funksjonstittel.
falldemping		
fallrør	Vertikalt fordelingsrør som forsyner fordelingsrør eller	
falsk alarm	Alarm i ond hensikt uten at	Se også unødig alarm.
FAR	Forkortelse for: Fatal Accident Rate.	FAR angir statistisk forventet antall omkomne per 100 millioner
fare	Handling eller forhold som kan føre til en uønsket	Handlingen eller forholdet kan være både tilsiktet (sikring/Security) og utilsiktet
faregruppe	Eksplosiver klassifisert etter farlighetsgrad i henhold til FNs rekommandasjoner om	
fareklasse (1)	Inndeling av brennbar væske i forhold til flammepunkt.	Deles inn i klassene A, B og C.
fareklasse (2)	Inndeling av farlig gods.	Deles inn i klassene 1 til 9.
fareklasse (3)	Uttrykk for brannrisiko, brannenergi, spredningsfare og skadeomfang basert på skadeforsikringsselskapenes regler, som benyttes ved	Hovedklassene er «Lav», «Middels» og «Høy». De to sistnevnte igjen er delt i 4 undergrupper.
faretemperatur	Den temperaturen hvor det skal iverksettes nødprosedyrer i tilfelle	Gjelder i forbindelse med landtransport av farlig gods.
farlig gods	Varer definert i de til enhver tid gjeldende anbefalinger fra De forente nasjoner om	
farlig stoff	Brannfarlig stoff, eksplosjonsfarlig stoff eller	
fasadeslokkesystem,	Se sprinkleranlegg, fasade	

fasadeslokkesystem, manuelt	Fastmontert røropplegg med sprinklerhoder som må tilføres vann manuelt, og som har til hensikt å hindre brannsmitte fra nærliggende	
fasadesprinkler	Se sprinkleranlegg, fasade.	
fast vannkanon	Vannkanon som er montert permanent til brannbil, brannbåt, maskinstige,	
FEA-F	Forkortelse for: Forskrift for elektriske anlegg	
feier	Se brannforebygger.	
feiring	Rengjøring av røykkanaler og	
feilalarm	Bruk unødig alarm.	
feilalarm	Bruk feilvarsel.	
feilsignal	Signal som indikerer feil på en	
feilstrøm	Strøm som flyter i et feilsted som følge av isolasjonssvikt.	
feiltre	Logisk diagram som illustrerer sammenhengen mellom en uønsket hendelse i et system	Den uønskede hendelsen utgjør treets topphendelse, og de forskjellige årsakene utgjør treets inngangshendelser.
feilvarsel	Varsel om feil ved utstyr eller	
FEL	Forkortelse for: Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg.	
feltmodell	En forenkling av det reelle brannforløpet til en beregnbar	
fet gassblanding	Blanding av brennbar gass og luft som er over øvre	
fet overtenning	Ble feilaktig brukt tidligere for en antenning som skjer i øvre del av brannrøykens	
FEU (1)	Forkortelse for: Forskrift om	
FEU (2)	Forkortelse for: Federation of the European Union Fire	
FG	Forkortelse for: Forsikringsselskapenes	
FIG (P)	Forkortelse for: sivilforsvarets fredsinnsettingsgruppe -	
FIGRA	Forkortelse for: Fire Growth Rate.	Indeks som angir hastigheten for brannutvikling, og som brukes til
filmdannende skumkonsentrat	Skumkonsentrat som lager skum som danner en tynn	
first responder	Bruk akutthjelper.	
fjerdegradsforbrenning	Som tredjegradsforbrenning, men omfatter også muskler, sener og bein, og det	

fjernalarm	Alarmsignal som overføres til et sted utenfor det overvåkede område, f.eks. til	
F-klasse	Bygningsdel som er flammestoppende og røykbegrensende. Merknad: Klassebetegnelsen for bygningsdeler må i tillegg angi i minutter den tid som bygningsdelen ved normert	
flambar	I stand til å brenne med flamme ved spesifiserte	Bruk heller "brenne med flamme". Se også brennbar.
flambar	I stand til å brenne med flamme under angitte	
flamme	Rask (subsonisk), selvoppholdende utbredelse av forbrenning i et medium i	
flamme- og røykspjeld	Bruk brann- og røykspjeld.	
flammebrann	Forbrenningsprosess med åpen flamme, der brenselet er	
flammedetektor	Branndetektor som påvirkes av stråling fra en flamme.	
flammebestandig materiale	Ubrennbart materiale som beholder formen og ikke	Flammebestandig er ingen klassifiseringsbetegnelse. Se også ildfast
flammebeholdning	Grensen av en flammebrann på overflaten av et materiale	
flammebeholdende materiale	Materiale som er behandlet med et flammebeholdende	
flammebeholdende middel	Stoff som tilsettes, eller behandling som utføres på, et materiale, for å dempe eller forsinke flammer eller	Bruken av flammebeholdende middel vil ikke nødvendigvis dempe en brann eller avslutte en forbrenning.
flammebeholdning	Den høyden av en flamme er tilstede i 50 prosent av tiden.	
flammebeholdning	Vindbåret flamme inklusive flammer som følge av at uforbrent varm gass trenger	Foreslår at denne forkastes. Termen er kun brukt av Geir Jensen.
flammebeholdning	Lengden fra den gjennomsnittlige posisjonen til flammespissen ned til et	Det faste punktet kan være flammens rot, øvre vinduskarm når flammer kommer ut av vindu, takflate, osv.
flammebeholdning	Den laveste temperaturen der et materiale eller produkt avgir tilstrekkelig mengde brennbar gass til å antennes momentant ved eksponering	Flammebeholdning skiller seg fra antennestemperatur ved at forbrenningen ikke vedvarer. Flammebeholdning angis i °C. Engelsk: flash point, flash temperature.
flammebeholdning	Frarådes brukt.	Eventuell bruk bare i sammenheng med

flammeskjerm	Fysisk skille som har til hensikt å forhindre eller redusere	En flammeskjerm kan være et horisontalt (f.eks. en balkong eller svalgang) eller
flammespredning	Utbredelse av en	
flammespredningshastighet	Avstand en flammefront tilbakelegger per tidsenhet under angitte	
flamming	Flamme på eller over en overflate i en angitt	
flanke	Sidekant av brannen eller avbrenningen.	Brannspredningen foregår langsommere på flankene enn i frontlinjen.
flatebrenning	Kontrollert brenning av hogstflate, for å bedre humustilstanden eller å brenne opp hogstavfall, slik at	
fleetmap	Bruk sambandsstruktur.	
flervarsling	At nødmeldesentralen gjennom tverrvarsling, trippelvarsling eller SAR- varsling varsler andre nødetater og eventuelle andre	
flomvern	Permanent eller midlertidig vern mot flom i form av fysisk	
fluksmeter	Instrument som måler varmefluks.	Instrument som omformer varmestrålingsfluks til et elektrisk signal.
fluktrute	Valgte rute for en person fra det stedet denne oppholder seg i en branncelle gjennom denne til rømningsveien(e) og	fluktrute kan følge en eller flere fluktveier gjennom en branncelle (i f. eks. et forsamlingslokale, kjøpesenter, kontorlandskap)
fluktsone	Bruk fluktvei.	
fluktvei	Del av en branncelle, som brukes til rømning og evakuering fram til	
flygebrann	Se flyvebrann.	
flyktig stoff	Stoff som har lavt kokepunkt.	
flyttbar vannkanon	Vannkanon som er beregnet til å settes på bakken eller på liten tilhenger og som kan	
flyveaske	Delene av løssot som er	
flyvebrann	Brennende partikler eller gjenstander fra en brann som transporteres i luften eller faller ned og kan antenne	Kreftene som flytter partiklene kan være brannens termiske krefter, vind, annen strømning av røyk eller gasser eller tyngdekraften. Kan opptre både utvendig
fonetisk alfabet	Fastsatte ord om betegner alfabetets bokstaver for	
forankringspunkt	Sted der en begrensingslinje	
forberedelsestid	Tiden man bruker på å forberede personell og utstyr	

forbigående antennelse	En forbigående flamme som oppstår etter at tennkilden er	Se også antennelse og blaffing.
forbigående flamme	Flamme, på eller over overflaten av et prøvestykke, som varer i et definert kort	Se også overflateblaff og vedvarende flamme.
forblandet flamme	Flamme der forbrenning oppstår i en blanding av	
forblandet forbrenning	Forbrenning som foregår der brensel og oksidasjonsmiddel	
forbrenning	Eksoterm reaksjon mellom brennbart stoff og en oksidant, vanligvis ledsaget av	
forbrenning med flamme	Forbrenning i gassfasen, vanligvis med utsendelse av	
forbrenningseffekt	Den effekt [MW] som	
forbrenningsfaktor	Faktor som beskriver forbrenningseffektiviteten, og som varierer mellom 1 for fullstendig forbrenning og 0	
forbrenningsgass	Bruk røykgass.	
forbrenningsgrad	Forholdet mellom varmeavgivelse ved ufullstendig forbrenning og den teoretiske	Forbrenningsgrad kan bare beregnes i tilfeller der fullstendig forbrenning kan defineres. Forbrenningsgrad er en dimensjonsløs størrelse, og oppgis
forbrenningshastighet	Se	
forbrenningsintensitet	Mål på hvor mye av et materiale som brenner opp	
forbrenningsprodukt	Fast, flytende eller gassformig stoff som dannes ved	Forbrenningsprodukter kan omfatte røykgasser, aske, forkullet materiale,
forbrenningsrate	Se	
forbrenningssone	Området der blandingsforholdet mellom brennbar gass og luft er slikt	I forbrenningssonen er den brennbare gassen eller gassblandingen innenfor sitt eksplosjonsområde.
forbrenningstemperatur	Temperatur [$^{\circ}\text{C}$] forbrenningen har på det	
forbrenningsvarme	Se brutto forbrenningsvarme, netto forbrenningsvarme og effektiv forbrenningsvarme.	
forbrenningsvarme, brutto	Forbrenningsvarme til et stoff når forbrenningen er fullstendig, og alt produsert vann er fullstendig kondensert	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ/g)
forbrenningsvarme, effektiv	Varmemengde per masseenhed [MJ/kg] som frigjøres ved forbrenning av et	

forbrenningsvarme, netto	Varmemengde som avgis ved fullstendig forbrenning av en masseenhet av et materiale med dannet vann i dampfasen	
forbrenningsvarme, praktisk	Det samme som	
fordampningsevne	Denne benyttes i "Farlig gods permen", men er ikke definert	
fordampningshastighet	Den mengde gass og damp som ved gitt trykk og temperatur avgis per	
fordampningsvarme	Varmeenergi som kreves for å endre en masseenhet av et materiale fra kondensert fase	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ·g ⁻¹)
fordelerrør	Rør som forsyner enten et grenrør direkte eller et enkelt sprinklerhode på et grenrør	
fordelingspunkt	Stedet mannskap med kjøretøy møter opp for å motta ordre om hvor de skal	
forebygging	Tiltak som beskriver hvordan man kan hindre at en hendelse oppstår og/eller	
forenlige eksplosive varer	Eksplosive varer som i henhold til FNs rekommandasjoner om transport av farlig gods, kan	
forflytningslengde	Den avstanden en person må forflytte seg fra et hvilket som helst punkt i et byggverk til	Forflytningslengden er summen av fluktvei og rømningsvei.
forflytningstid	Tid som er nødvendig for at alle personer i en gitt del av et byggverk skal kunne bevege	
forgasse	Omdanne et materiale i fast eller flytende tilstand til gass.	
forhold ved forutsatt bruk	De forholdene som et objekt utsettes for i den normale brukstilstanden, når det	På engelsk: end-use condition
forhøyet sikkerhet "e"	Type av beskyttelse på elektriske apparater hvor ytterligere forholdsregler er tatt for å gi øket grad av sikkerhet mot for høy temperaturstigning og	
forhåndsfukting	Påføring av vannbasert slökkemiddel på overflater av brensel som taktikk for å	

forhåndsoppvarmiing	Oppvarming av en overflate, en masse eller gassblandingen i et volum, i forkant av	
forhåndsoppvarming	Oppvarming av overflater og gasser før antennelse skjer.	
forhåndsorientering	Orientering til innsatspersonell før	
forkulle	Danne forkullet materiale.	
forkullet materiale	Kullholdig rest etter pyrolyse eller ufullstendig forbrenning	
forkulling	Dannelse av kullholdig rest ved pyrolyse eller ufullstendig forbrenning av et materiale.	Ved oppvarming av organisk materiale blir flyktige/brennbare stoffer destillert bort, resten er vesentlig rent kullstoff.
forkullingsdybde	Avstand fra den opprinnelige overflaten og inn til forkullingsgrensen i forhold til branneeksponeringstiden og	
forkullingsgrense	Grenselinje mellom det forkullete sjiktet og	
forkullingshastighet	Mål for hvor fort forkullingen beveger seg innover i	Oppgis i mm/min.
formfaktor	For varmestrålingsberegning:	
forpufning	Forbrenning i gass med begrenset	Kan opptre i ildsted ved plutselig tilgang på luft til en for fet gassblanding.
forsager	Eksplodiv vare som ikke er	
forsamlingslokale	Rom til opphold for minst 150 personer eller med gulvareal over 120 m ² , galleri medregnet, men birom unntatt, f.eks. teater,	
forskrift	Vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en	Forskrifter kan vedtas og gjelder nasjonalt eller lokalt og må fattes i hht. hjemmel i gjeldende lover.
forspenningstid	Tid fra utrykningssignal er utløst på brannstasjon, kasserne eller hos vaktgående personell, til første	Se også innsatstid og utrykningstid.
forsterkningsstyrke	Personell som på anmodning forsterker en pågående	Personellet kan medbringe utstyr og materiell.
fortolkningstid	Tid fra varsling er gitt til varslingen er oppfattet.	
forvarming	Bruk forhåndsoppvarming.	
forvarsel	Varsel om tilstandsending som kan føre til alarm.	
fotoluminiserende	Bruk etterlysende materiale.	

Fouriertransformasjon infrarød spektroskopi (FTIR)	Analytisk kjemisk teknikk, basert på spektroskopi der en gassprøve utsettes for eksitasjon av molekylære bindinger av pulset, bredspektret stråling i det infrarøde området, og der den matematiske metoden Fouriertransformasjon	FTIR kan brukes for samtidige målinger av konsentrasjon(er) av gasskomponenter i en gassblanding, og er derfor en nyttig metode for å analysere røykgasser. Metoden kan også benyttes på faste
fraksjonell effektiv dose (FED)	Forholdet mellom eksponeringsdosen for et kvelende stoff og den eksponeringsdosen av det kvelende stoffet som er	FED kan referere til en hvilken som helst definert effekt som f.eks. udyktiggjøring, kvalme og død.
fraksjonell effektiv konsentrasjon (FEC)	Forholdet mellom konsentrasjonen til en irritant og den konsentrasjonen som er forventet å føre til en gitt	Gjelder også for narkotiske branngasser.
fravik	Mangel på oppfyllelse av en preakseptert ytelse.	Fravik betyr at det er valgt en alternativ ytelse som krever verifikasjon for
fravikstillatelse	Tillatelse til å avvike fra de opprinnelig spesifiserte kravene (3.1.2) for et produkt	En fravikstillatelse gis vanligvis for et begrenset antall produkter eller tidsperiode og for en spesiell anvendelse.
fredsinnsatsgruppe	Sivilforsvarets ordinære tverrfaglige avdelinger (FIG).	
fredsinnsatsgruppe krigsreserve	Sivilforsvarets avdelinger som er i ren krigsberedskap, uten opplæring, øving og eget	
fredsinnsatsgruppe personell	Sivilforsvarets ordinære avdelinger som ikke er	
fredsinnsatsgruppe rens	Sivilforsvarets spesielle avdelinger for etablering og drift av mobile rensenheter	
fredsinnsatsgruppe teknisk	Sivilforsvarets spesielle avdelinger for bistand med	
fremskutt enhet	Beredskapsmessig enhet som er plassert nærmere en potensiell risiko for en hendelse enn der	Må ikke forveksles med en utrykningsenhet på brannstasjonen som har til hensikt å komme først frem til hendelsen.
frie radikaler	Reaktive, elektrisk ladde deler	
frigjøringsverktøy	Utstyr for å få løs personer og dyr som sitter fast.	
friksjon	Kraft mellom to legemer i kontakt med hverandre som motvirker den relative	
friksjonsvarme	Varme som utvikles ved friksjon.	Eksempler er smergling, sliping, varmgang i lagre, oppbremsing med mere.
friskluftutstyr	Bruk pusteluftapparat.	

frisvingsestlukker	Selvlukkermekanisme som gjør at dørbladet kan bevegges fritt uten motstand når den er tilkoplest strøm, og som aktiviserer	
frivillig brannmann	Brannmann som deltar i et brannvesen på frivillig	Benyttes ikke i Norge, men finnes i andre land.
frontlinje	Fremkant av brannen eller avbrenningen i hovedspredningsretningen.	Frontlinje er mellom flankenes fremste punkt. Denne linjen er en dynamisk linje og trenger ikke være rett, men følger
frostendeanlegg	Variant av våtrørsanlegg hvor vann i frostutsatte områder er	
FRR	Forkortelse for: felles ressursregister.	Felles ressursregister inneholder informasjon om ressurser som operative etater kan søke opp og bruke ved behov. Informasjon om en ressurs eies og vedlikeholdes av ressurseieren selv eller den som disponerer ressursen til daglig. Dette kan være etater, frivillige eller offentlige organisasjoner og private virksomheter. Se også
FSE	Forkortelse for: Fire Safety Engineering	Anvendelse av ingeniørmessige metoder basert på vitenskapelige prinsipper for å utvikle og vurdere utforming av byggverk gjennom analyse av spesifikke brannscenarier eller gjennom
FSH	Forkortelse for: Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift	
FSL	Forkortelse for: Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift	
full brannutvikling	Utvikling til en tilstand hvor alle overflater på brennbare	
full duplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på to forskjellige frekvenser, og	
fullsprinkling	Sprinkling av et helt byggverk i henhold til gjeldende dimensjoneringsstandarder eller -regler.	Melding HO-1/1999 definerer uttrykket slik: Sprinkling av alle rom (også skjulte rom) i den bygning som skal sikres, og tilsvarende sprinkling av tilgrensende, nærliggende bygning eller brennbart opplag som kan representere brannsmittfare fordi avstand er < 8 m,

fullsprinkling	Sprinkling av alle rom (også skjulte rom) i den bygningen som skal sikres, og tilsvarende sprinkling av tilgrensende, nærliggende bygninger eller brennbart opplag som kan representere brannsmittefare	
fullstendig brannforløp	Brannens utvikling fra antennelse til den har sloknet.	Forløpet av en brann som får utvikle seg fritt uten aktiv slokkeinnsats.
fullstendig forbrenning	Forbrenning der alle forbrenningsproduktene er	
fullt utviklet brann	Tilstand der alle brennbare materialer bidrar i en brann.	
funksjon	Rollen som ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende eller	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
funksjonsbasert utforming	Utforming som er prosjektert for å tilfredsstille spesifiserte	Spesifiserte mål kan være funksjonskrav i forskrift.
funksjonskrav	Overordnet målsetting eller oppgave som skal oppfylles.	Et funksjonskrav vil vanligvis være angitt kvalitativt (beskrevet med ord). Kan gjelde byggverket som helhet eller bygningsdeler,
fyllingsgrad	Den masse gass i en trykkbeholder ferdig til bruk i forhold til den masse vann	
fyringsanlegg	Ildsted, sentralvarmekjel eller varmluftsaggregat der varme produseres ved forbrenning av fast, flytende eller gassformig brensel, inklusive	
fyringsolje	Olje med flammepunkt over	
fyrrom	Oppstillingsrom for sentralvarmeanlegg (fyrkjele).	
fyrverkeri	Er en type eksplosiv vare og tilhører gruppen pyroteknisk	Fyrverkeri deles inn i følgende klasser: Ia, Ib, II, III og IV.
fødeslange	Slange som er påsatt vanntrykk fra vannkilde til	
føler	Anordning/enhet som på forutbestemt måte påvirkes av fysiske tilstander og	
følgemaske	Ansiktsmaske som via trykkslange påkoples dykkernes pressluftapparat under redning av personer i	
førbrann	Slettes? alt: Bruk branntilløp.	Funnet som uttrykk i finsk/ svensk ordbok.
førstegradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, gjør huden rød, hoven og	

førsteinnsats	Innsats som utføres av den først ankomne komplette styrken, fram til	Det henvises til veiledning til «Dimensjoneringsforskriften»:2003, som krever minimum 1+3 mannskaper.
førsteinnsatsstyrke	Innsatsstyrke som blir utalarmert først.	Førsteinnsatsstyrken er beskrevet i en standard operasjonell rutine (SOR).
førsteutrykning	Antall og typer kjøretøy som i henhold til brannvesenets rutiner skal rykke ut til	
G (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angivelse av et gulvbeleggs evne til å begrense brannspredning i belegg og	
G (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angir evnen skorsteiner, piper og røykrør har til å motstå sotbrann, både med hensyn til	
ganglinje	Tenkt linje 0,3 m fra håndlist langs en trapps ytre begrensning. Ganglinjen følger	
garasje	Rom for kjøretøy som drives av forbrenningsmotor, f. eks. motorvogn, traktor,	
garasje under jorden	Garasje hvor gulvet ligger minst 3,0 m under veinivå eller planert terreng på	
gassdetektor	Enhet som på forutbestemt måte påvirkes av endring i	
gassdetektor for brannfarlig gass	En detektor som gir alarm når konsentrasjonen av en bestemt brannfarlig gass i luft	
gassflaske	Transportabel trykkbeholder med volum ikke over 150 liter vannkapasitet (se også	
gassflaskebatteri	Transportabel samling av gassflasker som er holdt fast sammen og innbyrdes forbundet med et samlerør. Totalvolumet får ikke være større enn tilsvarende 3000 liter vannkapasitet med unntak av gassflaskebatterier som er beregnet på transport av giftig gass i klasse 2	Ved transport står flaskene i en ramme.
gassfri	Om atmosfære i tank, rom eller rørledning: Som inneholder mindre enn 1 % av	
gassverndrakt	Bekledning som gir beskyttelse mot kjemikalier i	
gassverndrakt	Bruk kjemikalieverndrakt.	

gateway - Nødnett	En funksjon som virker som et bindeledd mellom radioterminaler i DMO og	
geigerteller	Instrument til registrering av radioaktiv stråling.	
gel	Et flytende medium som er omgitt av et nettverk av fast materialele.	Gelen dannes gjennom at det tverrbundne nettverket sveller gjennom å binde til seg store mengder av et løsningsmiddel. En gel består altså av to faser: en fast fase (polymernetverket) og en flytende fase
GHS	Forkortelse for: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals.	System for klassifisering og merking av kjemikalier. Utgitt av De forente nasjoner (FN). GHS henviser til FNs prøvingsmetoder for fysiske og kjemiske egenskaper (Recommendations on the
GHS-kategori	Et sett av kriterier for klassifisering av gasser, aerosoler, væsker og faste	Kriteriene er relatert til giftighet, brennbarhet og kjemisk reaksjonsevne.
giftig gass	Gass med $LC_{50} \leq 2500$ ppmV.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
giftig gass, kategori 1	$LC_{50} < 100$ ppmV, tilvarende	
giftig gass, kategori 2	$100 < LC_{50} < 500$ ppmV, tilvarende GHS kategori 2.	
giftig gass, kategori 3	$500 < LC_{50} < 2500$ ppmV, tilsvarende GHS kategori 3.	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 1	Stoff som avgir damp med $LC_{50} \leq 0,5$ mg/l og stoff med $LC_{50} \leq 0,05$ mg/l i støv eller	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 2.	Stoff som avgir damp med $0,5 < LC_{50} \leq 2,0$ mg/l og stoff med $0,05 < LC_{50} \leq 0,5$ mg/l i støv	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 3	Stoff som avgir damp med $2,0 < LC_{50} \leq 10$ mg/l og stoff med $0,5 < LC_{50} \leq 1,0$ mg/l i støv	
GIS	Forkortelse for: geografisk informasjonssystem.	
gittergeometri	Bruk gittersystem.	
gjennomføringsplan	Samlet plan for gjennomføring av tiltaket, med synliggjøring av ansvarsområder, tiltaksklasser, ansvarlige	

gjennomføringsplan	En samlet plan for gjennomføring av tiltaket, med synliggjøring av ansvarsområder, tiltaksklasser, ansvarlige	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
gjenoppblussing	Brann som anses som sloknet, men som blusser opp igjen til	Det at brannen anses som sloknet innebærer også at den er ettersloknet.
gjenoppplivning	Tiltak for at en person skal få tilbake eller opprettholde	
gjentenning	Flammebrann som straks etter den er sloknet, antenner på nytt fordi omgivelsene eller	Dette skjer oftest mens slokking av flammebrann pågår.
glassgård	Bruk heller overbygd gate	
glassklokkefølelse	Opplevelse av stillhet i startfasen av en overtenning.	
glidestang	Fastmontert stang i brannstasjon for rask vertikal	
glo	Partikkel eller legeme som lyser fordi det er varmt.	Se også gnist.
global konstruksjonsanalyse	Konstruksjonsanalyse der hele konstruksjonen eller en del av den eksponeres for brann. Indirekte brannpåvirkning	
glødebrann	Forbrenning i et fast materiale uten flamme, men med utsendelse av lys fra	
glødeskall	Oksidlag som dannes på uedle metaller ved høy temperatur i	
gløding	Se glødebrann.	
gnist	Liten glødende og svevende partikkel av et fast stoff som	
gnistregn		
godkjenningsområde	Innhold i en godkjenning som gis til et ansvarlig foretak, og som bestemmes av	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
godkjenningsområde	Innhold i en godkjenning som gis til et ansvarlig foretak, og som bestemmes av	
gransking ¶us	Besiktigelse eller undersøkelse av en ting eller en person under en rettssak.	Gransking utføres som regel av den dømmende rett. Når retten finner at gransking krever særlig kyndighet, tilkalles sakkyndige. I visse tilfeller kan gransking overlates til de sakkyndige, som da gir
gransking ¶undersøkelse	Undersøkelse som foretas for å få klarlagt om en person eller en offentlig myndighet	Foretas som regel av et utvalg som oppnevnes i det enkelte tilfelle.
grasbrann	Se brann i gras og kratt.	

grenrør	Armatyr som benyttes i slangeutlegg eller røropplegg og som har ett eller flere	Brukt motsatt vei betegnes det samlerør.
gruppe - innsatsorganisering	Alle lag innenfor en sektor eller et sjøområde som	
gruppeutløsningsystem	I forbindelse med sprinkleranlegg: Se	
grønn sektor	Politiets fargekode for venstre siden av en bygning sett forfra	
grønn sone	Den ytterste sonen i et innsatsområde som har moderat grad av fare, og der	Se også gul sone og rød sone.
GSSI - Nødnett	Forkortelse for: Group Short Subscriber Identity.	Alle talegrupper har et eget GSSI-nummer (identitet).
gul sone	Den midterste sonen i et innsatsområde som har stor grad av fare, og der det stilles	Se også grønn sone og rød sone.
gulvbelegg	Øverste del av	
H (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det er tiltrekkelig avstivet, b) det hindrer spredning av flammer og røyk i minst to timer av normert c) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen og temperaturen ikke på noe enkelt punkt på ueksponert side stiger mer enn - klasse H-120: 120 minutter, - klasse H-60: 60 minutter, - klasse H-0: 0 minutter, d) eventuelle isolasjonsmaterialer er brannprøvd ved en institusjon som er internasjonalt eller nasjonalt anerkjent på
hakestige	En enkeltstige påmontert en krok i enden slik at den kan henges i vinduskarm, brystninger eller takutspring i	
hakestykke	Klo for feste av stender på en vannforsyningsventil i en	
halon	Fellesbetegnelse på sløkkegasser som inneholder	Disse er nå generelt ikke tillatt brukt.
halonanlegg	Stasjonært sløkkeanlegg med halon som sløkkemiddel.	
halv duplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på to forskjellige frekvenser. Én kan	

handlingstid	Tid fra beslutning om handling er tatt til forflytningstiden er over og man er kommet til sikkert sted.	Inkluderer i tillegg til forflytningstid også tid til annen rasjonell eller irrasjonell handling. Dette kan være tid for personen til å orientere seg eller til eventuelt å ta
harmonisert standard	Europeisk standard som er utarbeidet i overensstemmelse med mandat fra EU-kommisjonen	En harmonisert produktstandard gir opplysninger om byggevarens egenskaper, hvilket kontrollomfang som er nødvendig og informasjon om CE-merking.
HC-kurve	Forkortelse for: Tid-temperaturkurve for	
heltidsbrannmann	Bruk heltidspersonell	
heltidspersonell	Personell som har heltidsstilling i brannvesenet.	
hendelsestre	Logisk diagram som viser mulige hendelseskjeder og utfall som kan føre til skade	
henvisningsskilt	Nødsilt som angir retning til utgang/rømningsvei.	Skiltet er normalt etterlysende, belyst eller gjennomlyst og plasseres ofte der det er retningsendringer i fluktvei eller
hevepute	Armert gummipute som kan blåses opp med pressluft beregnet til å løfte eller	
hjemmevakt (henvisningen?)	Vaktordning som består i at vakthavende holder seg hjemme slik at vedkommende kan varsles på den måten som kommunen finner	
hjemrykning	Kjøring tilbake til brannstasjonen etter avsluttet innsats, som foregår i samsvar	"Arbeidet på brannstedet". Leif Fossum,6. opplag 1976.
hogstklasse	Klasse som beskriver skogbestandets alder- og	Det finnes klasser fra snau skogmark til hogstmoden skog.
hoppepute	Oppblåsbar pute som brukes til å dempe fallet til personer	
hoppeseil	Sterkt seil som holdes av brannmenn for å dempe fallet til personer som hopper fra	
hot sone	Bruk rød sone.	
hot spot	Bruk varmflekk	
hovedbæresystem	Bruk bærende hovedsystem.	
hovedfordelerrør	Et rør som forsyner andre	
hovedmelder	Offentlig brannmelder som også kan utløses fra lokalt	
hovedmelderfelt	Enhet/felt i intern brannmeldersentral for	
hovedredningssentral	Offentlig organ for ledelse og koordinering av	Forkortes HRS.

hovedrømningsvei	Rømningsvei i et byggverk som er tilrettelagt for flest	Et byggverk kan ha flere likeverdige hovedrømningsveier.
hovedsentral	Bruk hovedsentralapparat.	
hovedsentralapparat	Sentralapparat i et lokalt alarmsystem som består av flere alarmanlegg med øvrige sentralapparater tilknyttet	
HRS	Forkortelse for:	
hurtigutrykningsenhet	Kjøretøy som er spesielt beregnet for hurtig utrykning.	Er ofte en liten bil eller en motorsykel som kan komme raskt frem i trafikken.
husbrannslange	Bruk brannslange	Tidligere blant annet definert slik: Fast montert formfast vannslange med innvendig diameter på minimum 10 mm eller slange med tilsvarende
hvilestrømkopling	Koplingsprinsipp hvor det gis signal når strømmen brytes/endres i en normalt strømførende krets. I et anlegg med hvilestrømkopling blir anleggets normale tilstand	
hvilestrømsløyfe	Bruk hvilestrømkopling.	
hvit sektor	Politiets fargekode for fronten	
hydraulisk saks	Verktøy drevet av oljetrykk med funksjon å klippe.	
hydraulisk spreder	Verktøy drevet av oljetrykk med funksjon å skyve objekter fra hverandre. Kan også	
hydraulisk verktøy	Verktøy drevet av oljetrykk med én eller flere funksjoner, som brukes til å skyve, samle,	
hyperventilering	Høyere pustefrekvens eller dypere åndedrett enn	
hørselvern	Utstyr som skal beskytte	
høy løpebrann	Skogbrann som beveger seg høyere oppe fra marken enn lav løpebrann, oftest i eldre ungskog ved at ilden via markvegetasjonen når opp i	
høyderedskap	Bil utstyrt med maskinstige	
høydesystem	Sprinklersystem der det høyest beliggende sprinklerhodet er plassert mer enn 45 m over det laveste beliggende sprinklerhodet	
høyeksplosiv	Se sprengstoff.	

høyeste arbeidstrykk	Det høyeste trykket en transporttank skal kunne bli utsatt for ved normal bruk,	Høyeste arbeidstrykk (overtrykk)
høyspenningsinstallasjon	Anlegg med nominell spenning høyere enn 1000 V vekselspenning eller høyre	
håndpumpe	En liten, bærbar dobbeltvirkende manuell	
håndslukker	Bærbart brannslukkeapparat som er testet og sertifisert i samsvar med kravene i forskrift 9. juni 1999 nr. 721 om trykkpåkjent utstyr, og som i tillegg er typegodkjent av anerkjent	
håndtering	Enhver omgang med farlig stoff slik som tilvirkning, oppbevaring, behandling, transport, lasting, lossing, erverv, handel, innførsel,	
håndvinsj	En manuelt operert vinsj som er lett å finjustere, og som brukes i redningssituasjoner	
I (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels varmeisolasjonsevne.	Dette er evnen til å motstå brannpåkjenning på en av sidene, uten at brannen sprer seg gjennom bygningsdelen som en følge av betydelig varmeledning fra
i<->o	Klassifisering av brannmotstand til kanal eller spjeld for brannpåkjenning	ASH: Klassifisering av brannmotstand til kanal eller spjeld for brannpåkjenning innvendig (i) og utvendig (o).
IAEA	Forkortelse for: International Atomic Energy Agency.	
IATA	Forkotelse for: The International Air Transport Association.	Engelsk for: Den internasjonale lufttransportorganisasjonen. Denne organisasjonen regulerer bl.a. transport av
IC ₅₀	Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, statistisk beregnet fra data over konsentrasjon og respons, som forårsaker udyktiggjøring av 50 % av en populasjon av	
ICAO	Forkortelse for: International Civil Aviation Organization.	
ICCS	Forkortelse for: Integrated Communication and Control	Engelsk forkortelse for nødalarmersentralenes

identifikasjonsbrikke for røykdykkere	Brikke med navn som skal leveres røykdykkerleder straks før innsats, slik at vedkommende kan notere tidspunkt for start av innsats	
ikke-brennbar	Se ubrennbar.	
ikke-eksplosjonsfarlig område	Område hvor det ikke forventes at en eksplosjonsfarlig atmosfære vil være tilstede i slike mengder at det kreves spesielle foranstaltninger i	
ikke-flambar	Ikke i stand til å brenne med flamme ved spesifiserte	Bruk heller "ikke brenne med flamme". Se også ubrennbar.
Ikke-flambar	Som ikke er i stand til under angitte prøvingsbetingelser å	
IL	Forkortelse for: innsatsleder.	Skal ha på seg grønn vest.
IL brann	Forkortelse for: innsatsleder	Skal ha på seg rød vest.
IL helse	Forkortelse for: innsatsleder helse	Skal ha på seg hvit vest med funksjonstittel. Forkortes også ILH.
ild	Forbrenningsprosess med varme- og flammedannelse.	
ildfast materiale (1)	Ubrennbart materiale som motstår påvirkninger av høy temperatur.	Materialet hverken brenner, smelter, blir flyktig eller på annen måte forandres i vesentlig grad. Ildfast er ingen klassifiseringsbetegnelse. Se også
ildfast materiale (2)	Materialer og konstruksjoner som uten å miste sin form eller bæreevne gjennom lengre tid (8 timer) kan motstå den under en branns	Gammelt uttrykk
ildkule	Svært turbulent og hurtig forbrenning av gass og svevende væskedråper, med kraftig oppdrift.	Oppdriften skyldes store temperaturforskjeller. Forbrenningssonen er formet som en kule på grunn av hurtig ekspansjon i alle retninger, og er typisk forekommende ved BLEVE, backdraft og
ildsikkert materiale	Materialer og konstruksjoner som gjennom kortere tid (30 minutter) kan motstå ild og yte lett antenkelige	Gammelt uttrykk
ildspåsetter	Se brannstifter.	
ildsted	Mindre varmeproduerende enhet for lokal oppvarming.	F.eks. frittstående vedovn, peis, peisinnsats, parafinkamin hvor dagtank er montert i samme branncelle, kombinerte ved- og parafinkaminer, åpent ildsted eller peisovn for lokal oppvarming samt
ildtornado	Bruk virvelbrann	

ILH	Forkortelse for: innsatsleder	Skal ha på seg hvit vest med
IL-KO	Forkortelse for: innsatsleders	
IMDG Code	Forkortelse for: International Maritime Dangerous Goods	Engelsk for: Det internasjonale regelverket for sjøtransport av farlig gods.
immobil brannbelastning	Se brannenergi.	
IMO	Forkortelse for: International Maritime Organization.	
implosjon	Prosess hvor det oppstår en trykkbølge som forplanter seg innover i et avgrenset rom.	Hvis det er undertrykk i et rom og veggene bryter sammen, vil luften eller væsken omkring presses innover i rommet og rive veggene med seg. Som eksempel på denne formen for implosjon kan nevnes evakuerte (lufttomme) lyspærer, som klapper sammen. Vanligvis lages slike rør
In1 (klassifiseringsbetegnelse)	Innvendig overflate som er svakt antennelig, svakt varmeavgivende og svakt	
In2 (klassifiseringsbetegnelse)	Innvendig overflate som er normalt antennelig, normalt varmeavgivende og normalt	
indikasjonspanel	Eget panel for avlesing av meldinger.	Normalt kan ikke brannalarmanlegget betjenes fra et slikt panel.
indirekte brannpåvirkning	Indre krefter og momenter forårsaket av termisk	
indirekte slokking	Det å påføre overflater som ikke brenner, vann i den	
individrisiko	Mål på risiko begrenset til en	Kan blant annet være basert på personens
indre ganglinje	Tenkt linje 0,3 m fra håndlist langs trappens indre	
indre sperring	Sperring, vanligvis rundt et skadested, som hindrer	
industribrannvesen	Privat brannvesen som primært ivaretar brannberedskapen innenfor	
industrivern	Ordning som sikrer at kvalifisert personell i en virksomhet er tilgjengelig for	
industrivernberedskap	Se industrivern.	
industrivernpliktig virksomhet	Virksomhet som plikter å etablere industrivern etter	
inert gass	Ubrennbar gass som brukes som slokkemiddel eller som brannforebyggende tiltak ved	
infrarød linjedetektor	Linjedetektor med infrarød lyskilde og en mottaker med	
infrarødt	Lys med bølgelengde som er større enn og ned mot synlig	Ofte brukes begrepet "varmestråler" om bølgelengder i det infrarøde området.

inhibitminne	Utstyr som skal hindre at alarm blir sendt ut ved	
inhibitor	Stoff som reduserer hastigheten i en kjemisk	Se også katalysator.
initialbrann	Bruk startbrann	
inkubasjonsperiode	Tiden fra antennelse til det blir flammebrann med rask	
innbrenning	Dybde av forbrent eller	
innbrenningshastighet	Hastighet som forbrenningen forplanter seg med innover i	Se også innbrenning.
innbrenningsvifte	Bruk brannviftemønster.	
innfyrt varmeeffekt	Varmemengde per time avgitt fra et brensel til et	Angis i kW.
innmark	Gårdsplass, hustomt, dyrket mark, engslått, kulturbeite, skogsplantefelt, område for industrielt formål samt lignede områder hvor almennhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrengsel for eier, bruker eller andre. Udyrkete, mindre	
innretning (petroleumsvirksomhet)	Installasjon, anlegg og annet utstyr for petroleumsvirksomhet, likevel ikke forsynings- og hjelpefartøy eller skip som	
innsats - beredskap	Tiltak som omfatter alt arbeid ute på innsatsområdet, inkludert ledelse og	Innsats er på taktisk og teknisk nivå.
innsatsavstand	Avstand fra basepunkt til	
innsatsleder	Den som har overordnet ansvar for en innsats og beslutter målsetting og tildeling av ressurser innenfor hele innsatsområdet.	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Kan være person fra politi, brann- og redningsetat etc. avhengig av type hendelse. Kan omfatte ledelse av innsatsstyrker fra en eller flere etater. Ved
innsatsleder brann	Den som har overordnet ansvar for brannvesenets innsats og beslutter målsetting og tildeling av	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Ved redningstjeneste rapporterer vedkommende til innsatsleder. Tidligere kalt fagleder brann.
innsatsleder helse	Den som har overordnet ansvar for helsevesenets innsats og beslutter målsetting og tildeling av	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Ved redningstjeneste rapporterer vedkommende til innsatsleder. Tidligere kalt operativ leder
innsatsleder industri	Den som på virksomhetens vegne har ansvaret for	

innsatslederbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av innsatsleder som base for operativ ledelse,	
innsatsområde	Definert område hvor innsatsen settes inn.	Det er innsatslederen som definerer dette geografiske området.
innsatsordre	Kortform for ordre fra	
innsatsperson	Person i operativ innsats i et	
innsatspersonell	Personell som er i operativ innsats i et innsatsområde.	
innsatsplan	Situasjonsbetinget plan som innsatsleder utarbeider for det aktuelle innsatsstedet, som iverksetter aksjonsplanens operative mål og setter rammer, føringer,	
innsatssted	Det geografiske området som innsatslederen bestemmer. Merknad: Vanligvis der den operasjonelle og tekniske innsats pågår. Området	
innsatsstyrke	Styrke som kalles ut til innsats ved brann eller ulykke.	
innsatsstyrke	Personell som utalmeres og som møter opp til innsats ved branner, ulykker eller andre	
innsatsstyrke - redningstjeneste	Styrke som kalles ut til innsats ved redningsaksjoner.	
innsatstaktikk	Måltrettet anvendelse av mannskap, kjøretøy og utstyr	
innsatstid	Tid fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på	
innsatstid (2)	Tiden fra innsatsstyrken er fremme på innsatsstedet til innsatsstyrken er klar for ny innsats.	Ny: Summen av Forberedelsestid, Aksjonstid, Nedtrappingstid og Avslutningstid. Gml: Innsatstiden deles opp i forspenningstiden, kjøretiden og angrepstiden. Henvisning: Forskrift til lov
innsatsvei	Vei som velges av innsatsstyrken i en aktuell	
integritet	Bygningsdels evne til å motstå brannpåkjenning på én av sidene, uten at brannen smitter igjennom som følge av gjennomtrengning av flammer	
interdens	Skumlignende masse som felles inn i spor i dørbled og som ekspanderer ved økende temperatur, slik at døras	Dårlig forsøk - vi er enig

intermitterende alarm	Bruk pulserende alarm.	
intern alarm	Alarm innenfor et begrenset	
intern organisatorisk brannsikringstiltak	den organisasjon og de systemer i byggverket som skal sikre at bygget har den	
internkontroll	Systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med	
Internkontrollsystem	Systematiske tiltak som skal sikre og dokumentere at aktivitetene utøves i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.	
intertrapp	Trappeløp som forbinder to eller flere plan innenfor en og	Kan være fluktvei men ikke rømningsvei.
ionedetektor	Røykdetektor som påvirkes av forbrenningsgassers innvirkning på ionetilstand i	
irritant	Gass, aerosol eller støv som irriterer øyne og luftveier, og	
ISDN	Forkortelse for: Integrated Services Digital Network.	
ISO	Forkortelse for: International Organization for	Engelsk for: Den internasjonale standardiseringsorganisasjonen.
ISO-kurve	Forkortelse for: Tid-temperaturkurve i hht. ISO	
ISSI	Forkortelse for: Individual Short Subscriber Identity.	Unikt nummer som identifiserer Nødnett-terminalen (TETRA-terminalen) og som brukes ved oppringt samtale.
ISSI - Nødnett	Forkortelse for: Individual Short Subscriber Identity.	Alle radioterminaler har et eget ISSI-nummer (identitet, tilsvarende et
italiensk stige	Enkeltstige, ca. 2 m lang, med beslag slik at flere stiger kan	Verken stigen eller uttrykket brukes i Norge.
iverksettelsestid	Tiden fra melding er forstått og tiltak er besluttet til	
jekk	Hydraulisk eller mekanisk utstyr beregnet til å løfte	
jetbrann	Antent lekkasje av trykksatt, brennbar væske eller gass.	
jetstrøm	Horisontal strømning av varm røyk oppunder himling på grunn av oppdriften fra en	
jord	Det ledende jordsmonn hvis elektriske potensial pr. definisjon overalt blir	

jordfeil	Utsiktet elektrisk strømbane mellom en faseleder og jorden.	Meknad 1: Strømbanen kan gå gjennom skadet isolasjon, konstruksjoner (f.eks. stolper, stillas, kraner, stiger) eller Meknad 2: En ledende del mellom leder som av driftsmessige hensyn ikke skal jordes og jorden er også betraktet som en
jordfeil	Forekomst av en tilfeldig strømbane mellom en	
jordfeilbryter	Se strømstyrt jordfeilvern.	
jordfeillysbue	Se lysbue.	
jordfeilstrøm	Feilstrøm som flyter til jord.	
jording	Alle metoder og tiltak som gir en god ledende forbindelse til	
jordstreng	Del av en begrensingslinje som består av ubrennbar mineraljord i den hensikt å	
jordstreng	Kunstig begrensingslinje ved hjelp av løsmasser.	
K (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en klednings evne til å beskytte det bakenforliggende materialet mot antennelse,	Det benyttes K 10, K 30 og K 60 hvor tallet angir den spesifiserte tiden i minutter.
K 10 (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en klednings evne til å beskytte det bakenforliggende materialet mot antennelse,	
K 30 (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en klednings evne til å beskytte det bakenforliggende materialet mot antennelse,	
K 60 (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en klednings evne til å beskytte det bakenforliggende materialet mot antennelse,	
K1 (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K1 som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er svakt	
K1-A (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K1-A som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er ubrennbart eller begrenset	
K2 (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K2 som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er normalt	

kabel	Én isolert leder, eller flere fra hverandre isolerte ledere, omgitt av en eller flere felles	
KAC-bryter	Se nødbryter.	
kallesignal	Unik id-kode som identifiserer Nødnett-terminalen.	Brukes for å identifisere avsender og mottaker.
kalorimeter	Varmemåler, f.eks. til å bestemme et stoffs smelte-, fordampnings- eller	
karakteristisk brannareal	Arealet som for et lokalt angir størrelsen på et horisontalt areal av en potensiell brann, og som bestemmes ut fra hva slags inventar/møblering lokalet har, hvor mye og	Karakteristisk brannareal angis oftest som Ab.
karakteristisk verdi	Verdi for en materialeegenskap eller produktegenskap som har en foreskrevet sannsynlighet for ikke å bli underskrevet i en hypotetisk ubegrenset prøvingsserie. Denne verdien tilsvarer	I noen tilfeller brukes nominell verdi som karakteristisk verdi.
karbonisere	Bruk forkulle.	
kasernert vakt	Personell i kontinuerlig vakt	For eksempel på en brannstasjon.
kaskadeeffekt	En hendelseskjede som starter som en mindre	
kastelengde - sløkkemiddel	Lengden en sløkkeinnretning kaster sløkkemiddelet.	
katalysator	Stoff som øker hastigheten i en kjemisk reaksjon, uten selv å bli varig kjemisk forandret.	Se også inhibitor.
katastrofe	Hendelse med meget store konsekvenser der det akutte hjelpebehov ikke kan dekkes av normalt tilgjengelige	
katastrofe - redningstjeneste	Hendelse som er så stor at den vil kreve ressurser og	Hendelsesnivå 3 i redningstjenesten.
kjeleanlegg	En eller flere kjeler med tilhørende beholdere, rørledninger eller annet utstyr som er utsatt for vanndamptrykk høyere enn	
kjemikaliedykker	Person som inngår i innsatsstyrke, og som har særskilt kompetanse og er	

kjemikaliedykker	Person ikledd verneutstyr beregnet for redningsarbeid der farlige kjemikalier er involvert. Kjemikaliedykker	
kjemikaliedykkerlag	Kjemikaliedykkerleder og to kjemikaliedykkere, eventuelt ytterligere to kjemikaliedykkere ved to	
kjemikaliedykkerleder	Kjemikaliedykker som sikrer og leder kjemikaliedykkere under redningsarbeid der farlige kjemikalier er involvert. Kjemikaliedykkerleder har	Fellesbetegnelse på kjemikaliedykkerleder og røykdykkerleder er dykkerleder.
kjemikaliedykking	Innsats i område med farlig forurensning eller oksygenmangel, for å redde	
kjemikalieverndrakt	Bekledning som gir beskyttelse mot kjemikalier i gassform, væskeform og fast	
kjølesone	Avstand mellom overkant vindu i en etasje og underkant	
klargjøringstid	Tiden det tar fra første mannskap har møtt på oppmøtested, til personell og	Se også forspenningstid.
klargjøringstid	Tiden fra innsatspersonell er varslet til utrykning starter.	
kledning	Plateprodukt eller panel som utgjør ytterste del av vegg eller nederste del av	
kokepunkt	Den temperaturenda metningstrykket av dampen	
kollaps	Endring i et prøvestykke ved standardisert prøving av brannmotstand, som er stor nok til at prøvestykket revner	
kombinasjonsstrålerør	Strålerør der vannføring, dråpestørrelse og strålevinkel kan endres mens strålerøret	
komfyrvakt	Teknisk innretning som skal redusere risikoen for brann på platetopp.	En komfyrvakt består av en del som overvåker platetoppen og en del som kutter strømmen til platetoppen. Noen komfyrvakter kan også ha en
kommando	Den myndighet en innsatsleder eller skadestedsleder har til å	Kommando utøves over egne styrker, det vil si styrker og personell som man til daglig har ledelsesansvaret for.
kommandobil	Brannbil som inneholder en mobil kommandosentral.	

kommandoplass (KO)	Sted hvor innsatsleder og en eventuell stab er lokalisert.	
kommunikasjon for pusteluftapparat	Utstyr for kommunikasjon til bruk sammen med	
kompakt stråle	Slokkestråle hvor vannet er samlet maksimalt for å gi	
kompenserende tiltak	Tiltak som iverksettes for å opprettholde brannsikkerhetsnivået ved	Uttrykket brukes i forbindelse med tilsyn og byggesaker. Tidligere ble ofte uttrykket «teknisk bytte» benyttet.
kompetanse	Bevist evne til å anvende kunnskap og ferdigheter.	Begrepet kompetanse har en generisk definisjon i denne internasjonale standarden. Bruken av ordet kan være mer
kompresjonsvarme	Varme som er forårsaket av hurtig trykkøkning ved	
kondensering	Faseovergang fra gass til	
konduksjon	Bruk varmeledning.	
konduktivitet	Det samme som	
konfigurasjonsfaktor	For varmemestrålingsberegning:	
konflagrasjon	Meget stor brann som har en flammefront bestående av flere bygninger eller bredt skogsområde, og som beveger seg fort og går over naturlige	
konsekvens	Mulig følge av en uønsket hendelse.	Konsekvens kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi. Konsekvens kan være knyttet til tap av eller skade på for eksempel liv/helse, miljø, materielle verdier, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme. Det kan oppstå mer enn én
konsekvensanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive eller beregne	
konstruksjonsdelsanalyse (for brann)	Termisk og mekanisk analyse av en konstruksjonsdel som eksponeres for brann, der konstruksjonsdelen vurderes separat med passende	Det tas ikke hensyn til indirekte brannpåvirkninger, unntatt dem som følger av temperaturgradienter.
kontaktledningsanlegg	Komplette system som inngår i kraftmating til traksjonsmateriell som ledninger, kabler, master, utliggere, åk, fester, brytere,	
kontinuerlig utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske kan skje kontinuerlig, i lange perioder eller i korte	Fører vanligvis til sone 0 - gassutslipp.
kontroll	Undersøkelse av status i	

kontroll - organisatorisk	Den myndighet en innsatsleder eller skadestedsleder utøver over deler av aktiviteten til underordnede innsatstyrker	
kontrollag	Det laget som har til oppgave å overvåke avbrenningen slik at det ikke blir spredning	Overvåker også innsatsmannskapenes sikkerhet.
kontrollerbart alarmsystem	Alarmsystem hvor viktige funksjoner lett kan kontrolleres fra	
kontrollerklæring	1. prosjektering: Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert prosjekteringen innenfor sitt ansvarsområde, og erklærer at den er i overensstemmelse med krav og tillatelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven 2. utførelse: Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert utførelsen innenfor sitt ansvarsområde,	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
kontrollerklæring for prosjektering	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert prosjekteringen innenfor sitt ansvarsområde, og erklærer at den er i overensstemmelse med krav	
kontrollerklæring for utførelse	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert utførelsen innenfor sitt ansvarsområde, og erklærer at den er i overensstemmelse med produksjonsunderlaget, krav	
kontrollrom	Rom som er innredet og utstyrt for styring og overvåking av automatiske	Gjelder også tilrettelegging og utførelse av arbeid i kontrollrom. Forskriften gjelder både konvensjonelle og skjermbaserte
kontrollspenn	Det antall personer som en leder har i direkte linje under	
kontrolltavle eller -panel for røykdykkere	Tavle eller panel med oppdeling for identifikasjon av den enkelte røykdykker, som har tidsangivelser og antatt arbeidstid for røykdykkeren,	

kontrolltavle for røykdykkere, nivå 3	Kontrolltavle eller -panel for røykdykkere som brukes for å holde oversikt over røykdykkere i innsatsnivå 3	
kontrolltemperatur (ADR/RID)	Den høyeste temperaturen som det organiske peroksidet eller det selvreaktive stoffet	
konveksjon	Bruk varmestrømning.	
konveksjonsfaktor	Bruk varmeovergangstall	
konveksjonskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
konvektiv varmekonveksjon	Effekt per arealenhet, avgitt eller mottatt i form av	Enheten er watt per kvadratmeter (W/m ²).
konverterbart system - ventilasjon	Innluftssystem som er utført som røykavtrekkssystem og kan omkobles til dette ved	
konvinkel	Vinkel som en slokkestråle	
koordineringsprinsippet	Redningstjenesten koordineres i forberedelser og innsats gjennom	Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -
koplingsnøkkel	Verktøy for å skru igjen eller åpne slangekoplinger.	
korrigerende tiltak	Tiltak som iverksettes for å undersøke årsaken til avvik,	
kort stige	Kort to-leddet stige, i utgangspunktet italienske	
kortslutning	Tilfeldig eller tilsiktet strømbane mellom to eller flere ledende deler som tvinger spenningen mellom	Kan ligge i området 10A - 40000A. Vanligvis løser en sikring, sikringskurs eller jordforbindelse ut.
kortslutningslysbue	Se lysbue.	
KPR	Se ansvarlig kontrollerende.	
krattbrann	Se brann i gras og kratt.	
krise	Akutt vanskelighet.	Begrepet er allment og må presiseres nærmere avhengig av i hvilken sammenheng begrepet skal benyttes.
krise - redningstjeneste	Uønsket situasjon med høy grad av usikkerhet og potensielt uakseptable konsekvenser for de	
krisehåndtering	Iverksette tiltak for å redusere negative konsekvenser av en	
kriseplan	Plan for hvordan den øverste ansvarlige ledelsen skal kunne håndtere de samfunnsmessige	
Kriserådet	Det øverste administrative koordineringsorgan for krisehåndtering på	

Krisestøtteenheten	Permanent sekretariat for Kriserådet som skal støtte	
kriterium	Et kjennetegn som skiller noe fra noe annet.	Oftest angitt som en størrelse eller verdi som skal oppnås eller ikke skal overskrides.
kritikalitet	En kombinasjon av	Er ikke dette det samme som risiko???
kritisk dråpestørrelse	Se nedre kritiske dråpestørrelse og øvre kritiske	
kritisk forhold	Varmestråling, gastemperatur eller innhold av gasser som overstiger	
kritisk materialtemperatur	Temperatur der materialets dimensjonerende fasthet er reduert til den	
kritisk temperatur	Den høyeste temperatur der gassfasen og væskefasen av et stoff kan være i likevekt. Over den kritiske temperaturen er	
kritisk vannmengde	Minste vannmengde som er nødvendig for å kunne oppnå	
kritisk vannpåføringsrate	Den vannpåføringsraten som er akkurat tilstrekkelig til å	Måles i volum per tidsenhet.
krypestrøm	Utilsiktet elektrisk strøm mellom faser eller mellom fase(r) og jord på grunn av nedsatt isolasjonsevne,	
krypstrøm	En utilsiktet strøm mellom faser eller mellom faser og jord pga. nedsatt	Kalles også for ufullstendig kortslutning.
KSE	Forkortelse for:	
kullbueveisling	Metode der en elektrode av karbon danner en lysbue mot arbeidsstykket hvor det	
KUT	Se ansvarlig kontrollerende.	
kvartalsbrann	Brann som sprer seg til en større del av et bebyggd	Med kvartal menes et byområde som ligger mellom fire gater som krysser
lagfører	Bruk lagleder.	
lagleder	Leder for et innsatslag.	Lagleder rapporterer til sektorleder.
laminere	Presse sammen et materiale med forskjellige enkeltlag i den hensikt å gjøre materialet	Fremmedordboka: presse sammen til laminat. Laminat: plate, tekstil el som består av tynne sammenpressede
laminær strømning	Bevegelse i væske eller gass slik at de enkelte partikler	Det motsatte av turbulent strømning.
LARK	Forkortelse for:	
lav løpebrann	Skogbrann som beveger seg i markvegetasjonen, hogstavfall og busker i skogbestandens laveste sjikt med normal	

laveksplosiv	Stoff som kan deflagrere.	Eksempler kan være røyksvakt krutt og
lavspenningsinstallasjon	Elektrisk anlegg for nominell spenning opp til og med 1000 V vekselspenning eller opp til	
LC ₅₀	Dødelig konsentrasjon 50. Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, som, ut fra statistiske beregninger på grunnlag av data over konsentrasjon og respons,	
LCT ₅₀	Dødelig eksponeringsdose 50. Produktet av LC ₅₀ og eksponeringstiden den er beregnet ut fra. jfr konsentrasjon, effektiv	
LD ₅₀	Bruk LCT ₅₀ .	
ledelinje	Naturlige eller menneskeskapt linjer i	Eksempler: sti, elv, vei, skar, dalføre eller vannkant.
ledelinje, visuell	Lett synlig lineær merking som er en del av det visuelle	
ledelsen	Summen av de personer som innehar innsatslederfunksjonene og støttefunksjonene, enten	
ledelsesstøtte	Summen av de personene som er tildelt innsatslederfunksjoner og	
ledelys	Nødlys som tennes automatisk ved svikt i normalbelysningen og som gir	
ledesystem	Lys og merking (markeringsskilt, henvisningsskilt, linjemerking) for å lede personer sikkert og raskt ut. Merknad: Ledesystem kan også omfatte føling (taktil merking) ved	
ledesystem	Lys og anvisninger i rømningsvei bestående av gjennomlyste, belyste eller etterlysende utgangs- og retningskilt samt ledelys. I tillegg kan ledesystem bestå	

ledesystem	Tiltak som bidrar til å lede personer trygt og raskt til sikkert sted.	Melding HO-3/2000 definerer begrepet slik: Lys og merking (markeringsskilt, henvisningsskilt, linjemerking) for å lede personer sikkert og raskt ut. Ledesystem kan også omfatte føling (taktil merking)
ledning	En eller flere ledere; eller en eller flere isolerte ledere; eller en eller flere kabler; med felles anvendelse i en elektrisk	
lengde av forbrent materiale	Største lengde av den delen av et materiale som under angitte prøvingsbetingelser er skadet ved forbrenning.	
lensepumpe	Pumpe til bruk i eller under vann, primært til fjerning av	
lettantennelig materiale	Brennbart materiale som kan antennes med en brennende fyrstikk, og som på grunn av	
lettantennelig materiale (1)	Brennbart materiale som kan antennes med en brennende fyrstikk, og som på grunn av	Kilde: byggeforskrift 1949
lettskum	Slokkeskum med skumtall	
lettskumsaggregat	Utstyr som tilsetter så store mengder luft til skumvæske at	
liaison	Organisering av person(er) som er bindeledd mellom	
liaison	hentes fra afterm	
lighter	Manuelt betjent flammeproduserende innretning, med integrert beholder for flytende eller gassformig brensel, normalt for bruk til tenning av sigaretter, sigarer og piper, og	
lighter med forvekslingsfare	Lighter som ligner på annen gjenstand og som appellerer til eller brukes av barn, for eksempel figur, leketøy, våpen, telefon, med lyd, lys eller bevegelige deler. Lighter som er påtrykket eller på	
likhetsprinsippet - redningstjeneste 1	Det skal være størst mulig likhet mellom organiseringen i	Håndbok for redningstjenesten gir en annen forklaring. Se: likhetsprinsippet -

likhetsprinsippet - redningstjeneste 2	Prinsippet om at innsats organiseres og gjennomføres så likt som mulig ved alle redningstilfeller.	Forklaringen hentet fra "Håndbok for redningstjenesten. Systembeskrivelse-prinsipper-verdier. Nivå 1. Hovedredningsentralen 2018.": Innsats bør gjennomføres så likt som mulig enten
line, tau	Ethvert tau eller line som en brannmann bruker.	
lineær forbrenningshastighet	Lengde av materiale som har brent per tidsenhet under	
linjedetektor	Detektor som påvirkes av hendelser eller	
linjemerking	Sammenhengende synlig eller følbart merking i rømningsvei, for markering av retning til	
linjerøykdetektor	Linjedetektor som detekterer	
LOAEL	Forkortelse for: lowest observed adverse effect level.	Laveste eksponeringsdose av et kjemikalium der det er statistisk eller biologisk signifikante økninger i frekvens eller alvorlighetsgrad av skadelige effekter observert i den eksponerte populasjonen i
loding	Sammenføyningsmetode for metallisk materiale der grunnmaterialet varmes opp	
logistikk - organisering	Ledelsesfunksjon som sørger for anskaffelse og forvaltning av personell, materiell, forsyninger og tjenester ved	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
LOI	Forkortelse for: limiting oxygen index. Bruk	Engelsk for: laveste oksygenindeks.
lokal alarm	Alarm innen sikret/overvåket område og i umiddelbart	
lokal brann	Brann som berører bare en begrenset del av brenselet i	
lokal redningsentral	Sentral som har det koordinerende ansvaret for redningsaksjoner i det enkelte	
lokaliseringsfigur	Bygningsomriss med markering av	
lokalt alarmanlegg	Alarmanlegg med bare lokal	
lokalt alarmsystem	Alarmsystem for et geografisk begrenset område, som består av ett eller flere alarmanlegg. Kan også	
Lov	Rettsregel som er vedtatt av myndighet i samsvar med	
LRS	Forkortelse for: lokal	

LST - Nødnett	Forkortelse for: Local Site Trunking	En funksjon som kan bli tilegnet en basestasjon. Alle radioterminaler som er tilknyttet en basestasjon i LST vil kunne operere som normalt, men kun med de andre radioterminalene eller
luftavkast	Ventil og kanaltilslutning i yttervegg for avkastluft, med beskyttelse mot ytre	ASH: Hva menes med beskyttelse mot ytre påkjenninger.
luftlinje	Hele systemet av master, ledninger, isolatorer,	Synonymt med luftledning.
luftuttak	Ventil og kanaltilslutning i yttervegg for tilluft, med	ASH: Hva menes med ytre påkjenninger?
lukket, overbygd gårdsrom	Gate eller gård som er overbygd til et lukket rom.	
luktegrense	Se luktegrense	
luktegrense	Den laveste luftkonsentrasjon av en gitt gass som kan luktes av de fleste som utsettes for	
luminans	Mål for hvor lys en flate er. Måleenhet er candela per	
luminanskontrast	Forskjell i luminans mellom	
lyddetektor	Lydfølsom enhet som brukes til å lokalisere innesperrede	
lydlogg	Opptak av samtaler som lagres og som kan avspilles på	
lysbue	Lysende elektrisk utladning med høy temperatur over en spalte mellom elektrisk ledende materialer.	En lysbue kan enten være en serielysbue (på samme leder) eller parallelllysbue (mellom to ledere; kortslutningslysbue, eller mellom en leder og jord; jordfeillysbue). En serielysbue kan, i motsetning til parallelllysbue, ikke eksistere uten at det er strømbelastning. Serielysbuen vil opphøre dersom strømmen slås av. Temperaturen i
lysdempingsareal	produktet av volumet som er fylt av røyk og røykens	Kalles også ekstinksjonsareal.
lysdempingskoeffisient	Naturlig logaritme til forholdet mellom innfallende lysintensitet og transmittert	Kalles også ekstinksjonskoeffisient.
lysfluks	Total lysmengde fra en lyskilde. Måleenhet er lumen	
lyskaster	Sterkt lys, som enten kan være bærbart eller fast montert på brannbil beregnet	
lyssignalanlegg	Optisk signalanlegg som anvendes for varsling og	

lysstyrke	Mål for hvor mye lys en lyskilde sender i én retning.	
lysåpning	Forholdet mellom de åpningene som er mellom eller rundt himlingsplatene og	KBT: Feil
løpsk varmeutvikling	Bruk: termisk runaway	
løselighet	Evnen et stoff har til å bli løst i et løsningsmiddel; angis som regel ved	
løssot	Sot i støv- eller pulverform.	
M (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels mekaniske motstandsevne etter brannpåkjenning i en gitt	Dette er evnen til å motstå støt på grunn av sammenbrudd av andre bygningsdeler.
mager gassblanding	Blanding av brennbar gass og luft som er under nedre	
mager overtenning	Ble feilaktig brukt tidligere for en antenning som skjer i nedre del av brannrøykens	
maksimal slokkeeffekt	Største teoretiske slokkeeffekt av en gitt mengde	
maksimalvarmedetektor	Eldre type varmedetektor som påvirkes ved en bestemt	
mannskapsbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av hovedstyrken for transport av mannskap, utstyr og verktøy	
mannskapstankbil	Brannbil som inneholder pumpe, vanntank og slokkeutstyr, og som er	
mannskapsvarslingsanlegg	Alarmeringssystem for innkalling av mannskap ved	
manuell melder	Enhet for manuell alarmering	
manuelt alarmanlegg	Alarmanlegg uten detektorer, dvs. med bare alarmknapper.	
manuelt slokkeutstyr	Håndslommer eller fast montert brannslange.	Utstyr som kreves i forskrifter må tilfredsstillende bestemte ytelser.
markeringslampe	Optisk indikeringslampe, brukes f.eks. på orienteringstablå og som	
markeringslys	Lyskilde som ved behov belyser eller gjennomlyser	Der det er krevet, skal skiltet være synlig fra ethvert sted i lokalet, eller vist til med
markeringsskilt	Belyst eller gjennomlyst skilt som er en del av et	
masseforbrenningshastighet	Masse av materiale som har brent per tidsenhet ved	Typisk enhet er kilogram per sekund (kg/s)
masseforbrenningshastighet	Masse av materiale som har brent per tidsenhet under	

masseskadetriage	Strukturert arbeidsmetode for å prioritere skadde på best mulig måte ved hendelser der antallet pasienter overstiger tilgjengelige behandlings- og	Hensikten er å sortere de skadde i hensiktsmessige grupper etter hvilket behov de har for umiddelbare tiltak og transport. I masseskadetriage benyttes prinsipielt tre grupper av alvorlighet: rød
massetapshastighet	Massetap fra et prøvestykke per tidsenhet ved spesifiserte	Typisk enhet er gram per sekund (g/s).
massetetthet	Masse dividert med volum.	
mastergruppe - Nødnett	Bruk multigruppe.	
materialers egenskaper ved brannpåvirkning	Reaksjonen til et prøvestykke når det eksponeres for brann ved spesifiserte betingelser i	
matesystem	Anlegg for tilførsel av fast, flytende eller gassformig	
matesystem	Anlegg for tilførsel av fast, flytende eller gassformig	
mayday		Varselord som benyttes til sjøs og som betyr at det er oppstått en akutt faresituasjon og at det er behov for
MDL	Forkortelse for: minimum	Engelsk for: Nedre deteksjonsgrense.
medisinsk leder helse	Øverste medisinske leder i et innsatsområde og innsatsleder helse sin	Roller skal bekles av en lege.
mekanisk røykventilasjon	Utlufting av røyk ved hjelp av	
mekanisk spenning	Kraft per flateenhet mellom et elastisk materiales enkelte deler når materialet belastes	
melding	Informasjon om en hendelse eller tilstandsending som ikke krever handling av mottaker.	Se også alarmering og varsling.
mellomskum	Slokkeskum med skumtall	
MEMU	Forkortelse for: Mobile explosives manufacturing unit	
metningskonsentrasjon	Metningstrykk: Likevektstrykk for damp og væske i et lukket	
MFE	Forkortelse for: mobil forsterkningsenhet.	Nasjonal ressurs i Sivilforsvaret for store og komplekse hendelser.
midlertidig sikkert sted	Sted eller område hvor brannen ikke utgjør en	
minste tid til antennelse	Minste tid et materiale eksponeres for en tennkilde for å oppnå vedvarende	
MLH	Forkortelse for: medisinsk	Skal ha på seg hvit vest med
mobil brannbelastning	Se brannenergi.	

mobil renseenhet	MRE er tenkt benyttet til rensing av personell som er forurenset/antatt forurenset av radioaktive- og bakteriologiske kilder,	
mobilisering	Samling av personell og materiell for å gjøre klar til	
mordbrann	Brannstiftelse som fører til planlagt tap av menneskeliv.	Uttrykket brukes ikke i gjeldende straffelov, der også faren for tap av menneskeliv rammes av
motbrann	Kontrollert brann som er startet, og som skal brenne imot en storbrann. Hensikten er å skape et ubrennbart område foran den opprinnelige brannen slik at	
motbrann	Kontrollert brann som er startet med hensikt, og som skal brenne imot en stor brann. Hensikten er å skape et ubrennbart område foran den	Teknikken bør ikke benyttes i Norge, fordi den i praksis er uaktuell. Bruk avbrenning.
motorvinsj	Vinsj som drives av elektrisk kraft eller av et kjøretøys	
motstrømningssjikt	Røyksjikt fra en brann som beveger seg mot ventilasjonsretningen.	Termen benyttes først og fremst i forbindelse med brann i tunnel. Skjer når røyktrykket fra en brann overgår trykket
motstrømsspjeld - ventilasjon	Enveis røykspjeld i tilluftskanal.	Står normalt i åpen posisjon og hindrer røyk i å trenge inn i motsatt retning av
MRE	Forkortelse for: mobil renseenhet i Sivilforsvaret.	
multigruppe - Nødnett	Forhåndsdefinert gruppe av talegrupper som mottar	Multigruppe kalles også mastergruppe.
multikriteriedetektor	Flerkriterie røykdetektor som baserer deteksjon på ulike forekomster av branngasser, røykutvikling og temperaturendringer. Utviklingen av forekomstene	Benyttes i hovedsak for å unngå unødig alarm i kompliserte driftsmiljøer og der mer presis deteksjon er ønskelig.
multisensordetektor	Flersensor røykdetektor som baserer deteksjon på ulike forekomster av branngasser, røykutvikling og temperaturendringer. Utviklingen av forekomstene	Kan benyttes for å unngå unødig alarm i ulike driftsmiljøer.
munnstykke	Bruk strålerørsmunnstykke.	

mønstergjenkjenning	Branneteksjon basert på gjenkjenning av mønstre som er karakteristiske ved en reell	
narkotisk virkning	Påvirkning av sentralnervesystemet som forårsaker redusert bevissthet	I ekstreme tilfeller kan bevisstløshet, og til slutt døden, inntreffe.
nasjonalt akkrediteringsorgan	Eneste organet i en EØS-stat som utfører akkreditering på	
naturbrann	Bruk skog- og utmarksbrann.	
naturlig ventilasjon	Ventilasjon uten bruk av	
nedfall	Rester etter bygningskonstruksjoner, inventar etc. som er falt ned	
nedre brennbarhetsgrense	Se nedre eksplosjonsgrense.	
nedre eksplosjonsgrense	Laveste konsentrasjon av brennbar gass/damp i luft som er tilstrekkelig for antennelse med etterfølgende	Grensen varierer med temperatur og trykk, og kalles også nedre brennbarhetsgrense.
nedre kritiske dråpestørrelse	Minste diameter på vanndråpene fra strålerøret som er nødvendig for at	
nedre støveksplasjonsgrense	Laveste konsentrasjon av brennbart støv i luft som er tilstrekkelig for antennelse med etterfølgende	Grensen varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes størrelse.
nedstrøms	Ethvert punkt i vannets strømningsretning etter et	
nedtrappingstid	Tiden fra innsats avsluttes og personell og utstyr pakkes	
NEI	Forkortelse for: Netto	
netto lysåpning	Areal av vinduers gjennomlysningsåpning. I tillegg kan deler av veggen som ikke er utført i minst F 30	
nivådetektor	Detektor som påvirkes av nivåforandring, f.eks. i væske.	
no play	Bruk bulldog.	
NOAEL	Forkortelse for: no observed adverse effect level. Den eksponeringsdosen av et kjemikalium der det ikke er noen statistisk eller biologisk signifikante økninger i frekvens eller alvorlighetsgrad	Engelsk for: nivå for ingen observerte skadelige effekter. Effekter kan opptre ved denne eksponeringsdosen, men de er ikke ansett som skadelige.
nominell verdi	Verdi fastsatt på ikke-statistisk grunnlag, for eksempel ut fra tilegnet erfaring eller ut fra	

normalt antennelig materiale	Relativt begrep for antennelighet knyttet til spesifikke branntekniske	Et materiale klassifiseres som normalt antennelig når det er testet og klassifisert i henhold til norsk standard NS 3919.
normalutlegg	Slangeutlegg fra brannpumpe med tilførselslange(r) fram til grenrør og en angrepsslange og en sikringslange på maks	
normativt ledelsesnivå	Ledelsesnivå som vurderer relasjonen mellom hendelsen og lovgivningen, og som	
nullpunkt	Punktet der det står null på skalaen til et måleinstrument, begynnelsespunktet (origo) i et koordinatsystem eller det	Skal være med ?
nullpunkt	Det stedet der en drukning har skjedd og som redningsdykkerne søker ut i fra.	Det kan skilles mellom antatt nullpunkt og bekreftet nullpunkt. Bekreftet nullpunkt er der øyenvitner har sett vedkommende gå under. Wikipedia: Nullpunkt kan brukes om flere ting: Sentrum i noe. Midten av en skala, hvor målinger kan gi både pluss- og minusutslag. Eksempel:Celsiuskalaen som har frysepunktet for vann som null. Midten av et koordinatsystem i matematikken. Amerikanerne snakker om Ground Zero i forbindelse med store eksplosjoner, både plassen for en atombombe (Alamogordo Ground Zero f. eks.) og Ground Zero i New York der World Trade Center lå. I matematikken er nullpunktene til funksjonen $f(x)$ røttene til ligningen $f(x)$
nærhetsprinsippet - redningstjeneste	Ekstraordinære hendelser og kriser skal håndteres på lavest	
nærværsmarkering	Bruk tilstedemarkering.	
nødalarmersentral	Bruk nødmeldesentral.	
nødalarmsentral	Bruk nødmeldesentral.	
nødbelysning	Belysning for bruk når strømforsyningen til den normale belysningen svikter.	Behovene kan variere avhengig av som skal belyses. For eksempel lyse opp rømningsveier, førstehjelpsutstyr, steder
nødbelysning		
nødbryter	Bryter for å utføre en bestemt funksjon i en nødssituasjon.	Slike brytere kan være en KAC-bryter, en nøkkelbryter, en brannbryter eller en
nødetat	Offentlig instans med ansvar for å håndtere befolkningens og samfunnets behov for hjelp	Nødetatene er brannvesen, politi og ambulansetjeneste.

nødfrekvens	Internasjonalt avtalt radiofrekvens for nødsignaler, nødmeldinger og annen nødtrafikk.	Radiopliktige skip og kystradiostasjoner har lyttevakt på maritime nødfrekvenser. Luftfartøy og flyredningstjenesten har tilsvarende lyttevakt på nødfrekvensene
nøddlys	Fellesbetegnelse for alle typer lys med alternativ strømkilde som er installert til bruk i	Eksempelvis markeringslys, ledelys, reservebelysning.
nødmeldesentral	Døgnbemannet kommunikasjonsentral som tar imot nødmeldinger fra	Nødmeldesentralene i Norge har telefonnummer 110 (brannvesenet), 112 (politiet) og 113 (akuttmedisinsk
nødmelding	Varsel om brann eller annen ulykke som er mottatt av en	
nødmeldingsnummer	Et telefonnummer som skal brukes for å oppnå kontakt	
Nødnett	Det norske digitale radiosambandet for nødnetter og beredskapsaktører.	Nødnett benytter TETRA-standard og gir avlyttingssikkert og robust kommunikasjonssystem der folk bor og
nødschild	Skilt som gir opplysninger om nødutganger eller førstehjelps-	Skiltene er som regel etterlysende, belyste eller gjennomlyste.
nødtelefon	Alminnelig tilgjengelig telefonapparat, spesielt	
nødutgang	Utgang som normalt bare skal benyttes i en nødsituasjon	
nødvendig avtrekksareal	Bruk nødvendig åpningsareal.	
nødvendig rømningstid	Tiden fra brannstart til sikkert	Summen av varslingstid og evakueringstid.
nødvendig åpningsareal	Funksjon av brannarealet (Ab), lokalets høyde og ønsket høyde på røykfri sone.	Brukes i forbindelse med termisk røykventilasjon. Nødvendig åpningsareal for takluker angis oftest som Av.
nøddåpner		
nøkklebryter	Nøkkelerert bryter for til- eller frakopling av ønskede	
nøytralakse	Bruk nøytralplan.	
nøytralgass	Bruk inert gass.	
nøytralplan	Plan der trykket inne i et rom eller bygning er lik trykket	
OBBO	Forkortelse for: observere, bedømme, beslutte og gi ordre. Lederens oppgaver ved innsats.	O - observere og orientere seg om B - bedømme situasjonen på B - beslutte organisering av innsatsen. O - ordre til innsattpersonell.
objektplan	På forhånd utarbeidet informasjon om og beskrivelse av enkeltobjekt eller enkeltområde som skal kunne benyttes ved utarbeidelse av	
objektsikring	Sikringstiltak mot brann i forhold til enkeltobjekter.	
objektsprinkling	Bruk punktsprinkling.	

objektsyn	Brannteknisk gjennomgang av objekter utført av brannvesenet for å kunne	
offensiv innsats	Tiltak rettet mot et brann- eller skadeområde som har til hensikt å stoppe videre	
offensiv slokking	Bruk direkte slokking.	
offentlig brannvesen	Se brann- og redningsvesen.	
offentlig nødmelder	Telefon for alarmering direkte til nødalarmsentral.	
oksidasjon	Prosess der elektroner blir	Forbrenning er en oksidasjonsprosess.
oksidasjonshindrende middel	Kjemikalie som skal hindre oksygen i smeltebadet under sveising eller fjerne oksidbelegg ved lodding (flussmiddel). Midlet kan være belegg på sveiseelektroden	
oksidasjonsmiddel	Stoff som kan føre til	
oksidasjonsmiddel (kjemi)	Stoff som i reduksjonoksidasjonsreaksjoner lett opptar elektroner og derfor virker oksiderende, og selv blir	
oksidasjonssone	I denne sonen vil produktene fra reduksjonssonen reagere med vari-erende effektivitet med oksygenet i luften. Dette medfører varmeutvikling og dannelse av oksidasjonssoneprodukter i røyken (CO ₂ og H ₂ O), som er et resultat av fullstendig forbrenning. Jo lavere	SINTEF NBL A06133 Røykproduksjon ved branner offshore 2007-05-09 ASH: Foreslår at denne slettes. Evt. sone der det foregår en oksidasjonsprosess.
oksidere	Se oksidasjon.	
oksiderende fast stoff	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbart, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
oksiderende fast stoff, kategori 1	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbart, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre	
oksiderende fast stoff, kategori 2	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbart, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å	

oksidierende fast stoff, kategori 3	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å	
oksidierende gass	Gass som, generelt ved avgivelse av oksygen, kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre	
oksidierende væske	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
oksidierende væske, kategori 1	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre	
oksidierende væske, kategori 2	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å	
oksidierende væske, kategori 3	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å	
oksygenapparat	Pusteluftapparat med oksygenbeholder hvor den brukte luften sirkulerer og	
oksygengjenopplivningsapparat	Apparat for å gi oksygen ved gjenopplivning med kunstig	
oksygenindeks (OI)	Laveste volumfraksjon av oksygen i en blanding av oksygen og nitrogen, ved 23°C +/- 2°C som akkurat underholder flammebrann i et	Uttrykkes vanligvis i prosent.
oljeabsorberende matte	Matte av et vannavvisende materiale som er i stand til å	
oljelense	Flytende innretning som skal hindre at forurensning på	
omhyllingsflate	Summen av de innvendige arealene (m ²), inklusive åpninger, som omhyller branncellen.	Summen av overflatene av gulv, himling og vegger. Innhengte, partielle dekker, utstikkende bjelker o.l. øker ikke omhyllingsflaten hvis de ikke har stor
omkommet i brann	Død som følge av branneksponeering innen tre måneder etter eksponeringen.	Denne definisjonen ligger til grunn for den norske dødsbrannstatistikken fra DSB. Definisjonen er ulik fra land til land.

omluft	Inneluft som gjennom ventilasjonsaggregat føres tilbake til samme rom eller	
områdebrann	Brann der mer enn 20 hus kan gå tapt.	Brukes i forbindelse med kartlegging av brannsikkerhet i verneverdig tett
områdeklassifisering	Klassifisering og inndeling av anlegg i eksplosjonsfarlige og ikke-eksplosjonsfarlige	
områdesprinkling	Sprinkling av én eller flere brannceller for å begrense	Løsningen benyttes for å kontrollere eller slokke brann som måtte oppstå innenfor
on-scene co-ordinator	Person som koordinerer søks- og redningsoperasjoner i et bestemt innsatsområde.	
operasjon - innsatsorganisering	Ledelsesfunksjon som sørger for at tiltak i henhold til planer og ordrer blir iverksatt og som har direkte	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
operasjonelt nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede, koordinere og støtte taktisk nivå med kompetanse, kapasitet og kommunikasjon, samt ivareta innsatsmannskaper og	
operativ ledelse - redningstjeneste	Planlegging og koordinering av politiinnsats for å oppnå de mål som den strategiske	Skal sikre sammenhengen mellom strategisk nivå og taktisk nivå. Dette nivået benyttes ikke i ELS.
operatørpanel	Eget panel for avlesing av meldinger samt fullverdig	
oppblussing	Flammer som oppstår etter en slokket flammebrann på	
oppmøteplass		
oppstrøms	Ethvert punkt i vannets strømningsretning før et	
oppsummeringsmøte	Gjennomgang og evaluering av en hendelse med de som	
opptenningslag	Det laget som har til oppgave å antenne en avbrenning.	
opptenningspunkt	Sted der avbrenning er	
oppvarmet brannfarlig flytende stoff	Flytende stoff oppvarmet til en temperatur lik eller høyere	
optimal blanding	Blandingsforhold [%] mellom en brennbar gass og luft hvor den raskeste forbrenningen av	Kan bli angitt som: OB.
optimal dråpestørrelse	Størrelse på vandrdåpene som gir beste slokkeeffekt.	
optimal gassblanding	Den blandingen mellom brennbar gass og luft som gir den raskeste forbrenningen	

optimal slokkeeffekt	Slokking som gir best mulig utnyttelse av slokkevannet.	
optimal spesifikk vanntilførsel	Den spesifikke vanntilførselen som gir det beste resultatet	Måles i volum per tidsenhet og areal.
optimal vannmengde	Gjeldende definisjon: Minste vannmengde som er	Måles i volum.
optisk detektor	Detektor som påvirkes av de lysendringer som røyken	
optisk røyktetthet	Angivelse av hvor tett røyk er.	Bestemmes ved å måle hvor mye en lysstråle dempes av røyken under gitte
organisasjonsplan	Plan som viser foretakets organisasjonsstruktur, herunder overordnet ansvars- og myndighetsfordeling, ressurser og kvalifikasjoner	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
organisatorisk brannsikringstiltak	Drifts-, vedlikeholds- og beredskapsmessige tiltak som iverksettes for å ivareta brannsikkerheten. Internt eller eksternt	Er planlagte aktiviteter, interaksjon og ansvarsforhold mellom den enkelte i organisasjonen for å nå organisasjonens mål.
organisatoriske brannsikkerhetstiltak	organisatoriske tiltak rettet mot ivaretagelse av	
organisatoriske rømningstiltak		
organisatoriske sikkerhetstiltak	organisatoriske tiltak rettet mot ivaretagelse av helse,	
organisatoriske tiltak	Tiltak som har til hensikt å påvirke menneskelig adferd i den hensikt å redusere	
organisatoriske tiltak	Er planlagte aktiviteter, interaksjon og ansvarsforhold mellom den enkelte i	
organisk peroksid	Organisk stoff med den bivalente -O-O-bindingen. Kan betraktes som avledet av hydrogenperoksid der ett eller begge hydrogenatomene er erstattet av organiske	
orienteringsplan	Bruk orienteringsplan sammen med et spesifikt tema som f.eks.	
orienteringsplan - brannvern	Plantegning(er) av en bygning og/eller et område med markering av viktige	
orienteringstablå	Orienteringsplan med automatisk optisk markering	
OSC	Forkortelse for: on-scene co-	

OTIF	Forkortelse for: Intergovernmental	
overbelastningsstrøm	Overstrøm som opptrer i en kurs og som ikke er forårsaket	
overflate	Ytterste tynne sjikt av en bygningsdel, herunder overflatesjikt som maling,	
overflateblaff	Bevegelse av en flyktig flamme over overflaten av et materiale uten antennelse av	Hvis overflateforbrenningen opptrer samtidig eller like etter overflateblaffet, blir den ikke ansett som en del av
overflatebrann	Flammespredning på materialoverflate uten	
overflateredning	Redning av personer eller dyr i overflaten eller nær overflaten i elv, vann, sjø, myr	
overfyllingsvarsel	En planlagt systematisk undersøkelse eller en automatisk kontinuerlig overvåkning av en innretning,	
overfyllingsvern	System installert i eller på tank hvor en føler ved et bestemt nivå gir impuls som automatisk stopper	
overføringssystem	System for overføring v alarm eller feil fra sentralapparatet	
overgangskopling	Armatyr som brukes til å kople sammen slanger med	
overledning	Se jordfeilstrøm.	
overmetting	Overgang fra begrenset flammebrann i rom til brannen har sloknet på grunn	
overordnet vakt	Særsilt kvalifisert personell i egen vaktordning som har brannsjefens myndighet.	Bli også benevnt 01-funksjon. Kommer egentlig fra kallesignalet til det kjøretøy overordnet vakt disponerer, og da sammen med bokstavkode for det aktuelle
overrislingsanlegg	Felles betegnelse på vannings- eller nedkjølingsanlegg med vann som består av ventil eller sentral, røropplegg, dyser og	Vedrørende slokkeanlegg - bruk sprinkleranlegg.
overspenning	Enhver spenning mellom en faseleder og jord eller mellom faseledere som har en toppverdi som overstiger	
overspenningsvern	Vern som skal beskytte den elektriske installasjonen og det elektriske utstyret mot	For eksempel lyn-/atmosfæriske overspenninger.
overstrøm	Elektrisk strøm som overstiger	For ledere tilsvarer merkestrøm

overstrømsventil - ventilasjon	Ventil eller spjeld uten kanaltilknytning.	Finnes med brannmotstand og monteres da i brannskille for å lede luft mellom rom.
overtenning	Overgang til en tilstand der alle overflater på brennbare materialer i et rom deltar i en	
overtenningskriterier	Beskrivelse av hvilke fysiske tilstander som er nødvendige for at et rom skal kunne	
overtent bygning	Bygning hvor det er fullt utviklet rombrann i det meste av bygningen innvendig og	
overtrykk/beskyttelsesart "p"	Teknikk for å beskytte mot inntrenging av en omliggende atmosfære inn i en kapsling som opprettholder en	
overtrykksapparat	Pressluftapparat som leverer et konstant og noe høyere luftrykk til masken enn	
overtrykksinnsats	Innsats i et objekt ved hjelp av overtrykk fra vifter for å skape	
overtrykksslokking	Se overtrykksinnsats.	
overtrykksutlufting	Utlufting av røyk ved hjelp av	
overtrykksventilasjon	Ventilering med hjelp av trykk	
overvåket alarmsystem	Alarmsystem hvor viktige funksjoner automatisk	
overvåket område	Hele det området som overvåkes av det automatiske	
PABX	Forkortelse for: Private Access Branch Exchange.	Benyttes om telefonsentral.
panikkbeslag	Åpningsmekanisme for dør langs hele dørbredden som utløses ved et trykk fra	
parallelltablå	Tilleggstablå for presentasjon av alarmsted og eventuell mulighet for betjening ved	
parallelllysue	Se lysbue.	
passiv brannbeskyttelse	Overflatebehandling, kledning eller frittstående system som ved brann vil gi termisk beskyttelse som reduserer hastigheten for	Forkortes gjerne PBB (engelsk: PFP).
passiv røykkontroll	Røykkontroll som ikke krever automatisk eller manuell	
passive organisatoriske tiltak	tiltak rettet mot å ivareta en	

passivt brannsikringstiltak	Teknisk tiltak som skal ha en dimensjonert funksjon for å bevare bæreevne, danne barriere eller hindre spredning	
patching - Nødnett	Sammenkobling av talegrupper slik at de kan	Patching må utføres fra et kontrollrom.
PBS	Forkortelse for: politiets	
personlig røykdykkerline	Kort tau eller line som røykdykkeren kan kople seg til	
personlig verneutstyr	Enhver anordning, bestemt til å bæres eller holdes av brukeren med henblikk på å beskytte mot en eller flere	
personlig verneutstyr	Bekledning eller annet utstyr som skal brukes til å beskytte en person mot uønskede	
PI (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til
PII (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til
PIII (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til
pikett	Vaktstyrke som er klar til hurtig utrykning i politiet,	
piktogram	(umiskjennelig) grafisk tegn eller symbol som erstatter	
pilotantennelse	Antennelse av brennbare gasser eller damper ved en sekundær energikilde, slik som en flamme, gnist,	
pipe	Bruk skorstein.	
pipebrann	Bruk sotbrann.	
plankart - redningstjeneste	Kart som brukes for å tegne inn søksområder, søksteiger	Er en del av innsatsplanen.
planlegging - organisering	Ledelsesfunksjon som sørger for informasjonsinnhenting, kartlegging, vurderinger og utarbeiding av planer og	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
pliktsubjekt	Den institusjon eller person som har ansvaret for at krav i	

PLIVO	Forkortelse for: pågående livstruende vold.	Blir benyttet som uttrykk på tvers av nødetatene. En PLIVO-aksjon defineres som en pågående situasjon hvor en eller flere gjerningspersoner utøver livstruende vold med våpen/farlige gjenstander mot flere uskyldige personer og hvor politiet
poolbrann	Bruk væskedamsbrann.	
preakseptert ytelse	Ytelse angitt av myndighet som vil oppfylle, eller bidra til å oppfylle, ett eller flere	Preaksepterte ytelser angir minimum som er nødvendig for å oppfylle forskriftens krav.
pressluftapparat	Pusteluftapparat med beholder(e) som inneholder	
pre-wetting	Bruk forhåndsfukting.	
primæransvar - redningstjeneste	Ansvar et etat har for en sektor, funksjon eller tjeneste	
primærbæresystem	Bruk bærende hovedsystem.	
primærskade	Skade som oppstår som direkte følge av en uønsket	
primært utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske forventes å kunne skje	Fører vanligvis til sone 1 - gassutslipp.
prinsippet om integrert tjeneste	Redningstjenesten er en integrert tjeneste, noe som innebærer at den omfatter alle typer redningsaksjoner	Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -
privat brannvesen	Brannvesen som drives av en privat bedrift, innenfor begrensede områder og/eller	
PRO	Se ansvarlig prosjekterende.	
probabilistisk analyse	Analyse av sannsynlighet og konsekvens for et større antall brannscenarier som kan	For hvert scenario som behandles tallfestes sannsynlighet og konsekvens. Risiko kan dermed beregnes.
probabilistisk beregningsmodell	Brannsimuleringsmodell som behandler fenomener som en serie av påfølgende hendelser eller tilstander, med matematiske regler som styrer overgang fra en	
produksjonsunderlag	Arbeidstegninger, beskrivelsestekster, spesifikasjoner og annet	
produksjonsunderlag	Arbeidstegninger, beskrivelsestekster, spesifikasjoner og annet	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
produktiv skog	Skog med tilvekst på mer enn 0,12 m ³ per dekar i året.	
propagerende varmeutvikling	Bruk: termisk runaway	

prosjekteringstetthet	Bruk vanntetthet.	Er tidligere brukt i forbindelse med vannmengder til sprinkleranlegg.
prøvebrenning	Avbrenning av et svært begrenset område for å finne ut hvordan forbrenningen i	Prøvebrenningen skal gjøres umiddelbart før avbrenningen starter, og resultatet av prøvebrenningen brukes for justering av
prøvestykke	Objekt som utsettes for en vurderings- eller målemetode.	I en brannprøving kan objektet være et materiale, produkt, en komponent, en bygningsdel, eller en kombinasjon av disse. Det kan også være en føler som blir brukt
prøveventil	Ventil i et sprinkleranlegg for vanntapping som forårsaker at vannturbinmotor for alarmklokke eller andre	
psykologisk debrief	Møte der man bearbeider hendelsen for å forebygge mulige følelsesmessige	
PTT - Nødnett	Forkortelse for: Push to talk	Dette er sendeknappen til en
pulsering	Pulsering oppstår i blant når brannen går inn i et ventilasjonstyrt stadium. Hvis det er en åpning i rommet, kan brannen ha tilgang til luft som muliggjør forbrenningen. Resultatet er at det bygges opp et overtrykk i rommet, og	Fire training
pulverapparat	Håndslukker som inneholder	
pulverbil	Brannbil med utstyr, materiell og pulvertank, spesielt beregnet til å slokke branner	
pulverslokkeanlegg	Stasjonært slokkeanlegg med pulver som slukkemiddel.	
pumpekapasitet	Nominell vannmengde som en pumpe leverer, målt i volum per tidsenhet ved en bestemt	
punktbrann	Ny brann startet ved flyvebrann utenfor området til	
punktdetektor	Detektor som påvirkes av brannkarakteristikken i eller i	
punktdetektor	Detektor som påvirkes av hendelser eller	
punktkilde	Idealisert energikilde med en bestemt posisjon og uten	En brann kan forenklet framstilles som en punktkilde med konsentrert
punktmerking	Markering i rømningsveier med markeringsskilt,	
punktsikring	Bruk objektsikring.	

punktsprinkling	Sprinklerbeskyttelse av en spesielt brannfarlig prosess e.l. som skal hindre brannen i	
pusteluftapparat	Bærbart utstyr som tilfører en person pusteluft, og som gjør ham uavhengig av	
pyrofil	Person som blir seksuelt opphisset av å tenne på eller	
pyrofil art	Organisme som er avhengig av eller har svært vanskelig for å overleve uten de høye	
pyrofili	Trang til å tenne på eller se på brann for å oppnå seksuell	
pyrofort materiale	Materiale som kan selvantenne når det kommer i	F.eks. trevirke som gjennom oppvarming over lang tid er blitt tørt, sprøtt, porøst og
pyrolyse	Irreversibel kjemisk spalting av et stoff under påvirkning av	Dette skjer både før og under en brann.
pyrolysegass	Gass dannet ved pyrolyse.	Blanding av pyrolysegasser og luft kan bli
pyroman	Person som lider av pyromani.	Pyromanen har ikke noe klart motiv i form av hevnønsker, økonomisk vinning eller politisk ekstremisme, men opplever en sykkelig spenningsøkning forut for brannstiftelsen som i sin tur demper
pyromani	Lidelse kjennetegnet ved gjentatte ildspåsettelser, eller forsøk på dette, av eiendom eller andre ting uten noe klart motiv, og ved en vedvarende	Denne atferden er ofte forbundet med følelser av økende spenning før handlingen og intens opphisselse umiddelbart etterpå.
pyrometer	Instrument som er beregnet til å måle høye temperaturer.	
pyroteknisk vare	Se eksplosiv vare.	
påfyllingstrykk	Det største trykk som faktisk oppstår i tanken når den fylles	
påføringsrate	Mengde slökkemiddel påført brannen per tidsenhet [l/min].	
påføringstid	Tiden slökkemiddel blir påført	
R (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels bæreevne ved brann.	Dette er evnen til å motstå brannpåkjenning på én eller flere sider i en gitt tid, uten at bygningsdelen mister nødvendig bæreevne og stabilitet, når den
rabit	Mørtel bestående av gips, kalk, sand, nauthår og limvann, som pusses på et underlag av galvanisert	
rabitpuss	Fritthengende murpusslag på gips-, kalk- eller sementbasis, armert med strukket netting	Eldre byggeteknikk som skulle fungere som tennvernende kledning.

radioterminal - Nødnett	Brukerutstyr for tale- og datatrafikk tilkoblet	Brukerutstyr kan være håndholdt radioterminal, bilmontert radioterminal og
rakettline	Tynn line som kan skytes over elv, kløft eller lignende.	
R-AMK	Forkortelse for: Regional AMK-sentral.	I henhold til akuttmedisinforskriften skal det regionale helseforetaket fastsette hvilken AMK-sentral som skal ha et overordnet koordineringsansvar i regionen. Koordineringsansvaret innebærer ingen endring av de ordinære ansvarslinjene, men de regionale AMK-sentralene (R-AMK) skal primært bistå og
rask overflatebrann	Hurtig flammespredning på en materialeoverflate uten antennelse av	Hvis grunnmaterialet antennes samtidig med eller etter overflatebrannen, anses dette ikke som en del av overflatebrannen.
RDD - sprinkler	Forkortelse for: required delivered density.	Forkortelsen kommer fra NS-EN ISO 13943: 2010 Fire safety vocabulary. Bruk
reaksjon	Tilsynsetatenes tiltak ovenfor en virksomhet når avvik fra	
reaksjonsfarlig stoff	Fast, flytende, eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som ved kontakt med vann, ved sitt trykk, temperatur eller andre	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
reaksjonsfarlig stoff - petroleumsvirksomhet	Fast, flytende, eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som ved kontakt med vann, ved sitt trykk, temperatur eller andre	
reaksjonskraft	Kraft som virker i motsatt retning av en kraftpåvirkning. For eksempel den kraften som er nødvendig for å holde	
reaksjonstid	Summen av fortolkningstid og	
reaktant	De stoffene som inngår i en reaksjon.	Reaktantene i en forbrenningsprosess er både de brennbare materialene og
realistisk øvelse	Øvelse som gjennomføres så virkelighetsnært som mulig.	
reantennelse	Bruk gjentening.	
reasonable worst case	Bruk verstefallsscenario.	
redning	Akutte tiltak som iverksettes ved et ulykkestilfelle for å hindre tap av, eller begrense	For miljø og materielle verdier: se berging.

redningsaksjon	Håndtering av en hendelse med fare for liv og helse som krever koordinert innsats fra	
redningsalarm - redningstjeneste	Øyeblikkelig varsling av de ressursene som skal i innsats.	
redningsbil	Utrykningskjøretøy som inneholder redningsutstyr.	
redningsdykker	Person sertifisert for hurtig redningsinnsats i og under	Redningsdykking er underlagt særskilte bestemmelser og har normalt en
redningsemballasje	Spesiell emballasje hvor kolli som er skadet eller defekt, eller som lekker, eller farlig gods som er sølt eller har lekket ut, kan anbringes for å	
redningshelikopter	Spesialutrustet helikopter med besetning og kapasiteter til å kunne utføre søk- og	Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -
redningshendelse	En hendelse som krever	
redningsledelsen	Den kollektive redningsledelsen ved hovedredningsentralene og	Består av representanter for flere offentlige etater og den stedlige politimesteren, som leder og koordinerer
redningsline	Spesielt utformet line beregnet til bruk ved redningsinnsats gjennom	
redningsoppdrag - redningstjeneste	Et oppdrag som ikke kan håndteres av nødetatene som har ansvaret til daglig, uten	Hendelsesnivå 1 i redningstjenesten.
redningsstab	Industrivernets stab som settes ved større hendelser innenfor det aktuelle	
redningsstrømpe		eller rømningsstrømpe?
redningstjeneste	Offentlig organisert øyeblikkelig innsats fra flere samvirkepartnere for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkes- eller faresituasjoner, og som	Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer, under ledelse og koordinering av to hovedredningsentraler og underordnede lokale redningsentraler.
redningstjeneste	Offentlig organisert virksomhet som utøves i forbindelse med øyeblikkelig innsats for å redde mennesker fra død og skader som følge av akutte ulykkes- eller	
redningsvannscooter	Vannscooter som er beregnet til redning av liv og verdier i	

redningsøks	Spesielt utformet verktøy som kan brukes til mange formål, som f.eks. å skjære i metall, å	
reduksjonssone	I denne sonen vil materialet smelte, nedbrytes og pyrolysere. Det utvikles stoffer som reagere og danner sot, CO, uforbrente hydrokarboner og andre mellomliggende produkter. Svært lite oksygen blir	SINTEF NBL A06133 Røykproduksjon ved branner offshore 2007-05-09 ASH: Foreslår at denne slettes. Evt. sone der det foregår en reduksjonsprosess.
reell brannalarm	Alarm utløst ved brann eller	
referansescenario, brann	Brannscenario brukt som grunnlag for en brannprøving som er ment å skulle	
regulerbart strålerør	Strålerør som manuelt kan åpnes og stenges for å endre strålens form, karakter og	
REI tt	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin bæreevne (R), integritet (E) og isolasjonsevne (I) i tt minutter	tt står for antall minutter f.eks. REI 90 eller REI 120.
reklamasjonsbrann	Bruk utrykning til	Engelsk: rekindle
rekondensering	Kondensering av en gass etter at væsken har rent ut ved et	Benyttes i forbindelse med tiltak ved uhell med farlige væsker og gasser.
rensing	Fjerning eller reduksjon av	
rentbrennende ovn, fyringsanlegg, forbrenningsmotor	Fyringsanlegg (ovn, ...) konstruert slik at lufttilførsel og temperatur gjør at	
reparasjon	Reparasjon er å gjøre anlegget eller en del av dette	Håkon Winterseth NBI blad 600.004
repeater - Nødnnett	Radioterminal som tar imot og videresender automatisk DMO-trafikk mellom to eller	
reservebelysning	Lys som skal muliggjøre fortsatt virksomhet ved svikt i	
reservelag	Uthvilte dykkere som ikke settes inn i førsteinnsatsen.	
reservestyrke	Styrke i tillegg til førsteinnsatsstyrken og tilleggsstyrker, som det er	Kan være personer, beredskapsorganisasjoner eller frivillige organisasjoner.
responstid	Tiden fra melding er mottatt til innsatsstyrker er fremme	Summen av Responstid - varslingsmottak og Responstid - innsats
responstid	Tiden det tar fra nødanropet begynner å ringe, eller nødmeldingen på annen måte mottas, på	Nøyaktig forståelse av når responstiden starter kan variere fra etat til etat.

responstid - innsats	Tiden fra innsatspersonell er varslet til innsatspersonell er	Summen av Klargjøringstid og Utrykningstid.
responstid - nødsentral	Tiden fra melding er mottatt til innsatspersonell er varslet.	Summen av Aksestid, Vurderingstid, Iverksettelsestid og Utalarmeringstid.
ressurs	Kjøretøy, personell eller materiell som kan benyttes i	
restrisiko	Den aksepterte risiko som gjenstår etter at	
resttverrsnitt	Resterende tverrsnitt av den opprinnelige konstruksjonsdelen etter at	Brukes om trekonstruksjoner utsatt for brann.
restverdiberging	Tiltak som iverksettes for å redusere de materielle	
restverdirendning	Bruk restverdiberging.	
rettenning	Bruk gjentenning.	
retningsskilt	Skilt som angir rømningsretning.	Skiltet kan være enten belyst, gjennomlyst eller etterlysende.
retningsskilt		
retrettsignal	Bruk tilbaketogsignal.	
RIB	Forkortelse for:	
RIBR	Forkortelse for:	
RID	Forkortelse for: Règlement concernant le Transport International ferroviaire des Marchandises Dangereuses.	Fransk for: Det internasjonale reglement for transport av farlig gods på jernbane. Finnes som bilag 1 til vedlegg B i konvensjonen om internasjonal
RIE	Forkortelse for: Elektroteknisk	
riggetid	Tiden fra innsatsstyrken ankommer hendelsesstedet til den har påbegynt innsats på	
ringgeometri	Rørrangement der fordelerrøret er ringforbundet og leverer vann til grenrørene	
risiko	Usikkerhet knyttet til om en uønsket hendelse vil inntreffe og hvilke konsekvenser den	Usikkerhet kan uttrykkes gjennom sannsynlighet
risikoakseptkriterium	Kriterium som legges til grunn for beslutning om akseptabel	Disse kan være basert på forskrifter, standarder, erfaring eller teoretisk
risikoakseptkriterium	Kriterium som legges til grunn for beslutning om akseptabel risiko.	Risikoakseptkriterier kan uttrykkes med ord eller være tallfestet, eller ved en kombinasjon av disse, for eksempel som ulike soner i en risikomatrix. Akseptabel risiko er risiko som aksepteres i en gitt sammenheng basert på gjeldende verdier i samfunnet og virksomheten. Risikoakseptkriterier kan være basert på

risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive eller beregne risiko. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede	
risikoevaluering	Prosess for å sammenligne beskrevet eller beregnet risiko med gitte	Proessen inkluderer også identifisering og dokumentasjon av risikoreducerende tiltak og anbefalinger.
risikofaktor	Egenskap knyttet til individet eller individets omgivelser som kan ha betydning for brannsikkerheten.	Hovedkategorier av individets risikofaktorer er nedsatt fysisk funksjonsevne (syn, hørsel, bevegelse), nedsatte kognitive evner (demens, psykisk helse, rus), og språk, kultur og holdninger Risikoen for å bli skadet i eller omkomme av brann henger også sammen med det fysiske miljøet og de sosiale og organisatoriske omgivelsene personen
risikogruppe	Gruppe av mennesker som av ulike årsaker har høyere sannsynlighet for å starte en brann, eller som har begrenset evne til å forebygge	Kalles også risikoutsatt gruppe eller sårbar gruppe.
risikoklasse - byggteknisk forskrift	Kategori av byggverk, eller ulike bruksområder i et byggverk, ut fra den trusselen en	Risikoklassene skal legges til grunn for prosjektering og utførelse for å sikre rømning og redning ved brann.
risikoklasse - røykventilasjon	Inndeling av risikonivået i klassene "risikoklasse lav", "risikoklasse middels" og "risikoklasse høy".	Høy: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre katastrofale skader på mange mennesker, miljø eller materielle verdier. Middels: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre farlige/kritiske skader på mennesker og/eller miljø, og materielle verdier. Lav: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre en viss
risikomatrise	Grafisk fremstilling av størrelse på risiko som	
risikoutsatt gruppe	Bruk risikogruppe	
risikovurdering	Samlet prosess som består av planlegging, risikoanalyse og	
RITS	Forkortelse for: redningsinnsats til sjøs.	RITS er en nasjonal ordning etablert av DSB og gjelder noen utvalgte brannvesen.
RIV	Forkortelse for: VVS-teknisk	
robottelefon	Ikke overvåket alarmoverføring som er avhengig av summetone og	
rom for kortvarig opphold	Rom for personlig hygiene (bad, dusj, WC), rom for vask, tørkerom, entré, gang,	

rom for varig opphold	Oppholdsrom, soverom, arbeidsrom og kjøkken	
rombrann	Fullt utviklet brann i et rom.	Rombrann er resultatet av en overtenning.
ROS-analyse	Forkortelse for risiko- og	
RSET	Forkortelse for: Required Safe	Engelsk for: nødvendig rømningstid
rundpumping	Vann som pumpes rundt i en sløyfe for å varme opp vannet.	
rundpumping - ventilering	Innsuging av luft, røyk eller gass gjennom en vifte gjentatte ganger, på grunn av mangel på gjennomstrømning	
RVR	Forkortelse for: restverdiredning.	Korrekt uttrykk er restverdiberging. Se også redning og berging.
RVR-bil	Utrykningskjøretøy som inneholder utstyr og materiell for å ta hånd om	
ryddefasen	Oppgaver og arbeid etter at innsatsstedet er gjort tilgjengelig for andre enn	
ryggbøylestige		
rød sektor	Politiets fargekode for høyre siden av en bygningen sett	
rød sone	Den innerste sonen i et innsatsområde som har meget stor grad av fare, og der det	Se også grønn sone og gul sone.
rømning	Prosess der mennesker ved egen hjelp eller assistert av andre forflytter seg eller	Se også evakuering.
rømningsplan	Tegning som viser planlagte rømningsveier, fluktveier, og ofte også plassering av	Er beregnet for personer som oppholder seg i bygget og inneholder ofte også en kort branninstruks, symbolliste og en
rømningsrute	Vei fra oppholdssted til sikkert	Omfatter både fluktvei og rømningsvei.
rømningszone	Brukes ikke. Se fluktvei og	
rømningstid	Se nødvendig rømningstid og tilgjengelig rømningstid.	
rømningstrapp	Trapp som inngår i	
rømningstrapp	trapp som er bygd for å ha en eksklusiv funksjon ved rømning under brann. Merknad: Alle andre trapper skal ha, i tillegg til sin daglige	
rømningsvei	Én eller en rekke brannceller tilrettelagt for rømning mellom	
rømningsvei	Forbindelse mellom branncelle og det fri, spesielt	

rømningsvei	forbindelse mellom branncelle/oppholdsrom og det fri, som selv utgjør en egen branncelle med	
rømningsveilys	Del av nødlyset (lede- og markeringslys) som identifiserer rømningsveiene	
røroppheng	Utstyr for bæring av sprinklerrør forankret til	
rørsystem, ensidig -	Fordelerrør med grenrør på	
rørsystem, tosidig -	Fordelerrør med grenrør på to	
røyk	Blandingen av gasser og aerosoler, inkludert partikler og innblandet luft, som	
røyk-, vann- og kjemikaliedykkerbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av innsatspersonell som	
røykavtrekkskanal	Brannisolert kanal som i tillegg til EN 1366-1 er klassifisert or bruk i trekk ut	Testes for 500, 1000 eller 1500 Pa undertrykk (brannislosrt kanal: 300 pa). Dimensjonerende trykk i trekk ut anlegg
røykavtrekkssystem	Det ordinære ventilasjonssystemet som ved brann kan kobles om til å	Systemet kan bestå av røykavtrekkskanaler, røykkontrollspjeld, røykavtrekksvifte m.m.
røykavtrekksvifte	Varmetålig vifte som brukes til	Forsert trekkut-system.
røykdetektor	Detektor som påvirkes av forbrenningsprodukter og er en fellesbetegnelse for optisk og ioniserende detektor.	
røykdykker	Person som inngår i innsatsstyrke, og som har særskilt kompetanse og er	
røykdykkerbefal	Person som utpekes for å koordinere og lede store røykdykkerinnsatser med flere	
røykdykkerdepot	Definert område nær brannstedet der røykdykkerbefal,	
røykdykkerlag	Røykdykkerleder og to til fire	
røykdykkerleder	Røykdykker som sikrer og leder røykdykkere under røykdykkerinnsats, med	Fellesbetegnelse på kjemikaliedykkerleder og røykdykkerleder er dykkerleder.
røykdykkerline	Line som legges ut ved inntrenging i røykfylte	
røykdykkerlogg	Skriftlig eller elektronisk fortegnelse over røykdykkerinnsats.	Røykdykkerlogg skal minst inneholde hvem som er i innsats, hvor de er og hvor lenge de til enhver tid er i innsats.

røykdykking	Innsats i tett brannrøyk, vanligvis innendørs, for å redde liv, helse, miljø og	
røykens spesifikke lysdempingsareal	Røykens lysdempingsareal som produseres av et prøvestykke i en gitt tidsperiode dividert på	
røykforgiftning	Se narkotisk virkning.	
røykformørkelse	Reduksjon i lysstyrke på grunn	
røykgass	Forbrenningsprodukt i	
røykgassantennelse	Bruk branngassantennelse.	
røykgassdetektor	Bruk røykdetektor.	
røykkanal	Kanal for transport av røykgasser fra varmeanleggets forbrenningsrom til fri luft,	
røykkontroll	Tiltak som vil hindre eller styre røykspredning i et	
røykkontrollspjeld	Spjeld med brannmotstand som brukes for å styre røyken i ventilasjonssystemet. Spjeldet styres ved signaler fra	Klassifisering E tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
røyklekkasje	Angivelse av hvor utett en bygningsdel er mot gjennomtrengning av røyk fra	
røykluke	Luke, panel, plate eller annen bygningsdel som skal kunne åpnes eller fjernes for å	
røykmotstand	Spjeld eller annen konstruksjon eller trykkdifferanse som gir	
røykpipe	Bruk skorstein.	
røykplume	Bruk røyksøyle.	
røykproduksjon	Mengde røyk som produseres i en brann eller en	Røykproduksjon angis i forskjellige enheter.
røykpunkt (matoljer og matfett)	Temperaturen der matfett eller -olje begynner å brytes	
røykpunkt (petroleumsprodukter)	Den maksimale høyden av en røykfri flamme fra brensel i en	Engelsk: smoke point Måles vanligvis i millimeter.
røykrør	Rørforbindelse mellom ildsted	
røyksaks	Fenomen som oppstår mellom oppadstigende røyk og avkjølt nedadstigende røyk lenger unna. Røyken nær brannrommet er varm og holder seg oppunder taket,	
røykseksjon	Volum avgrenset av	

røyksjikt	Del av et rom som inneholder så varm røyk at det blir et skarpt skille mellom røyken og	
røykskjerm	Vertikal konstruksjon fra tak eller himling som skal forhindre eller forsinke røyk i å spre seg til andre røykseksjoner samt sikre at	Røykskjermene må være tette mot taket. Skjermene må ha en høyde som tilsvarer tykkelsen på det røyksjiktet som forventes slik at røykgassenes stabilitet ivaretas og røyknedfall unngås. Bjelker kan utnyttes
røykspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer røykspredning i ventilasjonskanal. Spjeldet	Klassifiseres E tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
røyksøyle	Oppadstigende blanding av røyk og luft fra en brann.	
røyk tetthet	I forbindelse med bygningsdeler: bruk	
røykvarsler (1)	Ionisk eller optisk detektor som ved røykutvikling avgir lydsignal, og som er testet og sertifisert i samsvar med kravene i forskrift 26. mars	Detektor sammenbygd med alarminnretning som utløses av røyk, og gir alarm med minimum 85 dB(A) lydstyrke 3 m fra detektoren. Kilde: Byggeforskrift 1987 (1987-1997)
røykvarsler (2)	Detektor sammenbygd med alarminnretning som utløses av røyk, og gir alarm med minimum 85 dB(A) lydstyrke 3	
røykventilasjon	Tiltak for å fjerne røyk, mekanisk eller ved å utnytte	
røykvifte	Mekanisk vifte som brukes til	
rådgiver	En funksjon som ledelsesstøtte eller på høyere nivå enn innsatsleder, uten	
S (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en dør, port, luke e.l.	
S (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av røyklekkasje for	
s ₁ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se	
s ₂ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se	
s ₃ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se	
Sa (klassifiseringsbetegnelse)	Angir røyklekkasje i dører og luker bestemt ved brannteknisk prøving med	
SADT	Forkortelse for: selvaksellerende	
salveplan	Skriftlig plan som beskriver boring, lading, tenning og dekking av den enkelte salve for å ivareta sikkerheten i	

sambandsstruktur	Oppsett av talegrupper, nummerplaner og rettigheter	Organisasjonskart for kommunikasjonssystemer med oversikt
samfunnssikkerhet	Evnen samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og	
samle- / grenrør med ventiler	Et samlerør og grenrør som	
samlerør	Se grenrør.	
samordning	to eller flere parter som blir enige om samarbeidsform	
samsvarserklæring	Egenerklæring om at produktet eller tjenesten har vært gjennom en samsvarsvurdering og at	Utsteder av samsvarserklæringen kan bli bedt om dokumentasjon for å bevise at grunnleggende krav er oppfylt.
samsvarserklæring for prosjektering	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig prosjekterende har utført prosjekteringen innenfor sitt ansvarsområde i overensstemmelse med krav	
samsvarserklæring for utførelse	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig utførende har utført tiltaket innenfor sitt ansvarsområde i overensstemmelse med produksjonsunderlaget, krav	
samsvarsvurdering	Prosesen for å fastslå om et produkt oppfyller de grunnleggende helse- og	
samsvarsvurdering	Påvisning av at spesifiserte krav knyttet til et produkt, en prosess, et system, en person	
samvirkepartner - redningstjeneste	Offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer som kan bidra med	
samvirkepartnere	Offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer som kan bidra med	Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -

<p>samvirkeprinsippet</p>	<p>Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner, private virksomheter og personer. Alle offentlige organer som har kapasitet, informasjon eller kompetanse egnet for redningsformål, plikter å bidra i redningstjenesten med til enhver tid tilgjengelige kapasiteter, kompetanse og</p>	<p>Forskrift om organisasjonsplan for redningstjeneste (2015 -</p>
<p>samvirkeprinsippet - redningstjeneste</p>	<p>Alle offentlige etater med egnede ressurser for søk og redning plikter å delta i redningstjenesten.</p>	<p>De skal ikke bare dekke utgifter til personell, materiell, planlegging og øvelser, men også stille rådgivningsfunksjoner og redningsrelevante data mv. kostnadsfritt til disposisjon for hovedredningsentralene</p>
<p>sanering</p>	<p>Se rensing.</p>	
<p>sannsynlighet</p>	<p>I hvilken grad det er trolig at en hendelse vil kunne inntreffe.</p>	<p>Sannsynlighet kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi. Frekvens kan brukes i stedet for sannsynlighet ved estimering av</p>
<p>SAR</p>	<p>Forkortelse for: Search and</p>	
<p>SAR-varsling</p>	<p>Umiddelbar varsling av de to andre nødetatene og HRS, fra den nødmeldesentralen som mottar initial melding som</p>	
<p>SCADA - Nødnett</p>	<p>Forkortelse for: Supervisory Control and Data Acquisition.</p>	<p>Sjekker og overvåker infrastrukturen.</p>
<p>SDS - Nødnett</p>	<p>Forkortelse for: Short Data Service.</p>	<p>Tekstmeldinger som kan sendes i TMO mellom radioterminaler, mellom radioterminaler og kontrollrom, og mellom</p>
<p>seighet</p>	<p>Bruk viskositet.</p>	
<p>seksjoneringsvegg</p>	<p>Innvendig vegg mellom brannseksjoner med tilstrekkelig brannmotstand til</p>	<p>Utforming og utførelse i fasade og over tak er avhengig av brannvesenets muligheter for å hindre brannsmitte.</p>
<p>seksjonert alarm</p>	<p>Alarm som gis i en del av en bygning samtidig som det gis</p>	
<p>sektor</p>	<p>Geografisk eller funksjonell del av innsatsområde eller avsnitt.</p>	<p>Arbeidet i en sektor ledes av en sektorleder. En sektor kan deles inn i teiger. Termen brukes ikke i forbindelse</p>
<p>sektorleder</p>	<p>Foreslås ikke definert. Foreslår å definere sektor.</p>	
<p>sekundær bærende konstruksjon</p>	<p>Konstruksjoner som sikrer stabilitet og bæreevne til deler av byggverket.</p>	<p>Betegner deler av konstruksjonen som kan miste sin bæreevne uten at konstruksjonens hovedbæresystem</p>

sekundærfunksjon - alarmanlegg	Et alarmanleggs funksjon ut over det å varsle/alarmere, f.eks. stenge dører, kople ut	
sekundærskade	Skade som oppstår som følge av en bergings- eller	F. eks. vannskade i forbindelse med brannslukking.
sekundært antennelsested	Sted der brann har oppstått, som følge av en brann	
sekundært utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske ikke forventes å skje under normal drift. Dersom	Fører vanligvis til sone 2 - gassutslipp.
selvaksellerende dekomponeringstemperatur	Den laveste temperaturen hvor selvaksellerende dekomponering er mulig for et stoff i den emballasjen som	Bestemmelsene for fastsettelse av SADT og følgene av oppheting i lukket beholder, finnes i del II i UN Testmanualen.
selvantennelse	Antennelse av et stoff uten tilførsel av varme utenfra	
selvantennelsestemperatur	Den temperatur der det skjer	
selvantennelsestemperatur	Temperaturen der et stoff i kontakt med luft antenner	
selvantennende fast stoff	Fast stoff som i kontakt med luft selvantenner innen 5	
selvantennende væske	Væske som i kontakt med luft selvantenner innen 5 minutter eller som antenner eller forkuller et filterpapir innen 5	
selvberging	Se selvredning.	
selvopphetende	Brukes om visse stoffer i farlig gods regelverket som varmes opp uten oksygentilførsel.	Se også selvoppvarming.
selvopphetende stoff	Fast stoff som ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse i stoffet uten at det er tilført energi.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved
selvopphetende stoff, kategori 1	Fast stoff som ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten at	
selvopphetende stoff, kategori 2	Fast stoff som i stor mengde ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten	
selvoppvarming	Temperaturøkning som skyldes eksoterme reaksjoner	

selvreaktivt stoff	Termisk ustabil stoff som kan undergå en kraftig eksoterm dekomponering selv uten oksygentilførsel (lufttilførsel). Omfatter selvreaktive stoffer	
selvredning	Prinsipp om at den nødstilte redder seg selv uavhengig av	
selvslokke	Avslutte forbrenning uten ytre	
selvslokkende	Dette er ikke en materialeegenskap og bør ikke	
semiduplex	Bruk halv duplex.	
sentralapparat	Apparat som mottar, kontrollerer, indikerer og videresender informasjon fra	
sentralvarmeanlegg	Varmeanlegg hvor varmen produseres sentralt og transporteres og fordeles ved	
serielysbue	Se lysbue.	
service	Avtalt eller akutt sjekk og utbedring utført av kvalifisert firma/person som har tilgang	Allment benyttet begrep som må presiseres nærmere avhengig av i hvilken sammenheng begrepet skal benyttes.
sikkerhet	1. Beskyttelse mot ondsinnede anslag/handlinger. 2. Beskyttelse mot personlig fare	
sikkerhet	Summen av organisatoriske tiltak og tekniske tiltak i den hensikt å redusere	Samme definisjon som KBT har angående brann sikkerhet. "Brann" er dog erstattet med "uønsket hendelse".
sikkerhetsalarm - Nødnett	Alarm utløst fra en radioterminal for å varsle om at brukeren er i fare.	Radioterminaler kan konfigureres til å sende sikkerhetsalarm til en forhåndsdefinert talegruppe som dedikerte kontrollrom eller
sikkerhetsdatablad	Følgeskriv som inneholder informasjon om farlige egenskaper og anbefale	
sikkerhetsforskrift	Bruk sikkerhetsbestemmelse.	Uttrykket benyttes blant annet om sikkerhetsbestemmelser i
sikkerhetsfunksjoner (petroleumsvirksomhet)	Fysiske tiltak som reduserer sannsynligheten for at en fare- og ulykkessituasjon oppstår, eller som begrenser	
sikkerhetslys	Del av nødlys som er lovbestemt og normert for å ivareta sikkerheten ved svikt i	
sikkerhetssele	Sele med festeordning som brukes for forhindre fall.	
sikkerhets sertifikat	Drøftet janua 2013. KBT må	

sikkerhetssone	Bruk sikkert sted	
sikkerhetssystem (petroleumsvirksomhet)	System som realiserer én eller flere aktive	
sikkerhetssystemer	Andre innretninger enn komponenter til utstyr, som er ment til å øyeblikkelig avverge en begynnende eksplosjon og/eller avgrense det området som rammes av	Ny forskrift med en viss nyanse til den definisjonen KBT allerede har.
sikkerhetsventil	Fjærbelastet innretning som automatisk trer i funksjon ved trykk og som har til formål å beskytte tanken mot	
sikkert sted	Sted/område hvor brannen ikke utgjør en trussel for liv og helse og som fritt kan forlates uten fare.	Sikkert sted er normalt utenfor byggverket, men kan være i byggverket i en annen brannseksjon enn den det brenner i, dersom de passive tiltakene (brannmostanden) alene er dimensjonert
sikkert sted	Område hvor kritiske forhold ikke er eller vil kunne være en	Dette er vanligvis på terreng i avstand fra brannobjektet eller i annen brannseksjon.
sikring - elektrisitet	Utstyr som ved å smelte en spesielt beregnet del av apparatet bryter strømmen i den kursen apparatet inngår,	Strømmen kan også brytes på annen måte.
sikringsbelte	Belte med krok som brukes til å sikre en person mot å falle	
sikringsmann	Person som er tilstede på innsatsområdet og sikrer	Se også røykdykkerleder.
sikringsslange	Slange med strålerør som er påsatt vanntrykk og som betjenes av røykdykkerleder	
sikt	Lengste avstand der man kan se og gjenkjenne et objekt med definert størrelse,	
simplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på samme	
sintring	Prosess der partikler av et materiale herder til fast stoff (sintrer) ved oppvarming til temperaturer (under	
sirene	Akustisk signalhorn.	
SITRAP	Forkortelse for:	
situasjonen under kontroll	Det at innsatsleder har besluttet og erklært at det er stor sannsynlighet for at	

situasjonsrapport	Melding fra skadested om hendelsesforløp og om situasjonen i øyeblikket og	
skadebegrensende tiltak	Tiltak som reduserer negative konsekvenser av en uønsket	
skadeforebyggende tiltak	Tiltak som reduserer sannsynligheten for en	
skadested	Sted der hendelse som forårsaker skade, har funnet	Stedet kan avgrenses av en indre sperring.
skadestedsleder	Bruk innsatsleder.	
skarp øvelse	Bruk realistisk øvelse.	
skjærebrenner	Utstyr som bruker oksygen og acetylen for å skjære i metall.	
skjærslokke	Slokkeredskap som bruker vann med meget høyt trykk for å lage hull og slokke.	Til det trykksatte vannet kan det tilsettes et skjæremiddel som gjør at det lettere kan lages hull gjennom stål, betong,
skog- og utmarksbrann	Brann i skog og utmark.	
skog- og utmarksbrann	Brann i skog og annen utmark.	
skogbestand	Skogsareal med ensartede treslag, alder og bonitet.	
skogbrann	Bruk skog- og utmarksbrann.	Utmark omfatter langt mer enn skog.
skogbrannbil	Brannbil med eller uten pumpe og vanntank som egner seg til kjøring i terreng og som har utstyr spesielt	
skogbrannfareindeks	Mål for sannsynligheten for skogbrann. Angis ved WBKZ-	WBKZ er forkortelse for Waldbrandkennziffer.
skogbrannindeks	Bruk skogbrannfareindeks.	
skogbrannklasse	Klasse som angir hyppigheten av brann i ulike typer skog og mark.	Klassifiseringen er hentet fra Sverige og kalles ASIO-modellen. Brannfrekvensen relateres i modellen til fuktighets- og næringsforholdene og dermed også til ulike skogtyper. Den bygger på en inndeling av landskapet i fire klasser etter A: Brenner aldri. Brannfrekvens på mer enn 300 år. Representative skogtyper er for eksempel sumpgranskog, høgstaudegranskog eller lauvsumpskoger. S: Brenner sjelden. Brannfrekvens på 100-300 år, for eksempel blåbærgranskog, I: Brenner i blant. Brannfrekvens på cirka 100 år, for eksempel bærlyng \square barblandingsskoger, gjerne med noe O: Brenner ofte. Brannfrekvens på 40-60 år, for eksempel lavfurskog.

skogbrannreservestyrke	Frivillig, organisert personell som blir tilkalt for innsats i skog- og utmarksbranner, og	Se også frivillig brannmann.
skogbrannskog	Skogtype der brannen er vanskeligst å slukke eller	Eksempel: Ung barskog på lav bonitet.
skogbrannskog	Ungskog av furu som vokser på grunnlendt mark i hellende	Brann i skogbrannskog sprer seg raskere enn i annen skog og utmark.
skogbrannstab	Rådgivende organ knyttet til innsats- eller skadestedsleder	
skogmark	Grunn som er skogproduserende, eller som etter en samlet vurdering er best egnet for	
skorstein	Vertikal del av røykkanal. En skorstein kan omfatte flere	
skorsteinsbrann	Bruk sotbrann.	
skorsteinseffekt	Termisk oppdrift av røyk og gasser i en vertikal kanal.	Opptrer også i f.eks trapperom, heissjakter og andre høye rom.
skumanlegg	Sløkkeanlegg med skum som	
skumapparat	Håndsløkker som inneholder	
skumbil	Brannbil spesielt utstyrt for å slukke branner med skum.	
skumblander	Armaturløkker (ejektor) for å blande skumkonsentrat inn i vannet.	
skumforblander	Utstyr plassert i pumpe for å blande inn skumkonsentrat i	
skumkonsentrat	Væske som blandet med vann og tilsatt luft er beregnet til å	
skumrør	Strålerør utformet slik at luft tilsettes skumvæske og som	
skumsløkker	Se skumapparat.	
skumtall	Antall ganger volumet øker fra skumvæske til ferdig	
skumvæske	Homogen blanding av skumkonsentrat og vann i et bestemt blandingsforhold	
skyvestige	Stige som består av flere deler, og som kan forlenges	
slagkraft	Evne til sikker og effektiv	
slangebil	Brannbil beregnet for transport og utlegging av	
slangebro	Tosidig rampe med plass til slange, formet slik at biler kan	
slangekopleing	Armaturløkker som brukes til å kople sammen slanger eller	

slangetetter	Muffe som kan klemmes på en slange under trykk for midlertidig tetting av mindre	
slangetrommel	Trommel til å rulle opp slange	
slangeutlegg	System av slanger og armaturer for å bringe vann	
slavedetektor	Detektor som er avhengig av en annen detektor (hoveddetektor) for å kunne	
slepebåt med brannsløkkeutstyr	En slepebåt som har tilleggsutstyr for	
sliping	Fjerning av materiale med et roterende slipeverktøy. Formålet kan være å bearbeide eller planere en overflate, lage fuge for	
slokke	Bekjempe brann.	
slokke-distrikt	Geografisk område hvor et brannvesen eller en brannstasjon har beredskaps-	
slokkekriterium	Beskrivelse av nødvendige tilstander eller vilkår for at en brann ikke lenger skal kunne	
slokkelanse	Se slokkespiker.	
slokkeledelse	Anbefales strøket. (Ledelsen av den operative innsatsen,	
slokkemiddel	Gass, væske eller fast stoff som benyttes til å slokke eller	Slokkemiddel fungerer enten nedkjølede, adskillende, kvelende eller ved å redusere
slokkepulver	Pulver som brukes som slokkemiddel.	Vanlige bestanddeler i slokkpulver er: natriumbikarbonat (NaHCO ₃), kaliumbikarbonat (KHCO ₃), ammoniumfosfat ((NH ₄) ₃ PO ₄) og
slokkeskum	Skum som brukes som slokkemiddel.	Slokkeskum deles inn i tungtskum, mellomskum og lettskum.
slokkespiker	Strålerør som kan slås eller stikkes gjennom en konstruksjon for å slokke eller begrense brann på den andre	Det brukes også andre benevnelser som slokkespyd eller slokkelanse. Kan også benevnes som tåkespiker, tåkespyd eller tåkelanse. Kan også benyttes til å trenge
slokkespray	Slokkemiddel i sprayform.	Ofte en engangsbeholder av metall eller plast som inneholder en slokkevæske sammen med en komprimert ikke-brennbar gass. Erstatte ikke påbudt
slokkespyd	Se slokkespiker.	
slokkestråle	Slokkemiddel, vanligvis vann, som strømmes ut av et	
slokketid	Tiden fra slokking starter til brannen er slokkt.	

slukkevann	Vann som er tilgjengelig til å	
slukkevannsforsyning	Vannforsyning beregnet for	
slukkevannskapasitet	Vannmengde per tidsenhet som kan tas ut av en eller flere brannkummer eller	Det bør være minst 1,0 bars statisk resttrykk.
slukke	Se slukke.	
sluse	Rom som utgjør forbindelse mellom andre rom hvor det stilles krav til sikkerhet mot	
sluttmotstand	Bruk endeledd.	
sløyfebalansering	Koplingsprinsipp for overvåkning av	
sløyfebasert alarmanlegg	Automatisk brannalarmanlegg	
sløyfediagram	Diagram som setter hendelsen i sentrum. Til venstre for hendelsen ser man på årsaker (trusler) til hendelsen, samt forebyggende barrierer/tiltak som allerede er på plass. Til	
sløyfefeil	Feil på detektorsløyfe i	
sløyfeoversikt	Fortegnelse over alarmanleggets sløyfer og	
sløyfetest	Betjeningsfunksjon på sentralapparat for kontroll av	
Sm (klassifiseringsbetegnelse)	Angir røyklekkasje i dører og luker bestemt ved brannteknisk prøving med røyk ved romtemperatur og	
smeltesdråpe	Fallende, brennende eller ikke-brennende dråper av et	
smelteegenskaper	Egenskaper hos et materiale som mykner under påvirkning av varme (inklusive krymping, drypping, brenning av smeltet	
smelteenergi	Energimengde [J/g] som er nødvendig for at stoffet skal	
smelteledd	Varmefølsomt element som utløser en tiltenkt funksjon	
smeltepunkt	Temperaturen der et rent stoff i fast form og i	
SMOGRA	Forkortelse for: Smoke Growth Rate.	Indeks som angir hastighet for røykutvikling. Brukes til
snorkelbil	Brannbil utstyrt med heve- / teleskopbom, med plattform på toppen som er hydraulisk	

sone 0 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke,	
sone 1 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i	
sone 2 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke, sannsynligvis ikke vil	
sonemodell	Brannteknisk beregningsmodell hvor rommet som modelleres,	Se også CFD-modell.
sort sektor	Politiets fargekode for	
sot	Finfordelte partikler, hovedsakelig kull, produsert eller avgitt under ufullstendig	
sotavsetning	Sot som har festet seg på	
sotbrann	Forbrenning av sotavsetninger på innsiden av en røykkanal.	
sotbrannmotstand	Evne hos skorstein til å motstå en angitt høy termisk	
sperrepost	Midlertidig sperring som opprettes av politiet for å hindre publikums adgang til	
spesifikk brannbelastning	Bruk spesifikk brannenergi.	
spesifikk brannenergi	Brannenergi per arealenhet.	Spesifikk brannenergi kan være relatert til gulvarealet eller til hele omhyllingsflaten,
spesifikk optisk røyktetthet	Optisk røyktetthet multiplisert med en geometrisk faktor.	MERKNAD 1 Den geometriske faktoren er lik $V/(A \cdot L)$, der V er volumet av prøvingskammeret, A er arealet av den
spesifikk vannpåføringsrate	Mengde vann påført per	Bruke ofte enheten $[l/min \cdot m^2]$.
spesifikk vanntilførsel	Vanntilførsel per areal.	Måles i volum per tidsenhet og
spesifikk varmekapasitet	Varmekapasitet per	Typisk enhet er joule per gram kelvin
spesifikk varmeverdi	Varmemengde [MJ] som frigjøres ved fullstendig forbrenning av 1 kg masse av	Bruk forbrenningsvarme.
spillolje	Olje med annen kvalitet enn fyringsolje som er på markedet. Vanligvis består spillolje av brukte motor- og industrioljer, og kan være	

splashdrakt	Bruk sprutbeskyttelsesdrakt.	
spontan antennelsestemperatur	Laveste temperatur der det under angitte prøvebetingelser oppnås	
spontan forbrenning	Forbrenning forårsaket av selvoppvarming uten ekstern	
spontanantennelse	Antennelse av et stoff med tilførsel av varme utenfra,	
spontanantennelsestemperatur	Laveste temperatur der det oppnås antennelse ved angitte prøvingsbetingelser,	
sporadisk personopphold	Opphold av personer i byggverk eller del av byggverk som skjer av og til og over	Byggverk beregnet for sporadisk personopphold kan f.eks. være lagerbygning, skur, garasje mv. uten fast
spredt stråle	Slokkestråle som sprer slökkemidlet for å gi strålen en tiltenkt funksjon. Dette kan være å øke slokkeeffekten,	
sprengning	Voldsom revning av en gjenstand på grunn av	
sprengningsplan	Skriftlig plan for hvordan sikkerheten skal ivaretas i forbindelse med sprengning	
sprengstoff	Blanding av kjemiske komponenter karakterisert ved at blandingen på meget kort tid kan omsettes til gass	Stoff som detonerer.
sprinkler	Bruk sprinklerhode.	
sprinkler - stående	Oppadrettet sprinklerhode der dysen retter vannet	
sprinkler - taksprinkler for innfelt montasje	Et nedadrettet sprinklerhode montert delvis over himling, men med temperaturelementet under himling. Kommentar Thor:	
sprinkler - tørr hengende	En enhet omfattende et nedadrettet sprinklerhode og en tørr rørdel som holdes stengt av en ventil. Kommentar Thor: Samme	
sprinkler - veggspredemønster	Et sprinklerhode som fordeler vannet horisontalt fra veggen i halv-parabolsk spredemønster. Kommentar Thor: Samme definisjon som i	

sprinkleranlegg	Automatisk stasjonært slokkeanlegg med den hensikt å slokke eller kontrollere en brann. Består av bl.a.	
sprinkleranlegg, 48-punktet	Et teoretisk punkt benyttet ved tabellberegning av sprinkleranlegg i fareklasse HHS. Resultatet av	Vi er usikre på hvor tallet 48 kommer fra, men termen brukes slik.
sprinkleranlegg, alternerende	Sprinkleranlegg der rørnettet etter valg, fylles enten med vann, luft eller inertgass, avhengig av omgivelsestemperaturen.	Sprinkleranlegg som fungerer som tørt anlegg i vinterperioden og vått anlegg i sommerperioden. Sprinkleranlegget er forsynt med en tørrventil og en våtventil. Tørrventilen kobles inn i vinterperioden og våtventilen kobles inn i sommerperioden.
sprinkleranlegg, fasade	Sprinkleranlegg som har til hensikt å hindre brannsmitte fra nærliggende bygning, eller å hindre at brann i et nivå	Må ikke forveksles med manuelt fasadeslokkesystem.
sprinkleranlegg, preaction	Sprinkleranlegg der alarmventilen åpnes ved hjelp	Det er i hovedsak to typer. Den ene for å få vann raskt fram, den andre for å sikre
sprinkleranlegg, stengeventil	Sluseventil med mekanisk indikator for åpen og stengt	Monteres normalt umiddelbart foran alarmventilen, og skal sikres i åpen stilling
sprinkleranlegg, tørrørsanlegg	Sprinkleranlegg eller deler av sprinkleranlegg der rørnettet er fylt med luft eller inertgass	Tørrørsanlegg benyttes kun der temperaturene er slik at det ikke er forsvarlig å benytte vannfylte rør.
sprinkleranlegg, våtrørsanlegg	Sprinkleranlegg eller deler av sprinkleranlegg der rørnettet	
sprinklerhode	Dyse for å spre vann som en del av et sprinkleranlegg. Dysen kan være åpen eller utstyrt med en termisk følsom	Sprinklerhoder kan være tørre eller våte, kan monteres på ulike måter, og kan ha forskjellige spredemønstre.
sprinklerhode - hengende	Nedadrettet sprinklerhode der dysen retter vannet nedover. Kommentar Thor: Samme definisjon som i FG,	
sprinklerhode - horisontalt	Sprinklerhode der dysen sender vannet ut horisontalt. Kommentar Thor: Samme definisjon som i FG, men	
sprinklerhode - innfelt montasje	Et sprinklerhode der hele eller deler av termoelementet ligger over underkant av himling. Kommentar Thor:	

sprinklerhode - konvensjonelt spredemønster	Sprinklerhode som gir et sfærisk spredemønster. Kommentar: Spredemønsteret ser ut som en oppslått paraply.	
sprinklerhode - skjulte	Et innfelt sprinklerhode med dekkplate som faller av ved varmpåvirkning. Kommentar Thor: Samme definisjon som i	
sprinklerhode - smelteledd	Et sprinklerhode som åpner når smelteleddet oppnår smeltetemperatur. Kommentar Thor: Samme	
sprinklerhode - spray spredemønster	Et sprinklerhode som gir et nedadrettet parabolisk spredemønster. Kommentar Thor: Samme definisjon som i	
sprinklerhode - tørr stående	En enhet omfattende et oppadrettet sprinklerhode og en tørr rørdel som holdes stengt av en ventil. Kommentar Thor: Samme	
sprinklerhode, extended coverage	Sprinklerhode som har større tillatt dekningsareal enn	
sprinklerhode, innfelt montasje	Sprinklerhode der hele eller en del av det varmfølsomme elementet ligger over	
sprinklerhodesystem, sikksakk	Arrangement der sprinklerhodene på et grenrør er forskjøvet en halv avstand mellom hodene på samme	
sprinklerkontrollboks	Enhet som gir signal om utløsning av et sprinkleranlegg til et brannalarmanlegg eller	
sprinklerpumpe	Pumpeanlegg, inklusive automatisk startanordning, som utelukkende skal benyttes for å skaffe	
sprinklersentral	Samlet arrangement av ventiler, manometre og annet utstyr som er nødvendig for	
sprinklerventil	I snever forstand det samme som alarmventil, men like ofte brukt som betegnelse på en komplett enhet bestående av hovedstengeventil og	

sprinklerventil	Ventilsett som består av stengeventil og alarmventil med nødvendig	
sprutbeskyttelsesdrakt	Bekledning som gir sprutbeskyttelse mot kjemikalier i væskeform og	
stabilitet - brann	Den statiske bæreevnen av enkeltkomponenter eller system av komponenter som sikrer at bygget ikke mister sin opprinnelige form og i ytterste konsekvens raser	
Stamnett - Nødnett	Delen av nødnettet der hovedsentralene er koblet sammen via	
standard brannmotstand	Evnen som en konstruksjon eller en del av den (vanligvis bare konstruksjonsdeler) har til å oppfylle påkrevde funksjoner (lastbærende funksjon og/eller brannskillende funksjon)	
standard operasjonell rutine (SOR)	Framgangsmåte basert på konkrete forutsetninger for løsning av enkeltoppgaver under innsats for å optimalisere effektiviteten samtidig som sikkerheten til	Kan også kalles standard operasjonell prosedyre (SOP).
standard sprinkleranlegg	Omfatter sprinklersystemer av både typen «Standard våtanlegg» og typen	
standard sprinklergeometri	Et arrangement der sprinklerhodene på parallelle grenrør utgjør et rektangel. Kommentar Thor: Samme	
standard tid-temperaturkurve	Nominell kurve definert i standarder for å fremstille en modell for fullt utviklet brann i	
standard tørranlegg	(Et sprinkleranlegg som) har rørsystem fylt med trykkluft som holder en alarmventil av spesiell konstruksjon lukket, slik at vann fra tilførselsledningen ikke kan fylle rørsystemet. Ved en evt.	

standard våtanlegg	(Et sprinkleranlegg som) Har rørsystem vannfylt og står under trykk fra vannforsyningen. Ved en evt. utløsning vil det øyeblikkelig komme vann fra det utløste sprinklerhodet. (Kommentar): Standard våtanlegg bør	
standardbrann	Brannutvikling som følger en definert temperaturutvikling over tid i henhold til en	
startbrann	Etablert flammebrann i begynnelsen av et	
startbrannrom	Det rommet i et byggverk der brannens arnested er.	
startlinje	Sted der avbrenning begynner.	Startlinjen begynner i et forankringspunkt for å etablere en begrensingslinje.
stasjonær sugeslange	Fast montert rør eller slange med sugesil som brannvesenet kan bruke for å	
stasjonær vannkilde	Vannreservoar tilrettelagt slik at brannvesenet kan hente	
stasjonært slokkeanlegg	Permanent anlegg for slokking	
stasjonært slokkeanlegg	Permanent anlegg for slokking	
statusmelding - Nødnett	SDS-melding som sendes enten manuelt eller automatisk fra radioterminaler til	
steinsprekking	Bruk av teknisk innretning som ved hjelp av krutt eller pyroteknisk ladning sprekker	
stender	Armatyr som koples til hakestykket i en brannkum og	
steng inne (ventilasjonsstrategi)	System for å opprettholde startbranncellens brannmotstand ved bruk av	ASH: Strategi for røykkontroll der røyk og varme stenges inne i startbranncellen ved hjelp av kanaler, spjeld og
stigebil	Brannbil utstyrt med teleskopisk stige med eller uten kurv på toppen som er	
stigerør	Rør som forsyner vann til et	
stigevange	Vertikal del til en stige hvor stigetrinnene er festet.	
stille alarm	Alarm som kun varsler forutbestemte steder eller	
stillegruppe - Nødnett	En talegruppe hvor det ikke er radiotrafikk.	Hensikten er at man skal kunne motta personlige oppkall uten at man trenger å lytte på den løpende radiotrafikken i en

stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 1	Stoff som i kontakt med vann avgir gass som spontant antenner eller som utvikler 10 liter eller mer gass pr. kg av	
stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 2	Stoff som i kontakt med vann utvikler 20 liter eller mer gass pr. kg av stoffet pr. time.	
stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 3	Stoff som i kontakt med vann utvikler 1 liter eller mer, men mindre enn 20 liter, gass pr.	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 1	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 2	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling ≤ 1 liter/kg/time men $\geq 0,1$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 3.	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling $< 0,1$ liter/kg/time men $\geq 0,01$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann med	
stokkstige	Stige hvor trinnene er hengslet slik at den kan foldes	
storbrann	Brann som utgjør skade for millionverdier og rammer mer enn ett bygg eller minst 1.000	Dette er TKAs forslag
storkjøkken		
storulykke	Hendelse som har en ukontrollert utvikling og som umiddelbart eller senere medfører alvorlig fare for	Se også Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften).
strategisk ledelsesnivå	Ledelsesnivå som avgjør graden av beredskap og fastsetter de overordnede	
strategisk nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede og koordinere en innsats for å ivareta en virksomhets overordnede	
strategisk plan	Situasjonsbetinget plan som angir mål og overordnede rammer. Planen utarbeides av den øverste ansvarlige ledelsen og ivaretar	

strømføringsevne (kontinuerlig)	Maksimal verdi av elektrisk strøm som, under bestemte forhold, kan føres kontinuerlig av en leder, et utstyr eller apparat, uten at lederens,	
strømningsvarme	Energi som transporteres når væsker og gasser beveger seg.	
strømstyrt jordfeilvern	Mekanisk koplingsapparat beregnet på å slutte, føre og bryte strømmen under normal drift samt å åpne kontaktene når reststrømmen	
strømsvekking	Alarmanleggs virkemåte ved at strømstyrken i detektorsløyfen reduseres (fra	
strømøking	Alarmanleggs virkemåte ved at strømstyrken i detektorsløyfen øker (fra	
strålefører	Brannmann som betjener et	
strålerør	Armaturløst på enden av slangen som reduserer slangens diameter og derigjennom øker vannets	
strålerørsmunnstykke	Armaturløst på enden av strålerøret som reduserer vannføringens diameter og derigjennom øker vannets	
strålerørstrykk	Vanntrykk ved munningen av	
strålevarme	Energi som transporteres i form av elektromagnetiske	
styresone	Del av et område eller del av et byggverk hvor et automatisk brannalarmanlegg	
styrt evakuering	Prosess der ulike deler av et byggverk blir evakuert i en	De deler der risikoen er forventet å være størst, blir evakuert først.
støkiometrisk blanding	Blanding av kjemiske reaktanter der blandingsforholdet er i overensstemmelse med den	
støkiometrisk forbrenning	Forbrenning der	Se også støkiometrisk blanding.
støttestyrke	Fører for tankbil og fører for snorkel/ stigebil.	Begrepet er ikke i bruk i ny forskrift (brann- og redningsvesenets forskrift).
støtteteam	Gruppe av personer i beredskapsordning, som kan benyttes til å dekke innsatslederfunksjoner og	

støtvis slokketeknikk	Teknikk der vannet i en spredt stråle slås raskt av og på for å kjøle ned branngassene i et	
støvdetonasjon	Detonasjon som skyldes	
støveksplasjon	Eksplasjon som oppstår når små partikler av fast stoff, finfordelt i gass, reagerer med	Som oftest vil gassen være luft og reaksjonen en forbrenning.
støveksplasjonsområde	Området mellom nedre og øvre støveksplasjonsgrense.	Området varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes
stående styrke	Personell med vaktordning og umiddelbar utrykningsplikt.	
sublimasjon	Faseovergangen direkte fra fast form til gassform uten å	
sublimeringsvarme	Varmeenergi som kreves for å endre en masseenheter av et materiale fra fast fase til	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ/g).
substrat	Bruk underlag.	
sugefilter	Filter som er montert på sugesiden på pumpen som en sikkerhet mot å få uønskede	
sugekurv	Kurv som monteres utenfor sugesilen på en sugeslange som en ekstra sikkerhet mot	
sugesil	Innretning som er montert på enden av en sugeslange for å hindre uønskede gjenstander i	
sugeslange - vannlevering	Slange beregnet til bruk på pumpens sugeside, dvs.	
sugeslange - ventilering	Slange beregnet til bruk på en	Slangen må være formfast.
svakt antennelig materiale	Relativt begrep for antennelighet knyttet til spesifikke branntekniske	Et materiale klassifiseres som svakt antennelig når det er testet og klassifisert i henhold til norsk standard NS 3919.
svart begrensingslinje	Avbrent område der vegetasjonen er brent bort slik at brannspredning med	
sveiseloppe	Glødende metallpartikkel oppstått ved sveising.	Slike glødende partikler kan inneholde nok energi og temperatur til å antenne lettantennelige materialer. Tilsvarende fenomen forekommer også ved andre
sveising	Sammenføyningsmetode der grunnmaterialet og/eller	
svi	Forandre overflaten på et materiale ved begrenset	
synsavstand	den største avstanden fra hvilken et skilt er lett synlig og	
synsfaktor	Den andelen av varmestrålingen som forlater	Dette begrepet brukes for eksempel ved beregning av strålevarmepåkjening ved

systemrevisjon	Systematisk gransking av virksomheten for å fastslå at internkontrollaktivitetene og resultatene av dem stemmer overens med internkontrollsystemet, og at internkontrollaktivitetene er	
særskilt brannobjekt - kategori a	Bygninger og områder hvor brann kan medføre tap av	
særskilt brannobjekt - kategori b	Bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor	
særskilt brannobjekt - kategori	Viktige kulturhistoriske	
særskilt brannobjekt - type a	Bygninger til opphold for et større antall mennesker hvor brann kan medføre mer enn	
særskilt brannobjekt - type b	Bygninger, anlegg, opplag o.l. som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor	
særskilt brannobjekt - type c	Større industrielle bedrifter.	
særskilt brannobjekt - type d	Bygninger som har kulturhistorisk eller lignende	
særskilt brannobjekt - type e	Område som er særskilt anlagt til bruk for et større antall mennesker, og hvor brann lett kan få store konsekvenser, herunder	
særskilt brannobjekt (1)	Alle typer brannobjekter som omfattes av brannvernloven §	
særskilt brannobjekt (2)	Alle typer brannobjekter som omfattes av brann- og	
SØK	Se ansvarlig søker.	
søksområde	Definert område hvor søk	Se også: innsatsområde
søksteig	Begrenset del av søksområde.	Se også: teig
sårbar gruppe	Bruk risikogruppe	
sårbarhet	Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette	

t_{L50}	Dødelig eksponeringstid 50. Eksponeringstid for en konstant konsentrasjon av giftgass eller røykgass som	
Ta (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av en taktekkings evne til å beskytte underlaget mot antennelse utenfra og	
takhøyde	Avstand fra gulv til det	
taksnittsåpning	En sammenhengende røykventilasjonsåpning i et tak fra gesims til gesims som lages	
takstige	Stige av samme konstruksjon som hakestige, beregnet for å	
taktekning	Øverste lag av	Det laget eller de lagene som inngår i
taktisk avbrenning	Planlagt og organisert avbrenning av vegetasjon under pågående skog- eller	Hensikten er å hindre eller forsinke brannspredning i forbindelse med pågående skog- eller utmarksbrann.
taktisk brannetterforskning	Innhenting av opplysninger fra brannlidt, vitner og annet som kan belyse forhold omkring	
taktisk debrief	Oppsummeringsmøte der man evaluerer hvordan	
taktisk ledelsesnivå	Ledelsesnivå som avgjør hvor innsatsen skal settes inn, og hvordan ressursene skal	
taktisk nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede og koordinere bekjempelse og ivaretagelse på eller nær innsatsområdet for å forhindre eller redusere skade på eller tap av	
taktisk plan	Plan som taktiske ledere utarbeider for den pågående innsats innenfor sitt	
talegruppe	Definert gruppe med terminaler som brukes til	Virker som en kanal i et analogt samband.
tankbil	Bil som frakter	
tankrom (1)	Branncelle som utelukkende brukes til lagring av flytende	
tankrom (2)	Brannherdig eller branntrygt rom som utelukkende brukes	
taus alarm	Bruk stille alarm.	
taustige	Stige med tau som vanger og med trinn av treverk eller	

TBS - Nødnett	Forkortelse for: transportabel basestasjon.	Benyttes for å etablere midlertidig dekning i områder hvor det er svak eller ingen dekning fra Nødnett, styrke dekning eller kapasitet ved planlagte hendelser, eller reetablere dekning fra basestasjoner som
teig	Geografisk eller funksjonelt område hvor ett klart definert innsatslag arbeider under én	
teknisk brannetterforskning	Undersøkelse av brannsted, undersøkelse av sikret materiale og vurderinger som ved hjelp av tekniske og vitenskapelige metoder kan	
teknisk brannsikringstiltak	Passivt eller aktivt brannsikringstiltak som er	
teknisk kontrollorgan	Foretak, offentlig organ el. som har rett til å drive samsvarsvurdering av produkt	Myndighetene kan etter søknad peke ut et organ som teknisk kontrollorgan.
teknisk spesifisering	Dokument der det er fastsatt hvilke tekniske krav som skal	
teknisk sprengning	Annen sprengning enn bergsprengning, slik som sprengning ved smelteverk, seismikksprengning, bruk av sprengstoff ved skjøting av linjer eller kutting av trær, undervannssprengning samt demolering av byggverk eller	
tekniske rømningstiltak		
temperaturanalyse	Prosedyre som følges for å bestemme temperaturutviklingen i en bygningsdel på grunnlag av termiske påvirkninger (netto varmestrøm) og	
tenne	Se antenne.	
tennkilde	Bruk antenneskilde.	
tennpunkt	Bruk antennestemperatur.	
tenntemperatur	Bruk flammepunkt.	
tennvernende kledning	Kledning som praktisk talt helt består av ubrennbart materiale og som ved brannprøving etter fastsatt metode i minst 10 minutter	
tent	Tilstanden til et materiale etter at det er antent, og mens det gjennomgår en	

termisk barlast	Svensk uttrykk som benyttes i forbindelse med slokking av branner.	Stoff eller materiale som påføres en brann i store nok mengder og form slik at det tar opp større effekt enn det en brann
termisk dekomponering	Prosess der varmepåvirkning eller forhøyet temperatur i et objekt fører til endringer i	Dette er ikke det samme som termisk nedbrytning.
termisk detektor	Bruk varmedetektor.	
termisk diffusivitet	Varmeledningsevne dividert på produktet av densitet og spesifikk varmekapasitet.	Beskriver hvor hurtig varmen sprer seg i et materiale (varmespredningshastighet). Størrelsen brukes i beregning av varmetransport gjennom faste stoffer.
termisk isolasjonsevne	Bruk varmeisolasjonsevne.	
termisk lagdeling	Det at væske eller gass med forskjellig temperatur danner sjikt over hverandre der det er	
termisk nedbrytning	Prosess der varmepåvirkning eller forhøyet temperatur i et objekt fører til forringelse av	Egenskapene kan for eksempel være fysiske, kjemiske eller elektriske. Dette er ikke det samme som termisk
termisk oppdrift	Drivkrefter i oppadstigende luft eller gasstrømmer som skyldes temperaturforskjeller.	
termisk påvirkning	Påvirkning på en konstruksjon beskrevet ved netto	
termisk runaway	Ukontrollerbar varmeutvikling som endrer forholdene på en måte som forårsaker en ytterligere økning i	Brukes ofte i forbindelse med batterier hvor prosessen starter i en celle og sprer seg til naboceller.
termisk rømling	Bruk: termisk runaway	
termisk sjiktning	Bruk termisk lagdeling.	
termisk skjæring	Metode der metall blir skåret under smelting eller	
termisk spenning	Mekanisk spenning som oppstår i fast materiale ved	
termisk sprøyting	Overflatebehandling der et materiale smeltes og sprøytes på et annet grunnmateriale, eller hvor grunnmaterialet	
termisk stråling	Bruk varmestråling.	
termisk treghet	Se varmeopptaksevne.	
termisk tykt materiale	Fast stoff der temperaturøkningen er neglisjerbar på den ene siden når materialet eksponeres for	Denne oppførselen avhenger av eksponeringstiden, nivået til varmekraften, og materialegenskapene til det faste stoffet. Se også termisk tynt materiale.
termisk tynt materiale	Fast stoff der temperaturgradienten inne i materialet er neglisjerbar ved	Denne oppførselen avhenger av eksponeringstiden, nivået til varmekraften, og materialegenskapene til det faste

termisk ventilering	Bruk av drivkreftene i oppadstigende luft- eller	
termofil mikroorganisme	Mikroorganismer som har optimale leve- og vekstvilkår ved høye temperaturer, dvs.	
termokamera	Kamera som registrerer elektromagnetiske bølger i	
termokontakt	Bruk varmedetektor.	
TETRA - Nødnett	Forkortelse for: Terrestrial Trunked Radio	TETRA og er en åpen radioteknisk standard som har fokus på de kritiske kommunikasjonsbehovene til nød- og beredskapssetater. TETRA er spesifisert av den europeiske
tettepute	Utstyr som brukes til å tette eller redusere lekkasjer fra rør, tanker eller annen beholder, som for eksempel	
tettesylinder for kummer	Formuleres etter at haz-mat group har definert ferdig: Oppblåsbar beholder, vanligvis en sylinder, som skal	
tetthet	Bruk massetetthet	
tettsted	Tettbebygd område med minst 200 bosatte der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50	Tettsted avgrenses uavhengig av administrative grenser. Statistisk sentralbyrå utgir oversikt over tettsteders størrelse. Se:
TFT-rør	TFT = Task Force Tips Ultimatic (også kalt TFT	Spesiell spraydyse til brannsløkking.
thermal runaway	Bruk: termisk runaway	
tid til antennelse	Varigheten av eksponering av et prøvestykke for en definert tennkilde som er nødvendig for å starte vedvarende	
tid-temperaturkurve	Tidsavhengig variasjon i temperatur som angitt i en standard prøvingsmetode for	
tilbakestille	Bruk eller å nullstille, eller å sette i normal drift.	Brukes for å avslutte en utsløst alarm i et brannalarmanlegg og sette brannalarmsentralen tilbake i normal drift.
tilbaketogsignal	Signal som automatisk blir gitt av pusteluftapparatet for å varsle at tilbaketrekking til sikkert sted av	
tilbaketogsignalgiver	Del av et pusteluftapparat som gir tilbaketogsignal.	

tildekking	Materale som hinderer varmeutveksling/ varmetap og som kan forårsake	
tilfluktssted	Bruk midlertidig sikkert sted.	
tilførselsslange	Slange som er påsatt vanntrykk mellom	
tilgjengelig rømningstid	Tid fra brannstart til ett eller flere kritiske forhold inntreffer.	Nødvendig rømningstid er tiden det tar å rømme en bygning. Sikker rømning forutsetter at tilgjengelig rømningstid er vesentlig lengre enn nødvendig rømningstid. Differansen mellom tilgjengelig rømningstid og nødvendig
tilhengerpumpe	En pumpe med motor og ramme som er montert på tilhenger med hjul, slik at den	
tillatt maksimal-/minimaltemperatur (ts)	Produsentens angivelse av den maksimale/minimale temperatur som utstyret er	
tillatt maksimaltrykk (ps)	Produsentens angivelse av det maksimale trykk som utstyret er konstruert for.	Trykket er spesifisert på et sted som produsenten har fastsatt. Dette må være der hvor sikkerhetstilbehøret er montert, eller på den øverste del av utstyret, eller \square dersom disse stedene ikke er egnet \square
tilleggsstyrke	Styrke med eller uten vaktordning, som i tillegg til førsteinnsatsstyrken rutinemessig kalles til innsats i henhold til standard	Kan være eget frimannskap, andre brannvesen, industrivern, særskilte beredskapsorganisasjoner og frivillige organisasjoner.
tilleggsutstyr	Håndholdt produkt for bekjempelse av brann, som ikke tilfredsstiller kravene til	
tilluftsantennelse	Fet gassblanding av branngasser som ved innblanding av luft inne i	
tilluftsareal	Arealet til en tilluftsåpning.	
tilluftssystem	System for tilførsel av luft utenfra og fordeling i bygget	ASH: ventilasjonsanlegg/evt installasjon for tilførsel av luft utenfra og fordeling i
tilluftstenning	Bruk tilluftsantennelse.	
tilluftsåpning	Åpning for å sikre tilluft slik at termisk røykventilasjon gjennom røyklukene kan opprettholdes.	Åpningene kan være vinduer, dører eller luker som kan åpnes automatisk eller manuelt. Luke, panel, plate eller annen bygningsdel som skal kunne åpnes eller
tilsett materiale	Sveiseelektroder, sveisetråd, materiale for termisk	
tilsiktet uønsket handling	Uønsket hendelse som forårsakes av en aktør som	

tilsiktet uønsket handling	en hendelse som forårsakes av en aktør som handler med hensikt. Aktørens hensikt kan være ondsinnet eller å fremme egne interesser. Risikovurderinger knyttet til tilsiktede uønskede handlinger tar utgangspunkt i risiko definert som « uttrykk	Norsk Standard (NS) 5830 er en tilsiktet uønsket handling
tilstrekkelig vannmengde	Selvforklarende, tas ikke inn.	Måles i volum.
tilsyn	Det å påse at bestemmelser gitt i eller i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven følges (overvåkning/kontroll). Tilsynet omfatter også	
tilsyn, anmerkning	Forhold som en tilsynsetat mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som	Virksomhetens manglende etterlevelse av egne regler som er strengere enn lovkravene, vil fra tilsynsetatens side ikke betraktes som et avvik, men kan omtales
tilsyn, avvik	Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-,	
tiltakshaver	Den tiltaket (i en byggesak) utføres på vegne av.	Tiltakshaver er ansvarlig for at tiltaket blir utført i samsvar med myndighetskrav. Begrepet erstatter tidligere «byggherre»,
tiltaksklasse - byggesak	Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad,	
tjæresot	Bruk beksot.	
TMO - Nødnett	Forkortelse for: Trunked Mode Operation.	Radiotrafikken skjer via TETRA-nettet. Kalles også Trunked modus. Når er radioterminal er tilkoblet nødnettet, er
todetektoravhengighet	Prinsipp for et brannalarmanlegg der det kreves signal fra to detektorer i samme dekningsområde for	
tonevarsler	Akustisk signalorgan.	
topografisk styrt brann	Brann hvor terrenget er bestemmende for brannens	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
toppbrann	Skogbrann som beveger seg fra trekrone til trekrone, til dels uavhengig av skogbrannen nede på bakken,	
tosløyfeavhengighet	Koplingsprinsipp hvor signal fra to detektorer i samme dekningsområde kreves for å	

tosonemodell	Brannsimuleringsmodell som definerer forskjellige soner i en branncelle: øvre lag, nedre lag, brannen og dens røyksøyle, utvendig gass og	
total varmefluks	Summen av konvektiv varmefluks og	Enheden er watt per kvadratmeter (W/m^2).
totalbrann	Brann som omfatter et helt byggverk.	Ved totalbrann i en bygning er de fleste rom i fullt utviklet brann samtidig som bygningen er omspent av flammer
totalvarmefluksmeter	Instrument som måler total	
transient flammelengde	Den lengden en flamme har i øyeblikket målt fra et fast punkt.	Det faste punktet kan være flammens rot, øvre vinduskarm når flammer kommer ut av vindu, takflate, osv.
transmisjon - Nødnett	Overføring av data- og	Dette inkluderer både radiolinjer og faste
transmittans	Forholdet mellom den lysintensiteten som slipper gjennom og innfallende	Transmittans gjennom røyk er det inverse av optisk røyktetthet. Transmittansen er en dimensjonsløs størrelse, og blir
trappeløp	Sammenhengende rekke av trinn mellom to nivåer.	NS-EN 14076:2013:
trapperom	(1) åpent trapperom som har direkte forbindelse gjennom dør til bruksenhet. (2) lukket trapperom som har forbindelse til bruksenhet bare gjennom korridor eller mellomliggende rom, og som er lukket med dør B 30 S eller F 30 S mot korridor. (3) branntrygt lukket trapperom utført som	
trapperom - branntrygt	Lukket trapperom utført som branntrygt rom uten	
trapperom - lukket	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet bare gjennom korridor eller mellomliggende rom, og som	
trapperom - røykfritt	Branntrygt trapperom med forbindelse til bruksenhet bare gjennom rom åpent mot	
trapperom - åpent	Trapperom som har direkte forbindelse gjennom dør til	
trapperom Tr 1	Trapperom som har direkte forbindelse gjennom dør til	Tilsvarende trapperom - åpent

trapperom Tr 2	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet gjennom rom utført som egen branncelle. Slikt rom kan være	Tilsvare trapperom - lukket
trapperom Tr 3	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet gjennom mellomliggende rom utført som egen branncelle. Det mellomliggende rommet må være åpent mot det fri eller det må være andre	Se også trapperom - røykfritt og trapperom - branntrygt.
travelling fire	Engelsk uttrykk for brann som forflytter seg.	Begrepet benyttes på brann som forflytter seg eller sprer seg fra et begrenset område til annet begrenset område.
tredjegradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, og som gir fast, læraktig hud der	
trekk ut (ventilasjonsstrategi)	Røykavtrekksystem utformet for å motstå varm brannrøyk som kommer inn i kanaler, og motstå brann som påkjenner kanaler utenfra. Systemet kan	ASH: Strategi for røykkontroll der røyk og varme som kommer inn i kanalnettet trekkes ut til det fri uten å spres i kanalnettet.
trippelvarsling	Umiddelbar varsling av de to andre nødetatene fra den nødmeldesentralen som mottar første melding om en	
trykkavlastning	Ventilering ut fra lukkede rom via hull, åpninger eller	
trykkavlastningsflate	Areal i vegg som er svakere bygningsmessig enn resten av rommet/bygget, og som skal tjene som trykkavlastning	
trykkavlastningsrom	Rom som har lukkede dører mot rom det er høyere trykk og mot rom med lavere trykk,	
trykkavlastningssluse	Bruk trykkavlastningsrom	
trykkavlastningsspjeld	Særskilt spjeld som skal tjene som trykkavlastning dersom en eksplosjon inntreffer.	
trykkbeholder	Fellesbetegnelse på gassflasker, sylindre (tubes), trykkfat, lukkede beholdere for nedkjølt gass, metall	
trykkforsterkningspumpe - slangeutlegg	Pumpe som er satt inn i et slangeutlegg, og som sørger	
trykkforsterkningspumpe, sprinkleranlegg	Bruk trykkøkingspumpe.	

trykkfølsom detektor	Detektor som påvirkes av trykkforandring, f.eks. i	
trykkholderpumpe, sprinkleranlegg	Pumpe for å sikre overtrykk oppstrøms kontrollventil, slik at sprinklerpumpene ikke	
trykkluftsag	En sag drevet av trykkluft.	
trykkluftsbor	Et tungt luftdrevet verktøy med utskiftbart kutte- eller boreutstyr beregnet til	
trykkluftskum	Slokkeskum der både skumkonsentrat og luft tilsettes vannet før blandingen trykkes inn i brannslangen, slik	
trykkpåkjent utstyr	Beholdere, rørsystemer, sikkerhetstilbehør og annet trykkpåkjent tilbehør. Trykkpåkjent utstyr omfatter også eventuelle komponenter som er festet til trykkpåkjente	
trykksatt stoff	Annet fast, flytende eller gassformig stoff eller stoffblanding enn brann- og eksplosjonsfarlig stoff, som er	
trykkslange	Slange til framføring av væske eller gass under trykk.	
trykkvann	Original definisjon: Vann som befinner seg lavere enn vannspeilet i et gravitasjonsanlegg eller som befinner seg på trykksiden av en pumpe. Kommentar Thor: Begrepet består av to vanlige norske lett forståelige ord. Trykkvann er etter min	
trykkøkningspumpe, sprinkleranlegg	Automatisk pumpe som leverer vann til et sprinkleranlegg fra en	
tungt antenkelig materiale	Relativt begrep for antenlighet knyttet til spesifikke branntekniske prøvingsmetoder og	Anvendt om bygningsdeler og kledninger i byggeforskrift 1949 og byggeforskrift 1969. Anvendt om materialer i ventilasjonskanaler i veiledning til
tungtskum	Slokkeskum med skumtall	
turbulens	Uregelmessig bevegelse i væske eller gass.	Innen fluiddynamikk er turbulens forbundet med et kaotisk strømningsregime hvor partiklenes hastighet eller retning endres tilfeldig. Se

turbulent strømnig	Om væske eller gass i bevegelse: voldsom,	Det motsatte av laminær strømnig.
tverrgående ventilering	En termisk ventilering gjennom sammenhengende åpning i takflaten fra gesims	Benyttes for utlufting av røyk og varme i forbindelse med innsats ved brann.
tyfon	Akustisk signalhorn drevet	
typegodkjenning	godkjenning basert på typeprøving	NS-EN 45020:1998: Standardisering og beslektede aktiviteter - Generelle termer
typegodkjenning	Godkjenning av et produkt basert på grundige undersøkelser av ett eller få	
tømmingstrykk	Det største trykk som faktisk oppstår i tanken når den	
tørrbrann		
tørrdestillasjon	Oppvarming og destillasjon av fast stoff uten tilgang på luft.	
tørrkoking	Overoppheting av kokekar eller stekepanne med innhold.	
tørt stigerør	Stigerør uten vann.	
TØUT	Forkortelse for: taktisk øvelse	
tåkelanse	Se sløkkespiker.	
tåkespiker	Se sløkkespiker.	
tåkespyd	Se sløkkespiker.	
tåkestråle	Vannstråle i form av vanntåke.	
tåkestrålerør	Strålerør som leverer	
ubemannet brannstasjon	Brannstasjon med kjøretøyer og utstyr og som er helt eller	
ubrennbar	Ikke i stand til å brenne under gitte betingelser.	I noen regelverk er et materiale klassifisert som ubrennbart, selv om det er i stand til å brenne, forutsatt at forbrenningsvarmen
ubrennbart materiale (1)	Materiale som ikke er i stand til å brenne under gitte	
ubrennbart materiale (2)	Materiale som ved prøving fyller kravet til ubrennbarhet.	
udyktiggjøring	Tilstand der man er ute av stand til å gjennomføre en gitt	Et eksempel på en gitt handling er å gjennomføre rømning fra en brann.
ufullstendig forbrenning	Forbrenning der det ikke er tilstrekkelig oksygen og/eller det ikke er høy nok temperatur til at alle kjemiske bindinger i brennstoffet kan brytes. Avgir CO	
uhell	Tilfeldig, uønsket hendelse med små konsekvenser.	
UIC	Forkortelse for: International Union of Railways.	

ukontrollerbar brann	Brann som ikke kan kontrolleres med tilgjengelige	
ukontrollerbar varmeutvikling	Bruk: termisk runaway	
ulmebrann	Forbrenning i et fast materiale uten flamme og uten	
ulming	Se ulmebrann.	
ulykke	Tilfeldig større skade eller	
ulykkeslast	Last som en konstruksjon kan utsettes for ved uriktig bruk, teknisk svikt eller uønsket ytre	
underlag	Materiale under en overflate.	Eksempler på underlag: Gipsplater under tapet, og fibersementplater under et gulvbelegg. Brukes i prøvingssammenheng.
undersentralapparat	Sentralapparat som er tilknyttet et annet sentralapparat (hovedsentralapparat) i et	
undertrykksutlufting	Utlufting av røyk ved hjelp av	
underventilert brann	Ventilasjonsstyrt brann der lufttilførselen er så liten at	
universell utforming	Utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige	
UN-nummer	Det firesifrede identifikasjonsnummeret som stoffet eller gjenstanden har i	
unødig alarm	Alarm i god tro, alarm som skyldes feil i utløsning, teknisk feil, osv (uten at brann har	
uproduktiv skog	Skog med tilvekst mindre enn 0,12 m ³ per dekar i året.	
urban tauredning	Redning der det er nødvendig å benytte klatreutstyr i	
USAR	Forkortelse for: Urban Search	Søk og redning i sammenraste byggverk.
Ut1 (klassifiseringsbetegnelse)	Utvendig overflate som er svakt antennelig og svakt	
Ut2 (klassifiseringsbetegnelse)	Utvendig overflate som er normalt antennelig og	
utalarmering	Utkalling av ressurser og mannskaper for innsats.	
utalarmeringsordning	Den rutine som nødalarmeringssentralen har fått fullmakt fra brannsjefen	
utalarmeringstid	Tiden innsatspersonell varsles med alarm og informasjon.	

utbytte	Masse av et forbrenningsprodukt generert ved forbrenning dividert på	Utbytte er en dimensjonsløs størrelse.
utelukkelsesmetode	Bruk eliminasjonsmetode.	
UTF	Se ansvarlig utførende.	
utlufting	Se ventilasjon av røyk og	
utløpskoeffisient	Forholdet mellom strømningsstverrsnitt (A_s) og åpningens tverrsnitt (A).	Andel av strømmingen som dekker lysåpning p.g.a. gass og væskers naturlige sammentrekning når de strømmer igjennom en åpning. Gjelder luker, åpninger og hull generelt og angis som en
utløsningsareal	Område som skal simuleres utløst i beregningsprogram for å bestemme sprinkleranleggets behov for	
utløsningsareal (2)	Et fastlagt beregningsareal hvis størrelse er bestemt av fareklassenes hoved- eller undergrupper; inngir som en	
UTM	Forkortelse for: Universal Transverse Mercator.	UTM er et todimensjonalt koordinatsystem for å angi posisjoner på
utmark	Udyrket mark som ikke regnes	
utreder		
utreder - forsikring	Person som arbeider for forsikringsselskap for å	
utrykning	Rask forflytning med utrykningskjøretøy der	Utrykningssignal er blått varsellys og eventuelt sirene.
utrykningsinstruks	Forhåndsbestemt bindende	
utrykningskjøretøy	Spesialbygd kjøretøy beregnet for bruk hos nødetater, eller andre som er berettiget, for å bedre hurtighet og	Utrykningskjøretøyer er utstyrt med sirene og blått varsellys.
utrykningsleder	Leder av egen innsatsstyrke fra alarm er mottatt til innsats	
utrykningsrutine	Plan for hvilket personell og materiell som skal inngå i	
utrykningstid	Tiden innsatspersonell benytter fra utrykning starter	
utrykningstid (1)	Tid fra innsatsstyrken har mottatt den første meldingen til den ankommer skadestedet. Utrykningstiden	
utrykningstid (2)	Tiden det tar fra nødmeldesentralen har utalarmert innsatsstyrken til	

utvendig brannkurve	Nominell tid-temperaturkurve beregnet for utsiden av skillende yttervegger som kan bli utsatt for brann fra forskjellige deler av fasaden, dvs. direkte fra innsiden av	
utvendig konstruksjonsdel	Konstruksjonsdel som er plassert utenfor bygningen, og som kan bli eksponert for	
utviklingsfase	Stadium i brannutviklingen fra brannstart til overtenning	
uønskede hendelser	hendelser som avviker fra det normale, og som har medført eller kan medføre tap av liv	Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)
uønsket hendelse	Hendelse som kan medføre tap av verdier.	Tap av verdier kan gjelde for eksempel liv/helse, miljø, materielle verdier, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme. En uønsket hendelse kan være
vagabonderende strøm	Strøm som av ulike grunner, som for eksempel isolasjonssvikt, går fra faseleder via en ledende	Populæruttrykk: Strøm på ville veier. Ledende bygningsdel kan være: vannledning, armering, ventilasjonsrør etc.
vaktberedskap	Organiseringen av beredskapsstyrken i	
vaktlag	En innsatsstyrke som består av en leder og innsatspersonell og som er	Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 2002 krever at et vaktlag består av en leder og
vakuumentil	Fjærbelastet innretning som automatisk trer i funksjon ved trykk og som har til formål å beskytte tanken mot	
vannforstøvende strålerør	Bruk tåkestrålerør.	
vannforsyning	De system som sørger for at et samfunn har tilgang på rent vann, vanligvis ved hjelp av	Wikipedia
vannforsyning	Den vannmengde per tidsenhet som kan tas ut fra et	Måles i volum per tidsenhet og kan variere.
vannføring	Den vannmengden som strømmer gjennom et	I kanal, rør, slanger, vassdrag, mm. Måles i volum per tidsenhet.
vannkanon	Fastmontert eller løst strålerør som kan levere minst 800 liter vann per minutt og	
vannlevering	Vann som leveres, uavhengig av på hvilken måte.	
vannlevering med pumper	Transport av vann til eller innenfor brannstedet ved hjelp av slangeutlegg og én	

vannlevering med tankbil	Transport av vann til brannstedet ved hjelp av	
vannmengdemåleutstyr	Utstyr fast montert, for å måle at sprinkleranleggets vannkrav kan leveres ved	
vannpåføring	Det å påføre vann.	
vannpåføringsrate	Mengde vann påført per	Brukes ofte enheten [l/min].
vanntetthet	Antall liter slokkevann som tilføres brannsonen per	Inngår som en parameter i beregningsgrunnlaget for sprinkleranlegg.
vanntetthet (2)	Den minste vannstrømmen i liter pr. minutt fra en bestemt gruppe sprinklerhoder, dividert på det arealet disse	Kommentar: Vanntetthet angis i mm pr. m ² og minutt. Det opprinnelige uttrykket var prosjekteringstetthet som minner mer om akkordbetingelser for prosjekterende
vanntilførsel	Den mengden vann per tidsenhet som kan strømme	Ved brann er dette den mengden vann som strømmer gjennom slangeutlegg.
vanntilførsel	Den mengde vann som føres fram til der det skal nyttes.	
vanntåke	Dråpedusj hvor 90 % av mengden av vannet har en diameter mindre enn 1000 mikrometer (1 mm), målt i	Vanntåke er en oversettelse av det engelske begrepet watermist.
vanntåkeanlegg	Slokkeanlegg som bruker vanntåke som slokkemiddel.	
vannvegg	Vertikal barriere av vann som skal hindre brannspredning.	Kan dannes ved å bruke spesielt utstyr på brannslangen.
varme arbeider	Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild eller	
varmeanlegg	Fast installert innretning (ildsted, kjel, apparat) for oppvarming av bygning,	
varmeavgivelse	Varmemengde et materiale avgir under forbrenning.	Typisk enhet er joule (J).
varmeavgivelseshastighet	Varmemengde som avgis per tidsenhet ved forbrenning av et materiale under angitte	Typisk enhet er watt (W).
varmedetektor	Brann-detektor som påvirkes	
varmeeffekt	Se varmeavgivelseshastighet.	
varmeflekk	Avgrenset område med gjenværende gløde- eller ulmebrann etter at slokking	
varmefluks	Mengde varmeenergi avgitt, transmittert eller mottatt per	Enheden er watt per kvadratmeter (W/m ²).

varmeisolasjonsevne	En skillende bygningsdels evne til å begrense gjennomgangen av varme når	Se også brannmotstand.
varmekapasitet	Mengde varmeenergi som kreves for å øke temperaturen	Typisk enhet er joule per kelvin (kJ/K).
varmeledning	Transport av varmeenergi i	
varmeledningsevne	Evnen et stoff har til å transportere varmeenergi.	Dette er det samme som konduktivitet.
varmemotstand	Forholdet mellom et materiales tykkelse og	
varmeopptaksevne	Produktet av overflatens eller gassens densitet, varmeledningsevne og	Typisk enhet er joule opphøyd i andre potens per sekund per meter opphøyd i fjerde potens per kelvin opphøyd i andre
varmeoverføring	Bruk varme.	
varmeoverføring	Overføring av varme ved stråling, ledning eller	
varmeovergangskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
varmeovergangstall	Proporsjonalitetskonstant som angir hvor mye energi som transporteres fra en væske	Formel: $q=h(t_1-t_2)$. q er varmekraft, h er varmestrømningskoeffisient, t_1 er væskens eller gassens temperatur og t_2 er
varmerespons	Konstruksjoners og objekters fysiske eller kjemiske forandringer som følge av	
varmesjiktning	Bruk termisk lagdeling	
varmesjokk	Akutt tilstand som oppstår når kroppen produserer eller mottar mer varme enn den kan lede vekk	
varmeskade (brannetterforskning)	Overflateskade forårsaket av varme, men ikke direkte	Eks. smelting av plastmaterialer, brunfarging av overflater m.m.
varmespenning	Bruk termisk spenning.	
varmestrøm	Mengde varmeenergi overført	Typisk enhet er watt (W)
varmestrømning	Transport av varmeenergi når væsker eller gasser strømmer.	
varmestrømningskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
varmestrømstetthet	Det samme som varmekraft.	
varmestråling	Overføring av varme ved elektromagnetisk stråling.	
varmestrålingsfluks	Effekt per arealenhet, avgitt eller mottatt i form av	Enheden er watt per kvadratmeter (W/m^2).
varmesug	Undertrykk som skapes rundt en brann på grunn av at varm	
varmeverdi	Bruk forbrenningsvarme.	
varmgang	Se friksjonsvarme.	
varmgang (elektrisk)	Bruk elektrisk varmgang	

varmluftovn	Apparat for oppvarming av luft ved forbrenning av fast, flytende eller gassformig	
varmt arbeid	Sveising, termisk skjæring, termisk sprøyting, kullbuemeisling, lodding og	
varsel	Signal eller melding om hendelse eller tilstandsending hvor	
varselfarge	Farge som har en bestemt betydning og som varsler om	
varsling	Informasjon om hendelse eller tilstandsending hvor handling	Se også alarmering og melding.
varslingsanlegg	Anlegg for varsling av	
varslingszone	Del av et område eller del av et byggverk hvor et	I ulike varslingssoner kan varslingen være tilpasset ulike formål (differensiert).
varslingstid	Summen av deteksjonstid og	
varslingstid	Tiden fra en hendelse oppdages til melding gis.	
vedlikehold	Reparasjoner, utskiftninger, utbedringer av avvik (feil og mangler) og service på aktive og passive brannsikringstiltak for at installasjonen eller	
vedlikehold og utbedring	NOU 2005:12, s. 368I det følgende vil begrepet vedlikehold bli benyttet om arbeider eller tiltak som opprettholder eller gjenoppretter en eiendom til en tidligere tilstand. I plan- og bygningsloven § 89 betyr utbedring en teknisk standardheving i forhold til den standard som ble krevd da byggverket ble prosjektert og utført, jf. Ot.prp. nr. 44 (1995-96) side 8. I kulturminneloven brukes	
vedtak	En avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til	
vedtekt	Brukt som begrep for lokal forskrift.	Vil bli erstattet av lokal forskrift eller planbestemmelser (jfr. plan- og

vedvarende flamme	Flamme over overflaten til et prøvestykke i mer enn et	Det definerte tidsintervallet kan variere mellom ulike standarder.
vedvarende forbrenning	Forbrenning av et prøvestykke som pågår lenger enn et	Det definerte tidsintervallet kan variere mellom ulike standarder.
veiledning	Norm som er nasjonalt og/eller internasjonalt	
veke-effekt	Utbredelse av en væske ved kapillærkrefter gjennom, eller over, et partikulært eller	
venteplass	Sted der mannskap eller kjøretøy blir anvist til for å avvente nærmere ordre om	
ventilasjon av røyk og varme	Det å fjerne røyk og varme under en brann ved å lage åpninger, benytte vifter	
ventilasjonstyrt brann	Bruk ventilasjonsstyrt brann.	
ventilasjonsstyrt brann	Brann hvor tilgangen på luft er bestemmende for brannens	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
verifikasjon	Bekreftelse ved å fremskaffe objektive bevis på at	Objektivt bevis er data som understøtter at noe eksisterer eller er sant.
verifikasjonstid	Tid fra deteksjonen til kriteriene for varsling er	Verifikasjonen kan gjøres manuelt, automatisk eller ved en kombinasjon av
vernebrenning	Planlagt og organisert avbrenning av vegetasjon før skog- eller utmarksbrann.	Hensikten er å hindre eller forsinke brannspredning i forbindelse med forventet skog- eller utmarksbrann. Termen brukes også når avbrenningen har
verstefallsscenario	Et tenkt og troverdig hendelsesforløp som medfører de mest omfattende konsekvensene.	Konsekvensene kan være tap av liv og helse, skader på miljø, tap av materielle eller økonomiske verdier etc. På engelsk kalles det "credible worst case" eller
vibrasjonspute	Mekanisk alarmgiver.	
videre innsats	Innsats som utføres fra og med forsterkninger er satt i	
vilkårsdetektering	Detekteringsprinsipp der signal fra mer enn én detektor	
vindstyrt brann	Brann hvor vindkraftene er bestemmende for brannens	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
vindushøyde (-bredde)	Høyden (bredden) på den definerte lysåpningen.	
vindusmelding	Bruk ankomstmelding.	
virkningsgrad - luker	Andel av strømmingen som dekker lukens lysåpning pga. luftens naturlige kontraksjon når den strømmer igjennom en åpning.	Benyttes i forbindelse med termisk brannventilasjon. Gjelder luker generelt og angis som %. Forholdet mellom luftgjennomstrømmingen til den aktuelle luke og lukens areal som fritt

virksomhet (1)	Med virksomhet menes ethvert offentlig og privat foretak uansett om foretaket er etablert med henblikk på	
virksomhet (2)	Den bruk eller aktivitet som et byggverk er planlagt for.	Brukes blant annet til å bestemme risikoklasse.
virvelbrann	Virvlende søyle av oppadstigende luft som transporterer røyk,	Størrelsen på virvelbranner kan variere fra noen få centimeter i diameter til små tornadoer.
viskositet	Koeffisient som karakteriserer hvor seigtflytende en væske	
visuell ledelinje - rømning	Lett synlige lineære markører som utgjør en del av det visuelle ledesystemet og som	
volatil	Bruk ustabil	
volumetrisk utbytte	Volum av en komponent i røykgassene ved 298 K og 1 atm, dividert med massetapet til prøvestykket som er	Typisk enhet er kubikkmeter per gram (m ³ /g)
VPS - Nødnett	Forkortelse for: Valid Site Profile.	Et forhåndsdefinert geografisk område hvor en talegruppe virker.
vurderingstid	Tiden fra en melding er besvart til melding er forstått	
væskedamsbrann	Forbrenning av væske som er samlet på en overflate.	
våtkjemikalie	Slokkemiddel spesielt egnet for brann i fett og matoljer.	
vått stigerør	Et vertikalt fastmontert rør som er fylt med vann og som er beregnet for vannforsyning	
vått vann	Vann med tilsetningsstoff som reduserer overflatespenningen slik at	Populæruttrykk.
W (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels evne til å motstå brannpåkjenning på én side på en slik måte at den reduserer muligheten for spredning av brannen som en følge av betydelig varmestråling enten gjennom	
warm sone	Bruk gul sone.	
worst case		
WUI	Forkortelse for: Wildland-Urban Interface.	Brann i grenseområdet mellom by eller tettbygd strøk og skog eller utmark.
ytelse	Teknisk, bruks- eller miljømessig kvalitet, kapasitet eller egenskap hos byggverk,	Utledes av funksjonskrav. Ytelser kan være angitt kvantitativt (tallfestet) eller kvalitativt.

ytelseserklæring	Et dokument som gir informasjon om produsent, egenskaper og tilsiktet bruk	Ytelseserklæring for byggevarer hører sammen med CE-merking som krevet i Byggevareforordningen.
ytte sperring	Sperring, vanligvis rundt et innsatsområde, som hindrer	
øvebeskyttelse	Bruk hørselsvern.	
øvelsestårn	Tårn i tilknytning til brannstasjon som primært	
øvre brennbarhetsgrense	Se øvre eksplosjonsgrense.	
øvre eksplosjonsgrense	Den høyeste konsentrasjon av brennbar gass/damp i luft som er mulig for antennelse med etterfølgende flammeutbredelse gjennom	Grensen varierer med temperatur og trykk, og kalles også øvre brennbarhetsgrense.
øvre kritiske dråpestørrelse	Største diameter på vanndråpene fra stålerøret som gjør at dråpene ikke faller	
øvre støvekspløsjongrense	Den høyeste konsentrasjon av brennbart støv i luft som er mulig for antennelse med etterfølgende	Grensen varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes størrelse.
åpen garasje	Garasje med yttervegger i så begrenset omfang at særskilt	
åpen ild	Flamme, glo eller gnist utenfor ildsted eller lukket	
åpen vannkilde	Stasjonært vannreservoar, fortrinnsvis med store mengder vann, som	
åpningsfaktor	Forholdet mellom åpninger i et rom og rommets omhyllingsflate.	Beskriver ventilasjonsforholdet i rommet i forbindelse med brann. Formelen er: $A_o =$ Hvor: A_o er åpningsfaktoren [$m^{0,5}$], A_v er arealet åpningen [m^2], H_v er høyden til åpningen [m] og A_t er det totale arealet av omhyllingsflaten til brannrommet [m^2].
årsaksanalyse - risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å kartlegge årsaker til og beskrive eller beregne	
åsted	Område eller rom hvor en straffbar handling, ulykke eller brann har funnet sted, eller område eller rom som i etterforskningsmessig	